

Esaii **Di mpátíri tɔ̀ tii náaànti**

Ti bo na kɛ̀toté de kó dipátiri kuce mètããti. Diwétiri kètiri mukàmmù 1-39 ti náá nSudaa kɔ̀be kó dikpààtiyuu kubakù cã̀nku bíékè kperi do ta mɛ̀è ààrìmè miɛ̀ke nke. Asidii kóo kpààti diɛ̀wè do bè fɛ̀ũnkoomè. Kè Esaii bè nàké ke tú, mɛ̀fɛ̀ũtímè bè fɛ̀ũrìmè í bonní be dootitɔ̀bè borè máà, kè be yei mmɛ̀ te nè bè yetemè Kuyie nkpeti. Esaii náá nti nè ò dɔ̀rìmè kè dè mbenkú benitibè ke tú bè dò nkéceetemu kénfòu mufòmму sààmù bembɛ nè be kó bekpààtibè kòò mbè náá nke tú kè bè í cèètɛ̀ bè bo bè kù pàíí kèdeè. Kòo nàké Kuyie mpããnáànti kébéi nke dò: Dafiti kó kufuku miɛ̀ke okpààti mɔ̀u yètini ke bo duó ndiwèi kutenkù 40-55. Dì ti náá nSudaa kó dikpààtiyuu kɔ̀be kusũkù, bè do bè pĩ̀mmè kédòò tidaatì Babidɔ̀nni kó diheì miɛ̀ke.

Kè Kuyie mpããnáànti náàntòo béi nke tú Kuyie nyóó dɛ̀etému ku nitibè kɛ̀wɛ̀te kè bè tɛ̀nnéni be tenkè Sedisadɛ̀mmu, kè bè keté mufòmму pàmmù.

De kó mukàmmù miɛ̀ke tii bo tii tu Kuyie nyɛ̀ nkù yóó dɔ̀ò tì kè dɛ̀e yie nkè ibotí imòuu péte mesàà nnè Isidayɛ̀ribe miɛ̀ke.

Mukàmmù 56-66 nàánnè bèè wɛ̀te ke konní bembɛ Sedisadɛ̀mmu, ke dò mbè nyáúũkũko be kònti, ke yé̀ bè konnímè ke sɔ̀nké tidobontì máà ndi.

Kè Esaii béi nke dò: Ti Yiè nKuyie nkó Muyaá mmuù ò tɔ̀nni kòò bo nàké tináaãnsààti besénnibè kédáate be bɔ̀ntóo bè kpéi 61 Yesu do kàa nti náànti Kuyie nɛ̀fɛ̀tè miɛ̀ke, ke béi nke dò: Tì dòòmu, kè

dè ntukúnè wenwe Yesu ò pĩ mmùù tǝmmú Duku 4:16-21.

Di mpátiri náaǝnti duó ke dǝmmè

1. Bè nàké tì Sudaa kó kuwuǝ nkǝbe kpéí 1-12
2. Bè nàké tì ibotí ìì í tú Sifube i kpéí 13-27
3. Kuyie ncaummè Efadaimmu nè Sudaa kǝbe 28-35
4. Sennakedibu yóó bè domè mudoò nè Esekiasi kó mǝmmú 36-37
5. Kuyie ndeumè ke bo tipítì timǝu 40-48
6. Tì Yiè nKuyie nkóo tǝnti kó mǝfǝtímè 49-57
7. Esaii tiémme benítibè nè o pǝǝnáǝnti sǝnti 58-66

Kuyie mbenke tì Esaii

¹ Dì mpátiri tǝ Kuyie mbenke tì nti Amǝti bire Esaii nè kù ò nàké tì Sudaa kpààtǝyuu nè Sedisadǝmmu èi kǝbe be kpéí. Sudaa kpààtǝbè Osiasi nè Yotammu nè Aasi nè Esekiasi be kó yemǝrè nye Kuyie nti nhò benkemè.

Isidayǝeribe í bantémè Kuyie

² Kǝǝnkè kǝbe kǝnténè!
Kǝtenkè kǝbe keènè!
Tì Yiè nKuyie nkuù nàá nke tú:
Mí ndi Yiè nKuyie mmú píí íbì,
ke ì tié kè ì né yete n kpeti.

³ Fǝnààfè yǝmu fe yiè,
kè sǝmmarímú yé dè yo ndè.
Isidayǝeribe bie me nyí yé wèè bè te.
N nítibè í cii.

Kuyie nseimmè ku kǝbe

⁴ Di bo yà díndi kubotí kùù dǝòri mǝyei,
díndi benítibè bèè yei ntonté,

di tú kuwuɔ nyeiku nku,
 di kó feyanfè tu feyonkufe nfe.
 Di tú beyonkubε mβε.
 Di m bɔntóomu mí ndi Yiè nKuyie,
 κε n sènkèrì mí nwèè di te dín̄di Isidayεeribe,
 kè di m bùtinné.

⁵ Ba nte kè di bo nsóké κε yetírí n kpeti,
 kè dè nte kè n yíé ké dí poté?

Di yɔ yeè dàátí yemuɔ,
 kè di bo meyeñcaàrìmè miεke,
⁶ kétúóté di naàcèi kéntɔ kétuɔkenè di yɔ

dèmarè ténke í feí,
 yekoutiyè nè yemuɔ nè yemàtè dεè di dáátí,
 òmòu í yè ɔu, òmòu í yè bou,
 òmòu me nyí yè wáàrì mekùò.

⁷ Di kó ketenkè dɔúnkomu,
 kè muhǎá ncúò di ekè,
 kè di bo kè bepòòbè tanní di tenkè κε caari di kperε
 Kε cǎke diheì bè do cǎke mèè botí betòbè tenkè.

⁸ Siyǎò èi kòβε beè mǎà né yenté,
 κε kraá kupaakòtétouku ð ndòmmè
 fínyĩ kó detie mmiεke,
 difii ð nsokémè tipétì miεke
 κε do ndiheì bè pí dì.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie Mpaκεdaa
 do í coo nti kó bèmabè,
 nè yíé nti kperε do dèèmu κε naánnè Sodòmmu èi
 kòβε kperε,
 κε sǎáténè Komɔɔ èi kòβε kperε.

Mubáammu Kuyie nyí dɔ mù

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Kénténè díndi Sedisadεmmu εì kó bekpààtibè,
di càkεmu ke dònne Sοdεmmu εì kβε,
kénténè kékeè mí nKuyie n tié.

Di sīntεmu Komω εì kβε do dōmmè.

¹¹ Iwūš di n feu i péu péu, n kpeti í i bonè.

M pèmmu yepedake di n kòu yè ke tùò
nè yεnaadapàà nkó mekùò.

N yí dó yεnaadakè nè yepεdapàà nè yεbδakè de kó
meyī.

¹² Di šš kαtení m borè nè ìì wūš

kè ì nsīnkùnkò n dānkù,

mīi dè ndi bekaà?

¹³ Yóunè di bo nni mpāāmmè yεpārè detetirè kpeye,

di n cóunkò tìi úúnti n dò nyisake nyi,

yóunè otānkù pānwè kó dibanni nè teomputè,

nè yεbaa nsənye di baà nyè n kpéí

yεbaa nyèè kəkénè meyei,

n dè pèmmu n yí dè dó,

¹⁴ Di baà mbetāāpāmbè kó yεbaa nyè

nè metíímmè di āāmè n kpéí

dè n dò nyisíé nyi

dè tu ditəu ndi n kpéí,

n dè òunèmu.

¹⁵ Di š nkè di yòutení di nəu

m bíékè ke m báá nni mbúútóomu

kè di m báá nke m báá, m bá nkémmú

di nəu sīi mùəti menitiyī.

¹⁶ Ŷúnè dimáà kéwenke,

yóunè di dəəri mēè yei n yīikè

Yóunè dèè í wenni mudəərimù.

¹⁷ Keténè mesàà mmudəərimù,

ndəərinè dèè síé,

kénkommu bè fēūnko bè,

kémpĩ mmesàà nyiciribí,
kénkommu bekúpobè.

Kuyie nyúmè ku kàbe

18 Kè ti Yìè nKuyie mbéi nke dò:

Kòtenèní kè ti yà di kpeti

bá kè di yei nwũṣtè ke dò mmeyĩ

di bo wenke tewàtè dòmme

kè mè dọ mè ndò nḡtònfè

di bo pèike tipedapáátì kōme.

19 Kè di tãátè ke yíé n kpeti,

di yóó dimu dihèi kperè dèè tu desààrè.

20 Kè di me nyete ke kpénkùnne di to,

disiè dii yóó di kònnè.

Mí ndi Yìè nKuyie mmũ béi nde kó dinùù.

Kuyie nsautemè Sedisademmu kpéí

21 Kè Kuyie mbéi nke dò:

Sedisademmu èi kàbe!

Yé dè dòmme kè di m bùtínné ke tũnne yebàkè?

Díndi bèè kó meborime do wenni,

kè di beénti wenni,

di mmònni kè di né naá mbenitikùbè*.

22 Sedisademmu kàbe di do dò ntimátì péítì nti,

di mmònni ke naánnè yekpèrè,

di do dò mmenaà nkperímè mme

di mmònni ke naá mmenacéduo.

23 Di kó bekpàátibè í yíé n kpeti

nè beyóóbè be pókù kumáà ndi,

bemau bè dọ ticuuti nti,

ke beti tiyeti

bè í pĩ nyiciribí kè dè wenni

bè ṣṣ í nkènté okúpokù kpeti.

* **1:21 benitikùbè:** Wénté Osee 2:4-15 nè Esekieri 16:15-43, 23:22-49.

24 Dεε κρεί nte mí Mπακεδαα di Yiè nKuyie
 n kpeñnìmu κε baké Isidayεεribe
 kè mû bí nke tú:
 N yité κε còmmúmu n dootitòbè κρεί,
 n yóó peitemu n dootitòbè.

25 Sedisadεmmu kòβε m bo di poté
 m bo di óúnè mutie bè òunè mù timátì
 kè dí wenke kè meγῶḗ ndεite.

26 Bebeénsààbè bo wēte kέbuoté dihei bè do dòmmè.
 Kè itié nyembèε wēte kέānné bè do dòmmè nè
 dimònnì,
 kè bèε wēte kέyú di kó dihei κε dò:
 Bèè dòòri Kuyie ndó dè be kó dihei,
 bèè dòòri dèè sié be εì.

27 Kè Siyῶḗ εì kòβεε tūnne kuce kusààkù kέcooté,
 bèè bo Siyῶḗ kè bèε ceete kέyíé nKuyie nkpεti
 kéndòòri dèè sié.

28 De mònnì bèè né yete mí ndi Yiè nKuyie n kpεti
 nè meγei ndòòribè bεmòu mí mβε Yiè nKuyie
 m bo bè poté kέγoure γoure.
 De yó ntú bèè ñ yete be kó kumàнку nku.

29 Ifei bo di pñnnè dεtedierè di do feu iwūḗ dè,
 Ifei bo di pñnnè dεpaa nkó yetòrè di kòrì dè κε báá
 nkè di paa mbo peité.

30 Kè di naánnè dεtie ndèè fāàtì yòte
 kέναánnè dεtie ndi buotí dè,
 kè dè dònté mεniε.

31 De mònnì wèè do tú onitì kperì kòò naá
 ntimúkáàtì
 kòo tōmmúu naá nyihāāpém̀péρί kè dèε wēnné
 kέcóúté,
 bá òmòu báá na kέ mù kùo.

2

¹ Ti Yiè nKuyie kuù benke ti nnáàntì Amòti birè Esaii Sudaa kó dikpààtiyuu nè Sedisadεmmu èi kàbe be kpéí.

*Ibotí imou yóó wēte kētíimmè Sedisadεmmu
(Yenáaànkékè 2-4 wénté Misee 4:1-3)*

² Yewe sonye miεke ti Yiè nKuyie ncfètè tārì bo fiíkú kè di yómmèe pēēté yetārè ké yè sīhné, kè yebotè nhuroo di borè.

³ Kè iwuò mpéu nkeroo di borè ke náá nyitòbè ke tú: Tí kàtenè ti Yiè nKuyie nSakòbu do tū nkù tārì, ku cīètè kè kù ti benke ku kó kuce, ku tié mbonní Siyōō tārì ndi, ku náàntì yènní Sedisadεmmu nwe.

⁴ De mànnì kè ti Yiè nni ntú yebotè kóo beéntì, ke tú wèè tūnni iwuò kpeti.

Kè bèe bóké be kpàrìseuti kémá yekā, kémá be kpāà nsimúkēí.

Kubotí makù ténke bá nkpannè kutekù bè keté ke ténke bá mbebí mudoò.

⁵ Díndi Sakòbu yaàbí tí wēnné kénkérì ti Yiè nKuyie nkó kuwenniku miεke.

Bè nàkémè Kuyie nyóó bekénè dìi yiè benitibè di kpéí

⁶ Ti Yiè nKuyie nSakòbu yaàbí ta tipāàti nti, kàa bè dootóo, be tūnnε diyie yìèní kèè bíékè kàbe kó mēdòòrìmmè mme,

ke ta mutediì Fidisitēēbe kōme, kè ikpákparìbí píéké be cuokè.

⁷ Mesòò nnè timátì péítì

kè dè sũĩ mbe èi mièké
 bá be dítítuò ténke í mọke yè màmè
 kè sisẽĩ píéké
 sikpàrinaasẽĩ í dò nkékaa nkédeè.

⁸ Kè sibòntenkaani píéké be ekè
 kè bè ninku bè dòò dè nè be nọu de ìikè,
 bè maá dè nè be nọu.

⁹ Onitì bo nínkú Kuyie nyìikè kékõnke,
 ti Yiè nKuyie nha me mbáá bè cĩé.

¹⁰ Taánè yepèrè fié

tannè ketenkè kèsarinè ti Yiè nKuyie nkó kemieke
 kéyenténè Kuyie nkó tikpeti dieti

¹¹ Kuyie m beénti yiè kù bo kékũnne sipòò yembè
 késinné sifei yembè,
 kè ti Yiè nKuyie nkuù máà yètìrì nfeí.

¹² Ti Yiè nKuyie Mpakedaa tãátè dii yiè ndi
 sipòò yembè nè sifeí yembè be kpéí
 de yiè bèè yèmmè dò mbè de u bè bo kéke.

¹³ De kó diyìè kù bo kũũ sètìrì kó detie ndierè
 Dimaa kperè.

Basãã kó detedierè bo duó.

¹⁴ Kè kùu può nyetārè dièyè,
 kédíé sitãã,

¹⁵ kébuó nyedèrè dièyè,
 képuò nyiduotí kperiyì,

¹⁶ kébuó mbàtóòbè dièbè Tadisisi èi kọbe,
 Bàtóòbè sámṣóbè bo cake.

¹⁷ De yiè onitì kó tefentè bo deè,
 sipòò yembè bo sínné,

de yiè kè ti Yiè nKuyie nkuù máà yètìrì nfeí.

¹⁸ Sibòntenkaani, tèmátè ténke í yó nkpaá.

¹⁹ Benitibè bo taá yepèrè fiè,

bè bo cúté ketenkè fũḽ,
 ke bo s̄arinè ti Yiè nKuyie nkó kemieke,
 ke bo yenténè ku kpeti dieti.
 Kù bo íté kécómmú dìi yiè yebotè k̄m̀b̀ùà̀ti bo do!

²⁰ De yiè benitibè bo dokóo be b̄aatenkaanì, mes̄a
 nnè timátì péítì kpesi, bè do d̀ò̀ s̀ì k̄enninku si ìikè,
 yetirè nè tidéítì kè d̄e p̄té k̄étúóké k̄écááké.

²¹ De yiè benitibè bo taá yepèrè fiè bè bo cúté
 ketenkè fũḽ ke bo s̄arinè ti Yiè nkó kemieke, ke bo
 yenténè ku kpeti dieti, kù bo íté kécómmú dìi yiè
 yebotè k̄m̀b̀ùà̀ti bo do.

²² Yóunè di bo mbúómè onitì,
 onitì wemmu í t̀ù̀ò̀ke mùdémù.
 Onitì kpeti tú ba?

3

Sudaa kó dikpààtiyuu bo paà okpààti

¹ Ti Yiè nKuyie M̀pak̄edaa yóó d̄eitemu
 d̀è̀ te k̄è Sedisad̄emmu k̄obe nè Sudaa k̄obe k̄è bè
 f̀ò̀,

be diiti nè be nie nnè bè tá d̄è d̀è̀ tu:

² Bekp̀ar̄inūomb̄e nè beh̄ã̄p̀ò̀nkperibè
 nè bebeémbè nè bèè nàá Kuyie mp̄ã̄nã̄antì
 bèè tu bediebè nè bekotibaabè.

³ Beh̄ã̄p̀ò̀mb̄e iw̄ēi yembè nè sikp̀à̀t̄ibì
 nè beheik̄enkótibè nè benitinòndiebè
 nè betediibè diebè.

⁴ N yóó duó nkè idap̀umbí ìi di baaté,
 ké ndi d̄āri ì dómè.

⁵ Di botí mieke, di bo nkè f̄ẽũnko ditòbè
 onitì bo nf̄ẽũnko o kou,
 k̀ò̀ bíè nni nf̄ẽũnko tedakótè,

besĩnténitìbè bo nfěũko benitimóm̃m̃m̃bè.

⁶ Onitì ní bo pĩ nho tebite be cice cĩětè mièke kòd nàké ke dò:

A mè nkpaá m̃kemè diyaàbòrì, naá nti kóo kpààtì, baaté kubotí kùù í m̃ke okpààtì.

⁷ Kè de yiè nhò bààní ke dò:

N yí tú otàntì,

n yí m̃ke mudii n cĩětè,

m me nyí m̃ke diyaàbòrì

di bá n dòò okpààtì.

⁸ Sedisad̃mmu k̃be bètému,

Sudaa k̃be domu.

Be náàntì nè be dòòrìmè kè dè yóu Kuyie.

Bè yetemu ti Yiè nKuyie nke kù fuonnè

kunku Kuyie nkperíkù kè dè feío.

⁹ Kàa wènté be ìkè a p̃anke ò yàmu be yetémè

be fei m̃be yei m̃me Sod̃mmu èi k̃be k̃me,

Ifei í bè bonè meyei mbè dòòri mè.

Bè bo yà! Bè ce m̃bemáà ndi meyei.

¹⁰ Di bo yĩ wèè yiè nKuyie nkpeti,

wèè tu diwèi yiè nke yé ò yóó dimèmu,

o t̃mmú kó tic̃nti.

¹¹ Beyeibe bèè dòòri meyei, mbè bo yà!

Bè yóó bè yietí be dòòrìmè dòm̃mè m̃me.

¹² Mí nKuyie n kó benitìbè,

ibí ìi bè baké, benitipòbè beè bè ni.

Bèè bè ni bè bè fétinkomu,

ke bè k̃ó mbè kèrí kùù ce.

Kuyie nkpaànnèmè bèè ni ku nitìbè

¹³ Ti Yiè nKuyie nyitè ke còm̃múmu ke seí nku k̃be,

kù itè ke còm̃múmu ke bo bekénè yebotè.

14 Ti Yiè nKuyie nkpànnèmu
 bèè tu bekótìbè ku kòbe mieke nè bekpààtìbè ke tú:
 Dîi maanko fínyĩ kó yebe
 ke fèke besénnìbè kperε ke píε ndi cěĩ.

15 Nè ãmmu wě́rímú mmu di fěũnkómè n nìtìbè?
 Ke naù besénnìbè?
 Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa mî tì ndi békú.

Kuyie nkpànnèmè Sedisadεmmu εì kó benitipòbè

16 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Sedisadεmmu kó benitipòbè màke sifei nsi
 ke ð nkérí káyíéo,
 ke tú pìi bè wèimè, ke naù detóónnè,
 kè kànnìnko be naàcènéi.

17 Nè de kpéi mmí ndi Yiè nKuyie m bo fōri be yùtì,
 ké bè còínóò meyùbii.

18 De yiè bo tuòke dîi yiè mí ndi Yiè nKuyie m bo
 deite di sātì. Be nacènéi kó demámánnè nè dèè bou
 be yùtì nè sinei dudúúnsi nè medèi.

19 Yεtootōre nè sinei nè ifátíyì.

20 Tiyaàbomboúntì nè sinacènéi kó demámánnè
 nè inaakũ ð nè tùdààrìbè kó yedíε nè mεfĩmme,

21 nè demámánnè nè dèè tũ ð yewũ ð.

22 Tiyaàkpeti nè yeyaàbòrè pēkùyè,
 tiyaàbomboúntì nè tidoutì.

23 Siwéi nè mupààkonkperímú kó tiyaàtì tìi iri nè
 tiyaàyauti bè daati tì yeyo.

24 De yiè tùdààrì bo ceeté kéãnné kunóú,
 bè bo yi iwěi inaakũ ð ntēmè,
 bè bo kuó iyùpāātí káyóu meyùbii,
 káyóu tiyaàsààtì káyì tifòòtòntì

kè be wennikuu naá nkuhããtòntònkù kó kufièkù.

Sedisadεmmu èi kó bekúpobè

²⁵ Sedisadεmmu, a kó benitidaabè yóó kú mudooò
mieke nke,

bεhããpònkperibè iwẽĩ yembè í kũntiní mudooò.

²⁶ Sedisadεmmu nìtìbè bo nkari o èi kó yebòrè,
ke kuò nyekúdabùò.

Bè bo paà be bí kénkari mutáá mmieke ke kuò.

4

¹ Dε yiè benitipòbè bèyiekè bo mmurí onitidùò
òmáà,

ke tú ti bo nwaà ntimáà ti bo nyo mmù,

ti bo ndo ntimáà tiyààtì.

Yóu kè ti da yenke,

á ti deite ifei.

*Kuyie nyó nkánkémè bèè bo yenté kénkpaá
Sedisadεmmu*

² Dε yiè ti Yiè nKuyie yóó dennení diì tepànnì,
diì yó ntú Isidayεeribe kó disãnni, diì yó ndεumu ke
wenni, képeité yebe kè yè nsũ, kè diwèi mbo bèè bo
yenté kénkpaá dihei mu kpeí.

³ Dε m̀nnì bèè bo nkpaá Siyõõ, bèè bo yenté
kémbo Sedisadεmmu bè bo mbè yu ke tú
Kuyie nkobe, ke yé n wàrimè bè yètè kè bè bo
Sedisadεmmu mieke sáà.

⁴ Ti Yiè nKuyie mbo óúté Sedisadεmmu kobe, nè
ku nùò kó muaá, kéũté menitiyĩ mbè cóummè
Sedisadεmmu.

⁵ Ti Yiè nKuyie mbo ãnné diwetiri Siyõõ tãri
ĩnkè kè di ndiéké bèè dè tiku kuyie mm̀nnì,

keyènkè kéndò nkuyukú kénccóú mmuháá kōme,
kénhānkenè Kuyie nkó tikpetì be yó ìnkè,

⁶ kéndò ndifii ké mbè diéké, ké mbè kānké
kuyiinkù kuyie mmònni, ké mbè kānké kuyaakù nè
fetaafè.

5

Isidayeeri be túmè Kuyie nkó kupaku

¹ N yóó dentè feyènfè nfe n népo kpéí, de kó feyènfè
tukúnè o paku nku.

N népo sàù weè do kùú tí fínyí kó kupaku
ditāri ìnkè ketenkè naati dè,

² kētũnte ketenkè mesàà, kédei yetárè,
kētāāté detie ndesààrè kébuatí,
kémaá didènni de cuokè ò yó mbaanè dì,
kékeuté difòtìrì ò yó nhũti dè fínyí be,
kényé ke dò ndè yóó pié yebe sààyè,
kè dè né pié yèè í wenni.

³ Díndi Sedisademma kabe Sudaá kó kuwuo nkabe tí
púténè

mí nnè n kóo fínyí.

⁴ Ɔnde kpaá n yí d̀̀̀ dè de kó detie nkpeí?

N do yé kétú dè yóó pié yebe sààyè nye,
kè dè né pié yebe sīnyè, ba nte?

⁵ Ntenè n dò nkédòòmè de kó detie,
n yóó deitemu kuperí kè iwũs dè càáké.
M bo pété kuperí kè bè ndè nàù.

⁶ De kó kupaku bo kpánné,
òmòù ténke bá nkù kōũ òmòù ténke bá ndè ḱ́,
tipotì nè tisāmpotì dè borè èũté.

Kè n náké yewetè kè yè báá yóu kè fetafèe dè dùóté.

⁷ Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa kóo fínýĩ tie ntú
Isidayɛeribe kó kuwuɔ.

Ò tããté dèè tie ke fíi ndèè tu Sudaa kó kubotí,
Kuyie ndo yé ke tú bɛè yó ndɔɔri dèè wetí,
kè bɛ né dɔɔri dèè í dò nkédɔ̀̀.
Bɛè do dò nkéndɔɔri mɛsàà,
kè benitibè né kuònnè bɛè kó kuyonku,
tipíiti timɔu ke bo mɛyɛ̀̀ncààrimè miɛke.

*Kuyie nkpannè tì bɛ̀̀ fèkù betòbè kperɛ
(Yɛnà̀nkékè 8-24 wénté 10:1-4)*

⁸ Di bo yà dínɔ̀̀ dèè maá ke maá sicéĩ
ke do nke do ndɛpaa nke dèè mɛfíè mmɛmɔu,
kè dè bo mboní kè dí tieke diheì dimɔu.

⁹ Ntɛ mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa n tú mù:

Dɛ kó sicéĩ bo dɔ̀̀nko,
dɛ kó sicɛ̀̀sà̀̀sì í yó mmɔke bɛ̀̀ sì ã.

¹⁰ Kupaku kùu bo ibaa ké tɛpítè nè idéi,
kè bɛ buotí fínýĩ kó detie,

kè bɛ tãũ dɛ bɛ ke niu mɛnaà
mè báá píe ndítiribè sipísìnùmmù,
kàa buotí tidibotí kuyòrikù,
a dɛite tɛmámbòòtè mɛmáà.

¹¹ Di bo yà! Dínɔ̀̀ dè ð nweníní,
kè bɛ̀̀ cokò mɛnaà nkperímè borè,
ké nke ntũũnko nè keyènkòo kémuó.

¹² Bɛ̀̀ ð mbaà nke au ke biɛ ntikùtidùùtì
nè yɛbàrè ke eu itári, ke yè nke yè mmɛnaà.
Bá bɛ í wéi mí ndi Yiè nKuyie mpĩ mmùu tãmmú,
n dò̀̀ dè nè n nɔu.

¹³ N nìtìbè í bantému, dɛ̀̀ te
kè bɛ̀̀ yóó bɛ̀̀ pĩrímú kékònnè

Sikprààtibíí bo kú dikònnì
kè sinéyẽĩ kuò benìtìbè.

14 Mukũũ nhààtemu mu nùù ke onné mu níí
ke bo maánko sikprààtibíí nè benìtìbè tǎbè
diwèi bo bè kè bè yǎnku ke úú.

15 Onìtì bo nínkú késínné Kuyie nyìkè
sipǎo yembè pǎo bo deè kè bèe sínné.

16 Ti Yìè nKuyie Mprakɛdaa dǎdǎri dèè sié dèndɛ,
ke benkú kù dɛumɛ,
ke bekùnè ku nìtìbè kè dè sié ke benkú kù wetímè.

17 Dihèi bo naá ntidobontì kè bè ndè cɛmmù ipe,
iwũɔ bè dùnne ì do borɛ,
ibǎbí bo ndè cèntì ke diiti timútì.

18 Di bo yà díndi bèè dɛri di yei nkó mucǎntimu,
nyinààke ɔ nɛrimè tenaasǎntè.

19 Díndi bèè nàá nke tú: Kuyie mmónné
kédǎo ku tǎmmú kè ti mù yà.
Kuyie nyIsidayɛeribe tũ nkũu dǎo ku tǎmmú
mɛcǎã nkè tí kù banté.

20 Di bo yà! Díndi bèè yu mɛyɛi nke tú mɛsàà,
nke yu mɛsàà nke tú mɛyɛi,
nke yu kuwenniku ke tú dibìinnì,
ke yu dibìinnì ke tú kuwenniku,
ke yu dɛtiire ke tú dɛwɛètìrè,
ke yu dɛwɛètìrè ke tú dɛtiire.

21 Di bo yà díndi bèè yèmmè dò ndi cii
díndi bèè yèmmè dò ndi mǎke mɛyèmmè.

22 Di bo yà díndi bèè yètè feí munaàyǎã mieke,
díndi bèè mǎke mɛnaà kperímè kó yekǎmbò.

23 Díndi bèè kommu becaàrìbè ticuuti kpéí,
ke yetírí di bo nkommumè bèè naati.

24 Dèè kpéí nte kè di yóó cóuté timúkpetì kōme,
muháá nhǎǎ cóútémè tìyonkáàtì,
di cǐè mbo pǎāke kè di pórímùu yote,
di yete mèè kpéí mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaà n kuó.
Di sènkèrìmè mí ndi Yiè nKuyie,
díndi Isidayεεribε di í tū n náàntì nti.

*Kuyie nyóó duómme kè Asidii kǎβεε do Sudaa kǎβε
(Dínáaǎkèè 25 wénté 9:7-20)*

25 Dèè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m miεke di yè,
kè ñ yòùte n nòùtè ke dì poté.
Kè yetārè sǎntè kè benìtibè ku ke cóú cóú ice miεke.
Nè memme m miεke í do,
n nòùtè kpaá yuomu di ñnkè.

26 Mí ndi Yiè nKuyie n còhéné mecannimè mme
yebotè yèè bo medétimè ye kpéí.
N yè yu nè ffontifè nfe, ke yè ìténí itemmánke
ke cokùní mecǎǎ.

27 Be miεke òmòu í yo tihòùtì,
be miεke òmòu í bèté bá omáá.
Munǎndǎmmú í bo bè kóò mǎu,
be kóò mǎu í yè nke duó.
Bè bou be naàkǎǎ nyi tei tei,
be neùtì kó iwǎí í òke.

28 Bè sūǎtému bè pie, ke fǐnné be tǎnnè,
kè be sǎí kpèètè dònnè yetārè
kè be naasǎí cǎètiyè cokù tefòdóntè kōme.

29 Kè bè kontí kucìrìcìrìyòkù kōme,
kè be dabùò ndònnè yeçìrìcìrìpàà kpeye,
kè be ùntí, kè bè pǐ dèmarè òmòu òó í nfiète.

30 Dε yìè Asidii kòβε bo do Isidayεεriβε
 kè βε uutoo ndònnè dàméèrì kòku ò ndòmmè
 kuyaaκù fùùtè dìi mònni.
 Dε yìè γεωεtè bo soute kè dibiinnì dátínné κetenkè,
 kè μεγεηcaàrimè mbo.

6

Kuyie nyúmè Esaii mutōmmú

¹ Sudaa kòβε kóo kpààtì Osiasi ku dìi benni, kè
 Kuyie nní mβenke kumáà kè n kù yà, kè kù kàri
 dikpààtikàrì okùrì marì ñnkè ku cǐètè, kè ku yaàbòrì
 pité ke píéké te miεke.

² Kè Kuyie ntōrè kperè còrmmú ke kù cǐti, ke mòke
 bá dì ifièti ìkuò, kè ìdèi tu ì ò ndáátí di yuu, itei ìdèi
 sinaàcèi, itei ìdèi ì pùùnè.

³ Kè yè nàá nyetòbè ke tú:

Ti Yiè nKuyie Mpakedaa dò mpái pái nwe,
 kòo kpetì píéké κetenkè kemou.

⁴ Kè ku cǐètè bòrè kó yešànkèε sǎntè nè ku tōrè
 kperè kó metamme kpéi. Kè kuyukúu píε nku cǐètè
 miεke.

⁵ Kè n kuónko ke dò: N kúmu yíε! N tú onitì nwe
 wèè nùù sǐ, kè nh ã kubotí kùù kó βenitìbè nò sǐ mβε
 cuokè, kè n nuò nyà ti Yiè nKuyie Mpakedaa.

⁶ Dε mònni kè Kuyie ntōrè kperè kó dìmarì puuní
 m bíékè, ke tò dihāākōnni, ke di dèitení diwũōtōnni
 ñnkè nè ìhaakè,

⁷ ké dì kàáké n nùù kébéi nke dò:
 Dihāākōnni dìi mmè nkàákémè a nùù,
 dì wenkemu.

A yei ndèitemu, bè ùtému a yei.

⁸ Kè n keè ti Yiè nKuyie nkó metammè kè kù tu:

M bo t̄õ nwe?

We mbo k̄ate kénáké ti kó tináaṅtì?

Kè ñ d̄ò: Nte mí, ñ t̄õ.

⁹ Kè de kó metammè d̄ò:

K̄ate kénáké ku mbotí k̄obe ke d̄ò:

Di bo nyo di me mbáá keè,

kénwúó, di me mbáá banté.

¹⁰ Ke yé de kó kubotí k̄obe yèmmè kpeñnímè,

bè í yíé ntimatì,

ke Ìtinné be to ke báá keè,

ke ùũ nke báá yà,

bè yàà bo ceete m̄èè kpeí nkè m bè miékũnne.

¹¹ Kè n kù beké ke d̄ò:

Dè yó mmè d̄ò ke k̄áá nde?

Kè de kó metammè d̄ò:

Dè yó mme ndò nke kém̄m̄unè diheì bo d̄óunkomè,

kè sicéĩ paà bèè bo nsì ã,

kè diheì naá ndikpáá.

¹² Dè yó mme ndò nke kém̄m̄unè,

mí ndi Yiè nKuyie m bo cíemmè benitibè

kè diheì d̄óunko kénáá nfekráfè.

¹³ De kó diheì kó benitibè bèè bo yenté,

kénkpaá sám̄pó sám̄pó,

bè í yó ndè kpaá.

Dè né yó ndònnè bè òõ k̄õũmè mme mutie,

kè dikũnnì nkpaá k̄epuku.

Meè botí nku dikũnnì dii kpaá

di miéke nke kuwuò nsààkù yètìnímè.

7

Kuyie nnàké ti Esaii wèè nàa nku pāānāanti

¹ Osiasi bire Yotammu kó debire Aasi tu dii mōnni Sudaa kabe koo kpààti. De mōnni ndi Sidii kabe koo kpààti, Desinni nè Demadia bire Pekaa Isidayeeribe koo kpààti kè bèe do Sedisademmu ke bo ò pònte ke me nyí nna.

² Kè bèe ti nàké Dafiti yaàbire Aasi nè o kpààtiyuu kabe ke dò: Sidii kó behāāpòmbè bāté Efadaimmu tempē. Aasi nè o kabe kè bèe ti kèè kè be kònti nhau, kuyaa kù òò fuute kè detie nní nhōmmè kutúúkù.

³ Mēmme kè ti Yiè nKuyie nnàké Esaii ke dò: Túóté a bire Seasubu kè di kote ditāri kó menie mpūò nke cuutini dè diyaàhoubinni kèyà Aasi.

⁴ Kàa ò nàké ke dò: Wèe pī nhomāà, ò bá ndé, o kōm̀b̀ù̀à̀ti bá nduò Sidii kabe Desinni nè Demadia kpéi, bè dōnnè tedakèmpùtè tèè còúté kédèe tēnte kè kuyukú kuti.

⁵ N yému ke dò nSidii kabe nè Pekaa kabe nè Efadaimmu kó kuwuò nkabe bè da dónè meyei mme, ke náá nke tú:

⁶ Yóunè kè tí do Sudaa kabe kè bè ānné kufōwāá kè bè dōnnè muwērímú kè bè ti wēnnénè kè tí pī nTabēedi bire tikpàti.

⁷ Ti Yiè nKuyie Mpakēdaa béimmu ke tú dè í yóó dōò ò tu dè báá di.

⁸ Ke yé Damaasi wèè tumè Sidii kó diheidie.

Kè Desinni tu di koo kpààti.

Dè bo nyóó yī yēbie nsipísìkuò nè yènùmmù,

kè bè namu Efadaimmu kó kuwuò,

kù ténke í yó nkpaá.

9 Sammarii weè tu Efadaimmu kó diheidiè,
 kè Demadia bire tú di kóo kpààti.
 Kè di í yie ti Yiè nKuyie nkpeti
 ke kù taunè di í yóó nhã ke bo.

Dèè benkú Kuyie nti bonèmè

10 Kè ti Yiè nKuyie nsɔɔté ku náànti kébéinnè Aasi
 ke dɔ̀:

11 Beké mí nha Yiè nKuyie kè n da benke
 medɔ̀rìmè mamè ketenkè miεke yoo keĩnkè miεke.

12 Kè Aasii béi nke dɔ̀: N yí yóó beké n Yiè nKuyie
 ntìmatì n yí dɔ̀ ke da benné.

13 Kè Esaii ò nàké ke dɔ̀: Díndi Dafiti yaábí benitibè
 me ndi òunè kè dè í sànnè kè di dɔ̀ Kuyie ndi ɔ̀unàà?

14 Dèè te kè ti Yiè nKuyie nyóó di duó
 mmecannimè: Desapùmbire dèè mu nyí duónè
 onitidàù dè bo púó nképeité denitidabire ké dè yu
 ke dɔ̀ Emmaniyεeri (dèè tu Kuyie nti bonè).

15 Dε kó debire yó nyɔ̀ mmēnaamiè mme nè
 mecekùò nke yàa tuɔkenè dè bo yetemè meyei
 nkétãáté mesàà.

16 Dε bo nyóó tuɔke dè bo yetemè meyei nkétãáté
 mesàà kè dε kó yehεkè yedé a dé yèè kó bekpààtibè kè
 yè dɔ̀únkomu.

17 F́ nti Yiè nKuyie nné yóó duó nkè yeve
 yonkuye yeè da tuɔkení f́ nnè a kó dikpààtiyuu,
 di mu nyí yà ye botí nè Efadaimmu yàtenè dii yiè
 Sudaà kɔ̀be. M buò Asidii kóo kpààti yóó di domè
 mme.

Kuyie nnàkémè bè yóó bè domè kéεake be èi

18 Dε kó diyie ti Yiè nKuyie mbo fonte
 kè Esibiti kó isēĩ iténí.
 Kè kùu fonte kè icee iténí Asidii,

19 *kékɔtení kédátínné ikó nyiməu*
nè yekondake yeməu
nè yepèrè kó mefiè mmeməu
nè tifãpèùti timəu nè iwũã cènti dè.

20 *Dɛ yiè ti Yiè nKuyie mbo ikú oponkorì kukó nyáà*
ku,
Asidii kóo kpààti, kòo kuó
*di yùti nè di deèmbùì nè di cìti * Isidayeeriβe*
dootitəbè yóó βe namè mme ké bè fěũ.

21 *Dɛ yiè bá wèè nìti ò níi bo ncēm̄mú*
fɛnààfè fèmáà nè ipe idèi.

22 *Mɛnaamiè mbo mpíéké,*
bèè bo nkpaá dihei,
bè bo nyo mmenaamienkùò nnè mecekùò.

23 *Dɛ m̀onnì fínyĩ kó dɛpaα ndèè kó dɛtie mbo*
tekòupíítè
ke dò nkè bè bo dè fité dɛ díítí mbo mɛdíítíβii
ntekòupíítè (1000),
dɛ kó dɛpaα mbo kpánné kέye tipotì nè tisāmpotì.

24 *Kè bè ndɛ nkərì kupaaαá nnè dɛtānnè nè ipie,*
dɛ kó ketenkè bo naá ntipotì nè tisāmpotì máà kəke.

25 *Yɛtārè yeməu bè do kuuti yè nè sikāmmùu,*
benitibè ténke í yóó ndaati ke kerì dɛ kó dɛpaα
mmiεke
ipo yàà bo bè kũũ m̀èè kpéi,
kè bo naá nyinààke kó ditũnnì,
ipe kó diciènnì.

* **7:20 ...kuó di yùti nè di deèmbùì:** Dè benkú

8

Bèyóó p̄ontemè Sammarii èi nè Damaasi kperi kéheí ye kperε

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké n náké ke d̀̀: Túóté kutápièkù dièkù kéwāri ke yī: Kup̀̀nkεheikù. Kè de kó iwārii nfei.

² Kè n kù wāri kébenke benitibè móm̄m̄m̄be bèdébè, ikuó niùti Udiya nè Yebedekiyaa bire Sakarii.

³ Kè n duónè m pokù Kuyie mpāānāahtì náahtò kòo púó nképeité denitidabire, kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀̀ n dè yu diyètiri ke d̀̀: Kup̀̀nkεheikù.

⁴ Ke yé de kó debire yó nkpaámè ke í na ke yī n yā yoo n cice, kè bè p̄ontemu Damaasi ke éi o kperε nè dèè bo Sammarii ke kònnè Asidii.

Asidii k̄be domè Suda k̄be

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke d̀̀:

⁶ Benitibè sènkèrimu kukó nSidowee kó menie m̀̀è p̄̀̀ m̄m̄εyòmmè.

Deè te kè be k̀̀nti yārike

kè bè kpeutí bekpaàtibè

Desinni nè Pekaa bè ìkè.

⁷ Deè te mí ndi Yiè nKuyie

kè n yóó duó nkè Asidii kóo kpààtì di do,

nè o kó tikpeti timou.

Kéndonnè menékperimè ò ntatiní kukó nke d̀̀mmè.

Mè ò̀̀ píe kukó nhEfadati ké kù dàtinnémè.

Mè ò̀̀ dàtinné m̀̀è botí yekonnébìè nkémp̄̀̀.

⁸ Mè bo dàtinné Suda k̄be kè bèε kuri

kénkááké be f̀̀nìí,

mè bo p̄̀nté kédátinné a èi dimou,

di duó κε κᾶάκέ δὲ, áú yoo! Emmaniyεeri*.

Yεbotè wùó nke bo daò dè tu detetirè nde
 9 Díndi yεbotè bá kè di dó dí wēnné kέβάátí,
 kufōwáá mbo di kpéété.

Kénténè díndi yεhekè détiyè kαβε kέkeè,
 bá kè di dó dí báátí mēè botí
 kufōwáá mbo di kpéété.

10 Bá kè di dó dí náké κε bo daò tí,
 tí bo díé.

Nákénè kέtāāté di dó tí.

Dí teti me mbáá daò!

Κε yé Kuyie nti bonēmè.

Kuyie nyēmme Esaii nè Isidayεeribe báá teeté betabè

11 Tí Yiè nKuyie nni mpī ndì mōnnì,

ké n caummu κε δò:

Báá tūnne ku mbotí tū nkùù ce.

Ké n nàké κε δò:

12 Báá teeténè de kó benitibè,
 kè bè dàkii κε bo bō ndihèi kóo kpààtì,
 di báá bè teeté, di bá ndé bè dé dè,
 di kām̀b̀ù̀à̀tì bá ndè duò.

13 Tí yiè nKuyie Mpakedaa,

di dò nkényé κε do nweè tu wèè kpa meyei,

wēnwē di dò nkéndémè,

wèè m̀á̀à̀ ndi di kām̀b̀ù̀à̀tì dò nkénduòmè.

14 Tí Yiè nKuyie ntu dis̀r̀ì ndi dìi dò mpáíí,

κε né tú dit̀ar̀ì benitibè yó mbétírí dì κε duò

dìi yó mbuò mbenitibè,

κε do ntimátì dindííntì Isidayεeribe kó yεkpààtiyò
 yεδé kpéí.

Κε dò nticù̀à̀tì Sedisadεmmu kpéí.

* **8:8 Emmaniyεeri:** Wénté Esaii 7:14 nè 8:10.

15 Benìtibè kusũkù yó mbétírí dî ke duò ke kékíí.
Bè bo duó timátì dindíntì miεεε kè bèε bè pĩrmú.

Kuyie mpããnáàntì náàntò dòmmè kénkémú Kuyie nyóó dǎò tì

16 Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dǎ: Sǎnnε de kó tináàntì nè de kó itié n tũmbè kpéí.

17 N Yiè nKuyie mbùtínnému Sakǎbu yaǎbí. Bá nè mεmmε n ku mbúó, n kù kèrmúmu.

18 Mí nnè m bí, ti Yiè nKuyie nkùù bo Siyǎǎ tǎri, kù n duó nyì, ti tú Kuyie Mpakεdaa kó mεcannimè mme, ke benkú ti Yiè nKuyie Mpakεdaa yóó dǎò tì Isidayεeri.

19 Kè bè di nàké ke tú: Kǎtenè bèε bourí tinùbootì bè borè, nè bepǎǎbè borè kè bè dí pǎǎ, bεmbε bèε ǎ nnáá mbe nò miεεε bèε ǎ nwéú kétú, dε wennimu ke dò nhonitì níí beé nho bǎǎ, kémbourí tinùbootì, kè becírìbè ò náá mbèè fòu be kpεti.

20 Di ténné be ke dǎ: Ti Yiè nKuyie nkó itié nè ku náàntì ti dò nke de ntũnnε, kè wèè í dè tũnnè ò báá yà Kuyie nkó mεsǎá.

Dikònni nè meyeñcààrimè dè yóó tannímè

21 Dikònni bo bè poté ké bè auté, kè bè nkéí diheì miεεε nè meyeñcààrimè, kè be miεεεε yenni, kè bèε bǎmmú kusĩnkù be εi kóo kpǎǎtì nè Kuyie, kémbúó tiwεtì.

22 Ke sǎnnéni kεtenkè kényà dibìnni nè meyeñcààrimè kpεre nè dèε duò tikǎmbùǎtì, kè bèε bè tèntoo dibìnni miεεε.

23 Dibìnni í yóó nhǎ ke bo diheì meyeñcààrimè bo dìi miεεε.

Kuyie nyóó dεεémè ku kǎbe

Ti Yiè nKuyie ntanné Sabunᵋᵋ kó dihèi
 nè Nefutadii kperi ifei mièke nke.
 Dè né yó mboní kè kùu yè dèúkùnnemu,
 kétúóté dàméèri kéntᵋ kétuᵋkenè Suditᵋᵋ
 kukó nyàà diyiè yièní kèè bíékè nè Kadideeo
 bèè í tú Sifube be kó kutempᵋ.

9

¹ Kubotí kùù do kéri keyensòùkè mièke
 kù yàmu kuwenniku dièkù.
 Bèè do bo dibiiñni kó dihèi
 mukũũ nkperi
 kè kuwennikuu bè miiité.

² Ti Yiè nKuyie nhá duó nkàa nìtìbèe sũũ
 duó mbe diwèi dierì,
 ké bè duó nkuyeiñnaatí,
 kè bè nyānku a ìkè
 bè ò nyānku mēè botí dididèi mōnni
 ke íú bè ò ntoti bè eí dè ke íúmè.

³ Be dootitᵋbè do bè buú nkùù naàdòdòrìdòú,
 kumundᵋú bè do bukú kù
 kupàati bè do bè puotìnè kù,
 a dè kèétému bè do dòòmè Mandiyāā eì.

⁴ Be dootitᵋbè do puoti yetàrè nè tì ãpònnèùtì
 nè tì yààti dèè mùòtì meyiĩ
 dè tati muhāā mmieke nke,
 muhāā mborè còuté.

⁵ Ke yé bè ti peitémè debire
 bè ti pāmu denitidabire
 Kuyie nde nduó nkè dè bo mbaké.
 Bè bo ndè yu ke tú:
 Otentìsààwè
 Kuyie nkperíkù,

ti cicε wèè bo sáà
 meonpùmè kóo kpààti
 6 O kpàti yó ndéúkúmu
 kè meonpùmè mbo sáà
 kòo fíi nDafiti kpàti kè tì nsaké
 kòo mbaké o kpààtiyuu.
 Mewetímmè nè timóm̄nti
 kè dè mbo di mm̄nni nè sáà.
 Ti Yiè nKuyie ndómu ku kabe mediè deè kpéi nte,
 kè kù yóó dè d̀̀̀.

*Kuyie mpoté kùu yē̄lku bèè bo Sammarii
 (Wénté 5:25)*

7 Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i béi ti nnáānti ke kpannè
 Sakəbu yaabí
 kè tì bè do bεmbe Isidayεeribe.
 8 Kè kubotí kum̄u tì kèè
 Efadam̄mu εi kabe nè Sammarii om̄u kabe bè tì
 kè̄mu.
 Kè tefentè bè deuté kè bè nàá nkétú:
 9 Titáti kó iduotí ī do,
 kè ti yóó maánè yetáhokùyè
 bè k̄ũ detie mbè tu dè sikom̄ò, kè ti yóó fííkú
 detekperè bè tu dè sétirì.
 10 Mí nKuyie mbe Yiè mm̄i duó nkòo kpààti Desinni
 εi kabe bè do.
 Mí nKuyie mm̄i íi mbe dootitəbè miεε.
 11 Sidii kabe beè iténí diyie yìenì kèè bíékè
 kè Fidisitē̄be iténí diyie taà kèè bíékè
 kè bè àate ke maanko Isidayεeribe
 bá nè memme mí mbe Yiè nKuyie m miεε í do
 n ǹ̀̀tè kpaá yuomu Isidayεeribe kpéi.

12 Bá nè m me mbè potémè bè í wètení m borè,
bè í n wammú mí mbe Yiè nKuyie Mpakèdaa.

13-14 Dεè kpéí nte mí mbe Yiè nKuyie
kè n yóó kéété Isidayεεribε yuu nè be yóú,
n yóó kǎũmu tipuonti nè tipèntì * diyie òimáà.
Diyuu benkú bekótìbè mbe nè sikpààtìbì.
Kè kuyóú benkú bèè tu bemáà Kuyie mpāānāāntì
nāām̀bè.

15 Kuwuo nkuù nkó beniùbè kù fétìnkomu.
Bè bè niité kuce yeiku nku.

16 Dεè kpéí nte mí mbe Yiè nKuyie
kè n yèmmè í naatinè de kó bedapàmbè
m me nyí yóó kuó mmesémmè be kó iciribí nè
bekúpobè

ke yé beməu bè dòòmè dèé í wenni dè nde.
Bè tu benitidənnibè mbe kè tináanyeiti píéké be nò
dεè te mí nKuyie nkè m mieke be péi, kè n yùo n
nòùtè be kpéí.

17 Dε kó benitìbè yonku dò mmuhāā mmu,
ke cóú ntipotì nè tisāmpotì
ke cóú nkutúúkù tikòtì
kè kuyukú fī nke dekù tiwetì.

18 Ti Yiè nKuyie Mpakèdaa weè mieke còuté benitìbè,
kòo mieke kó muhāā mbè tùò,
bá wè kòò ceké o yuu.

19 Bè ní yuntení kubakù you bíékè
dè me mbáa kuə be kònnì,
kè bèe éiní kucānku bíékè kémaánko
bè me mbá nsānnè.
Bá wè kòò cáā nho kou bakù.

* **9:13-14 tipuonti nè tipèntì:** Dè benkú bèè tu bè mbe bediebè nè
besāmpóbè Esibiti èi mieke.

20 Kè Manansee kàbe cáá nhEfadaimmu kàbe,
 kè Efadaimmu kàbe cáá mManansee kàbe,
 ðe kó iwuà nyidè kè ì wènné ke cáá nSudaa kó kuwuà
 nkàbe,
 bá nè mème mí mbe Yiè nKuyie m mièke í do,
 n kpaá yuomu n nòùtè be kpéí.

10

*Kuyie nkpannèmè bèè fèũnko beçiribè
 (Yenàànkékè 1-4 wénté 5:8-24)*

1 Di bo yà! Díndi bèè ðaunko siyáàbìsì kó ikuó,
 ke ì diinko n nitibè mesémmè.

2 Bá di í kemmu beçiribè kpèti,
 ke bè yetírínè bè dò nkénte ðè.

Ke ei bekúpobè kperè ke fekù iciribí kperè.

3 Kuyie nkó tiyèĩti bo di do ði yìè di bo yĩmè?
 Meháàrìmè mèè iténì ðeðétirè mè bo di do ði mònni,
 di bo coké kécuó nke kè bè dí teennè?
 Di bo ðaú nde di kpàti?

4 Tii di kpaánè tu bè dí wènnénè tikpetínti,
 di bo wènnénèmè beçiribè tii di baa.
 Nè mème mí mbe mièke í do,
 n kpaá yuomu n nòùtè.

Kuyie ntāmmè Asidii kàbe kè bè ðàð kè ðè tonté

5 Di bo yà díndi Asidii kàbe!

Di tú m mièke kó didùò ndi.

M mièke keè peike kè n di pikú kunasáã kōmè.

6 N di t̄s̄ ndíndi Asidii kàbe kubotí kùù yete n kpèti
 ku borè nde.

Kùù botí íiko m mièke
 kè di bo kù pònte kéhéi ku kperè,

ké nkù nàù tisàsààti kōmè.

7 Díndi Asidii kàbe di né í tì banté,

ke dɔ́ kékua ibotí kẹ̀ ì dèè páíí.

⁸ Díndi Asidii kɔ̀be kẹ̀ di né tú
di kó behããpònkótíbè kpeń̀nìmu,
ke m̀annè bekrààtìbè.

⁹ Ke na Kadinɔ̀o nè Kadikemiisi nè Amati eì kɔ̀be
nè Adipadi eì kɔ̀be nè Sammarii eì kɔ̀be nè Damaasi
eì kɔ̀be.

¹⁰ Nè n kó tenɔ̀tè nte m potémè yehékè yèè kó yebòkè
nè yesĩmpókè kpeń̀nìnè Sedisademmu nè Sammarii
de kpeye.

¹¹ N d̀òòmè Sammarii nè o kó yebòkè
n yóó me nd̀òò Sedisademmu nè o kpeye.

¹² Mí ndi Yiè nKuyie m bo pĩ nd̀ì m̀ònnì n tãmmú
Siyãã tãri ñnkè Sedisademmu m bo yũã nhAsidii kóo
krààti to, ò m̀òòte m̀èè kpeí ntefentè nè tepòtè,

¹³ ke náá nke tú:
N d̀òò d̀èè kó dimàà,
n dè d̀òònè n kó muwẽrímú mmu, nè n kó m̀eciì.
Ke tú: N ciìmu deè te kè n kei nyehékè yèè nh érinè,
ke fèke ye kpàti ke cũũ mbekrààtìbè bè krààtikàrè
ñnkè.

¹⁴ N t̀uótému yebotè kpàti bè ãã ceeté m̀èè botí
tinɔ̀riyĩ̀enti
ke t̀uóté yebotè tenkè bè ãã pété yenɔ̀riyiè
ké yè d̀èite m̀èè botí,
bá t̀ematè í nnappe te fièti,
t̀ematè í nhààte te nùù,
t̀ematè í nyĩ̀ fiéũ.

¹⁵ Tepĩ̀ètè bo na kèmpòti temàà ke búútí wèè t̀è
kãũnàà?
Yàà disiè bo na kéntá dimàà ke búútóo wèè di sinè?

Di dùò bo na kéfǎǎ ndi yiè mbakàà?
Yáà didùrì bo youte wèè dì pikú o nùtè?

16 Dèè te kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa yóó bǎnté
benitibè

bèè cǐè tikũǎntì.

Muhǎǎ mbo cǔtè be kpàtì dikpáà ǎǎ cǔtémè.

17 Wèè tu Isidayeribe kó kuwenniku ò yóó naá
mmuhǎǎ mmu,

mí nwèè kpa meyei m bo naá nfehǎǎdeñfè be cuokè
kécǔtè tipotì nè tisǎmpotì diyie òmáà mièke.

18 Mù bo cǔtè be túúkù sààkù kumǎu
nè detie ndemǎu dèè pèi titebiiti,

kè dèe dontenè mumǎmmú pǐ nwè ke cǐè koò kuò.

19 Detie ndèè bo nkpaá Asidii kó kutúúkù mièke,
de yiè bá debibènnè dè bo na ké dè kàa.

*Isidayeribe bèè yó nkpaá bè yóó wētenímè Kuyie
mborè*

20 Dè kó diyie Isidayeribe bèè bo nkpaá, Sakǎbu
yaàbí ìì bo yenté bè bo yóu bè bo nwaàmmè
meteèmmè wèè do bè puotì o borè, kéwammú
meteèmmè ti Yiè nKuyie mborè nè be yèmmè
memǎu kunku kùù dò mpáí páí, bembè Isidayeribe
bè tũ nkù, ké nkù tá.

21 Sakǎbu yaàbí Isidayeribe bèè bo nkpaá bè bo
wētení Kuyie nkperíkù borè.

22 Bá kè Sakǎbu kó kuwuǎ ndó kùu sũũ
nkémaatenè dàméèrì pèémmè kó mubirimú, bèè
bo nkpaá bè í yó nsũ bèè yóó wētení mí mbe Yiè
nKuyie m borè. N tǎǎté ke bo bè kùòmu. Bè de
mmannè.

23 Mí mbe Yiè nKuyie Mpakedaa n tǎǎtému ke bo
bè kuǎ, ke yóó me dǎò dihei dimǎu.

Kuyie nyɛmmè bè bá nyĩ̀kù Asidii kɔ̀be

24 Dɛ̀ɛ̀ kpéi nte kè mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa kè n nàá nke tú: Díndi n nìtìbè bèè bo Siyɔ̀ɔ̀ di bá nyĩ̀kù Asidii kɔ̀be, bá kè bè di puotì kupààti, ke yuo didùrì di ìnkè Esibiti kɔ̀be do dì yùomè di ìnkè.

25 Dè kpaá sánpó nwe m miɛke ténke í yó ndi péi, m miɛke doti Asidii kɔ̀be mbe kè m bo bè kùɔ̀.

26 Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa yóó ànné teàtè nte Asidii kɔ̀be, kù do dòòmè Mandiyãã èi kɔ̀be Odebu kó dipèrì borè. Ti Yiè nKuyie nyùo ku pààti nku dàmmèrì ìnkè kù do dòòmè Esibiti kɔ̀be.

27 Dɛ̀ yìè ndi kù yóó deitemè ditɔ̀u bè di buú ndi, késaatɛ kunaàdòdòrìdòú di fòní. Kè mɛborimɛɛ di narikɛ.

Isidayɛribɛ dootitɔ̀bè bè domè

28 Kè Asidii kɔ̀bɛɛ do Ayati kó diheì, kèpɛ̀ɛ̀tɛ̀ késéntɛ̀ Nikidonni kényóu be nentì Mikimasi,

29 késɔ̀ɔ̀tɛ̀ be cemmu késéntɛ̀ kutãfuɔ̀, kétuɔ̀ke Kebaa kényié,

kè kufɔ̀wáá mpí Damaa èi kɔ̀be kè bè nkpeutí, kè Kibea Sauri èi kɔ̀be coké.

30 Kadimmu èi kɔ̀be tiiténè yedabùò.

Diasa kɔ̀be kénténè!

Anatɔ̀ti èi kɔ̀be di kpɛ̀ɛ̀ɛ̀ do mmesémmè mme.

31 Madimena èi kɔ̀be cokému,

kè Kebimmu èi kɔ̀be wammú disòrì.

32 Dɛ̀ yìè ndi Isidayɛribɛ dootitɔ̀bè tũ̀ðkemè Nɔ̀bu èi ke mméi sinɔ̀u Sedisademmu èi kɔ̀be Siyɔ̀ɔ̀ tãrì ìnkè, ke tú bè bo yà!

33 Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa bo do Isidayɛribɛ, kè bè bìé bè ɔ̀ɔ̀ bíé mɛ̀è botí itebakɛ.

Bè bo cūñní itebàke cě́yì kè iokùì duó ketenkè.
 34 Ti Yiè nKuyie mbo bè bié bè ãõ kãũ mèè botí
 ðetesũũrè kutúúkù miéke.
 Dimaa kó ðetesààrè bo duó.

11

Bè nàkémè Dafiti kó ðeyaàbirε kpéí

¹ Sese kó ditekũnnì kótírì ìnkè nke ditepànnì
 yètínímè,

di cǐē nyǐnkè nke ditepànnì yètínímè.

² De yiè, ti Yiè nKuyie nYaá mmuù yó nhò bonè

Kuyie nYaá mmuù duò mmeciì nnè meyèmmè

mùu yó nte kòò nyé o yèmmè kè mùu ò duó
 mmuwērímú

mùu yó nte kòò nyé ti Yiè nKuyie nke kù dé.

³ Muù yó nte kòò mmàke ti Yiè nKuyie nkó kufōwáá,

ò í yó mbekù o nuò nwùó ndè,

ò í yóó tũnne benìtibè tu kébeké.

⁴ Ò yóó mbekùnè becǐrìbè ikuó duó ke dommè mme,
 kémbekùnè besénnìbè kè dè wenni.

O náàntì tii yó ntú kupààti ò puotìnè kù yebotè

kòo nùù kó muyaá nní nkòu beyeibe.

⁵ Ò yóó nyi mewetímme mme nè timómmənti

fənaàkǎnfè kǎme o ka sáà.

⁶ De mǎnnì dikpamannì nè fepièfè kè dè nwē nke bo
 dibòrì ðimáà.

Kubìikù nè dibəbii kè dè nwē ndidóù.

Kunaabiiku nè dicirícirìbii nè feǒfè bè dùnne fè kè dè
 nwē nke yo.

Kè ðedapùmbire de cěmmù.

⁷ Fənaàfè nè mupǐmpǐmmù kè dè nwē nke diiti
 timútì

kè de bí nwě ndidòù dìmáà.
Dicìrìcìrì nè fenààfè kè dè nwě nke yo ntimùtì.

⁸ De bíbénè bo nkpeiti kutāmònfòtì borè,
kè dibíkényènnì mbaú nkudaufitòtì.

⁹ Òmòù ténke báá dòò meyei,
òmòù ténke báá caàrè otòù,
ke yé mí ndi Yìè nKuyie, n náahtì yóó pitémèmu
kutenkù kumòu
képiè mmenie mpíékémè dàméèrì,
kè benitìbè bèmòu tì banté.

¹⁰ De kó yewe mièke Seseè yaàbire
deè yó ncáá nke tú mecannimè
kè iwuo nní ntikoo de borè
kè yebotèè dè wammú,
kè Kuyie nkó tikpetì mbo de kàrì.

Isidayeeriè bèè cìété bè yóó wète kètíímmè

¹¹ De yìè Kuyie nyóó yíé kébenkemu ku wèrímú,
kédeeté ku kòbe bèè kpáá.

Bèè bo nkpaá ke bo Asidii nè Esibiti
nè Patidoosi nè Etiopii,
nè Edammu nè Sindaà.
Amati nè yehèkè yèè soké dàméèrì mièke,

¹² kécónné mecannimè yebotè kpéi,
kéwète kètíí nyIsidayeeriè bèè do cìété.
Sudaà kòbe bèè dò nyaá yaá
kè bèè íténí itemmànke imòu kékũnní.

¹³ De mònnì kè Efadaimmu kòbe ténke bá nhèènnè
Sudaà kòbe,

Sudaà kòbe me nténke bá nsínnè Efadaimmu kòbe.

¹⁴ De mònnì bè bo wènné kèdo Fidisitèèbe diyèè taà
kèè bíékè,

kéwènné kèdo diyèè yìènnì kèè kòbe kéhéi be kpepe,
kébaaté Edammu nè Mòabu de ekesí kòbe

kè Amōniibεε bè bòúté.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie nyóó duó nkè kukó ntuuténè dè

Esibiti kóò dàmmèèrì kè dèε kũũ.

Kè ti Yiè nKuyie nyoute ku nòùtè kukó nhEfadati
ĩnkè,

kéduó nkè kuyaakù diεkùu fuutení

kè dε kó kukó ntoté kuce mèyiekè.

Kè bè ní nkù senti bá bè báá dεite bε nεùtì.

¹⁶ Kè kuceε ānné ku nìtìbè bèè bo nkpaá bo Asidii bε
kpéí,

kù do ānné mèè botí Isidayεεribe kpéí

bè do yetì dìì mǎnnì Esibiti.

12

Nsāntínè ti Yiè nKuyie nti dεεtíwε

¹ Dε yiè di bo yĩ:

Ti Yiè nKuyie nti da sǎntí!

A miεε do ti yonkεmu, di mmǎnnì kε bonkε,

kàa ti bántè.

² Di bo yĩ: Kuyie nti dεεtému,

ti ténkε í yĩèkù, kufōwaá nyí ti bo,

ti Yiè nKuyie nkuù tu ti kó muwērímú,

ti yó nku nsǎntí kuù ti dεεté.

³ Dε yiè di bo dó menie nnè diwèì

mεdεεtímè kó tεbintε.

⁴ Dε yiè di bo yĩ:

Nsāntínè ti Yiè nKuyie,

pĩèkénè ku yètìrì.

Bεnkenè yεbotè ku tǎmmú dεumè,

nyénè ku yètìrì dεumè.

⁵ Nsāntínè ti Yiè nKuyie nkε yé kù dǎò dè dεumè,

pĩēkénè dε kpríi kεtenkè keməu.
⁶ Dín̄di Siyō̄s̄ εi kəbe nyānkunè diwèi kényiú,
 kε yé wèè bo di cuokè ò dεumèmu,
 wèè te Isidayεεribε ò do mpáii nwe.

13

Kù kpānnè tì Babidōnni εi kəbe

¹ Kuyie mbenke tì Aməti birε Esaii, kòò bo kpānnè Babidōnni εi kəbe.

² Kε Kuyie ndò:

Cónnè mεcannimè ditārì timúti nè titieti dè í yiè dì,
 kēpĩēké metammè Babidōnni εi behāpòmbè bíékè
 kè bè pàsiri kè bèε ta bè εi kó dibòrì.

³ Mii duó ndinùù bèè duó mbemáà n kó mudoò kpríi,
 mii yu n kó bekpārìnuəmbε bèè dó n yètiri ndεu,
 kè bè bo dəò m miεke yóù tì.

⁴ Keènè, kutoweku kùù dàátí yetārè ñnkè,
 kε dōnnè kunitisũkù kó kutoweku.
 Kε dōnnè yekpààtiyɔ pɛu kó kutoweku,
 kε dōnnè yεbotè tiku dè.

Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa wèè bààti o āpòmbè mu-
 doò kpríi.

⁵ Bè boní dè í tóké,
 bè iténí kutemmànku nku,
 Kuyie mmiεke kó titōnnenti nti.
 Kù yóó puənnè tì kutenkù.

⁶ Tiiténè yekúdabùò
 ti Yiè nKuyie nkó diyie duunnímu.
 Mukòù kó diyie ndi,
 Kuyie nkperíkù yóó kuə dii yiè ndi kutenkù.

7 Dεε te kε benitibε kōnti yārike,
benitibε kōnti cùutemu.

8 Dε bè dimu κε bè kpeí,
dè bè pīmmu κε bè yóu kε bè mítiri,
κε donnè onitipòkù wèè kuò ndεbirε,
bá òmòu ténke í náánnè otòu kε be nuò nwũóté.

9 Ti Yiè nKuyie mmiεke kó diyie kèrínimu,
diyie yeiri ndi Kuyie mmiεke yóó di do di,
kè di èi dúnko, kù bo kuò de yiè beyeibe bemòu.

10 Siwǎǎ sivotí sivotí ténke í yó mmí,
diyie níi bo nyetini κε sòu, otànkù με nténke bá
mpéi.

11 M bo poté kutenkù kòbe be yonku kpéi,
képoté beyeibe be caàrìmè kpéi,
m bo duó nkè sifei yembè feí deè,
kè bekpààtibè yonkubε kó sipò deè.

12 Bè bo wammú benitibè dihei bè waàmmè mesòò
nsààmè kémónté.
Onitì wammù bo yonke Ofii èi kó timátì kōme.

13 Mí ndi Yiè nKuyie m miεke bo cóuté dù yiè,
m bo yoòrè tiwetì, ketenkè bo aá kè fiúkú dè.
Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa m miεke kó diyie ndi.

14 Dε yiè bè bo mbè bèti bè bètìmè teyúóté,
tipièti tii kra ocēnti ti tēmè.

Bá wè kòo ncokù κε wetí o kó kubotí,
bá wè kòo tāté muceé kéndó o εi.

15 Kε bè conè wè bèε ò kũũ disiè.
Kε bè ninte wè bèε ò fèúté.

16 Bè bo mpīi mbe bí κε tāũ ketenkè,
kétò dèè bo be cǎi miεke kékonnè,
képīmmú be pobè kéduónè.

17 N yóó íinní Medii èi kɔbe mbe kè bèe bè do.
Bembe í wanti idíítí,
be kpeti í bonè mesɔɔ.

18 Bè yó ntãũ ipie nyi bedapàmbè ke buɔ.
Mesémmè í yó mbè bonè ibí,
bè í yó mmɔke ibí bénní kó mesémmè.

19 Babidɔnni f̃ nwèè tu yekpààtìyɔ kó medéè,
Kandee tenkè kɔbe kó tisātì,
a kperε bo naánnè Sodɔmmu kédontenè Komɔɔ ekè,
Kuyie ndo pànte yè.

20 Onìtì ténke báá buoté de kó dihei,
òmɔù ténke báá dì kàri nè dì bo mbomè.
Bá becièmbè bè báá dì kàri.
Benaaacēmbε báá dè còhné titouti.

21 Yekpamaà yó nde ndɔ,
Yeondo bo píε mbe cēĩ.
Dè bo naá nyicùo nkó diãri,
sitãbɔó yó nyãnku dè.

22 Yekoute bo nkuò nde kó sicēkperí miεke, ke cóú
nyetɔbè,
sikpamɔó bo taá de kó sicēsààsì.
De m̀nni duunímu, de kó yewe ténke í kraá ke
détiri.

14

Isidayεeribe yóó wēte kékarimè be èi

¹ Ti Yiè nKuyie nyóó kuómmu Sakɔbu yaábí
mesémmè. Kuyie nyóó wēte kétãátému Isidayεeribe,
kù yóó bè kànnemu be tenkè. Bepòbè yóó katoomu
ké bè wēnnénè, bè yóó munnénèmu Sakɔbu yaábí.

² Yeḃotè bo túóté Isidayεεribε ké bè kpēnné be tenké. Isidayεεribε yóó bè tiekemu ti Yiè nKuyie mbè duó nkèè tenké miεke, ké bè dǎò tidaati benitidaabè nè benitipòbè, kέtieke bèè do bè te, kébaaté bèè do bè baké.

Kuyie nnàkémè Babidǎnni kóo kpààti yóó kúmè

³ Isidayεεribε ti Yiè nKuyie nyóó di om̀p̀nemu nè mefěũtímè di fěũtémè nè bè di dií mmèè sémmè nè mudaatǎmmú bè di p̄nné mù.

⁴ De mǎnni di bo onni Babidǎnni kóo kpààti ke dǎ:

Wèè do ti fěũnko ò kǎte ke?

Wèè do ti diimmu mesémmè ò bore?

⁵ Ti Yiè nKuyie nfětemu benitidǎnnibè dùò, bèè do ti baké be pààti kékému.

⁶ Wèè do puoti yeḃotè nè kemieke ke í ompu, wèè do baké yeḃotè nè kemieke ke yè fěũnko sǎǎ.

⁷ Diwèi p̄ímmu dihei dimǎu,

kè di pèté meom̀p̀mè,
diwèi kó siyíkpei siì kuò.

⁸ Bá nè detie mbè tu dè sipèrésì nè sétìri Dimaa kpeεε,
diwèi dii dè bo a domè.

Nè a duó dii yiè ketenkè

odakũti ténke í kǎrini ti kǎũ.

⁹ Bèè duó kudǎnkù bè bàátímu a kũntoomè ke bo da
co.

Ke enni becírìbè a kpéi,

bεmbe bèè do tú bekpààtibè ketenkè ìnkè,

kè íinko yeḃotè kó bekpààtibè be kpààtikàri ìnkè.

¹⁰ Bεmǎu bè nǎámmu a kpéi nke tú:

Fǎ mmúnke, a ténke í mǎke muwērímú,

a ti dǎntenèmu, a í ti cáǎnnè.

11 Bè do bie ntikùtìdùùtì ke da sãntí
 né nte fǎ di mmònnì kudònkù miéke,
 kè yebiè dàátí a dǒu
 kè ibié píéké a yaàdándátínkù miéke.

12 Fǎ nwèè do bo tiwetì, yé a yĩme ke donní?
 Fǎ nwèè do tú tewàtè tètè pĩnti,
 fǎ nwèè do tú tekũwentéwàtè,
 fǎ nwèè do pònti yebotè, yé a yĩme ke donní?

13 Fǎ nwèè do náá nhamáà ke tú:
 M bo deke kétuòke tiwetì,
 m bo pǎtòo Kuyie nhǎnné sù wǎã
 káfíí n kpààtikàrì.
 M bo dekoò kubakù yóú bíékè kó ditāri
 keĩnkè kó bekperíbè tiku dè kékari.

14 M bo dekoò tiwetì yómmè,
 n yóó maatenè Kuyie nku kùù baké keĩnkè nè
 ketenkè.

15 Né nte fǎ nkè bè da yèètoo kudònkù,
 kàa cùtoo difǎtìrì cūmpuri miéke.

16 Bèè da yà kè bè da dò mmenombii nkã.
 Ke da dò nfù, ke békú bemáà ke tú:
 Dè í dò nwèè do ãã nampè wènwe kè ketenkèè
 sãntàà?

Kè yekpààtiyò nkpeutáà?

17 Wèè do ceeri kutenkù kè kù naà ndikpráà,
 ke pònti yehékè bá ò í fĩnko tikpetíntàà?

18 Yebotè kó bekpààtibè bemòu òmpèmu,
 ke duó bàmmùù be fǎti sààyì miéke.

19 Fǎ mbè né da dootóomu, bè í da kũnné,
 bè da útóomu bè peité dèè bire decíri de kǎme,
 bè da yǎãmmu becírìbè bè kùò bè mudoò miéke.

Bè bè nda wēnnénèmu ke ùtóo difòtìrì yetárè kperi
ke naù.

20 Bè í da wēnnénè ibotí tòi kó bekpààtìbè kufòti

ke yé a pòntemè a èi ndi,

a kùòmu a kó kubotí,

a botí tú kuyeiiku nku.

Ku yètìrì ténke báá yú.

21 Báátínè kékuo de kóo kpààtì bí i cice yei nkpeí,
kè bè báá íté kéfietè dihéi képie nkuyonku kutenkù.

22 N yóó báátímu be kpéi, mí ndi Yiè nKuyie
Mpakɛdaa, mîi béi. N yóó pòntemu Babidɔnni
sɔnwe, o yètìrì í yó nkpaá. Be yaàbí nè be yaàbíyúó
bá nkpaá. Mí ndi Yiè nKuyie mîi béi.

23 Be èi bo naá tinépeèti, tiyĩ̀nwuotì kó diàrì. M bo
káuté Babidɔnni èi páíi nè kuaa. Mí ndi Yiè nKuyie
Mpakɛdaa mîi béi.

Kuyie nyóó potémè Asidii èi kàbe

24 Kè ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa dò:

M béimmu kè tì yóó dɔ̀,

n tããté tì í yóó paà.

25 N yóó pòntemu Asidii èi kàbe,

n yó mbè nà̀umu n tãrè ìnkè.

Bè do buú mbè kunaàdòdòrìdòú,

n yóó kù buutému,

bè do toú mbè ditɔu m bo di mbè touté.

26 N tããté tìnti kutenkù kpéi.

N yòute n nòutè nte ke bo poté yebotè.

27 Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa tããté tì, we mbo tì pàa?

Kù yòute ku nòutè nte we mbo tè pĩ.

Kuyie ncaummè Fidisitè̀be

28 Okpààtì Aasi ku dīì benni ndi Kuyie mbè
caummè.

29 Fidisii tenkè kàbe diməu diwèi bá ndi bo.

Bè do di puotìné dīì dùò fētēmè,
fəwààfè ò nkō nkè didautiri dīì yètìní,
kè didautiri nkō nkè kuwaàcèkònkù yètìní.

30 Bēcīrìbè kó ibí bo pété mudì.

Besénìbè bo mbo kè dè bè naati,
kè n né duó nkàa kàbe kúnè dikònnì.
A kàbe bèè bo yenté kè m̀ bè kù.

31 Dīndi Fidisii tenkè kàbe tiiténè yekúdabùò.

Fidisii tenkè keməu kàbe di kpreutínè kufōwaá nku.

Kuyukú kuù fīnnì kubakù yóú bíékè.

Di dootitəbè urinímu.

32 Ti yóó ténne ònti Fidisii èi kàbe kó yetōrè?

Ti bo yí:

Ti Yiè nKuyie nfiímmu Siyōō,

kè ku nìtìbè bèè tu bēcīrìbè kè bè pété disòrì.

15

Kuyie nnàké tì Məabu èi kàbe

(Mukàmmù 15-16, wénté Sedemii 48)

¹ Kuyie nkprannè tì Məabu èi kàbe.

Keyènkè kèməá ndi bè pòntemè Adi-Məabu èi.

Keyènkè kèməá ndi bè pòntemè Kiidi-Məabu èi kè dī
dóúnko.

² Kè Beti-Diməə kàbe deke Baiti nè Dibonni yetòrè
borè ke kuò,

Kè Məabu èi kàbe kuò nNəbo tārì nè Mədeibaa èi,

beməu kè bè kuó meyubii,

ke kuó be debii.

³ Dihèi diməu kè bè dàátí tifòòtòntì ke dò mbè kàri
mukūŭ.

Kè bèè bo dedànnè nè yetowaarè bəməu,
kè bè kuò nké ti tinənniəti.

⁴ Kè benitìbè kuò, Esibonni nè Edeyade ekè miəke,
kè bə dabùò ntùòkù Yaasi,
dèè te kè Məabu èi kó behāāpòmbè wùótí.
Kè bə kəm̀bùòtì duò.

⁵ Dè n yóumu mediè Məabu èi kəbe kpéí.
Bè ciétému ke coké ke tùòkenè Soaa èi
nè Ekodaa Sedesia ke deeti Dutí tenni ke kənti,
ke wúótí Odonnaimmu kó kuce.

⁶ Kè kukó Dimmudimmu kũũ,
kè timúti kpeí,
timúsũũtì ténke í kpaá,

titietí ténke í bo.

⁷ Kè bè tɔu bə kperε, bə kperε dèè do yenté,
kénkpaá ke séenko kukó ntietietí bè tu tì Sori tì yìè dè.

⁸ Kè iwúótìi tuòkù Məabu tempē nkuməu.
Kè yekúdabùò ndàátí Efadaimmu oməu,
ke tùòkenè Bεedi Edimmu.

⁹ Kukó Dimənni bo píe mmenitiyĩ.

Kè n yíé ké bè bənté meyi ntēmè,
M bo duónko dicìricìri kè dìi pĩmmú,
Məabu èi kəbe bèè yenté.

16

*Məabu èi kəbe məəmè meteèmmè Sedisadəmmu
kəbe*

¹ Díndi Məabu èi kó tɛdɔntè kəbe duónnè okpààtì
diεwè,
wèè bo Siyōō tārì fεpièfè.

² Məabu èi kó benitipòbè bo cíété

sinɔ bɛ ceetɛ sɪi kɔ tiyĩɛnti si kɔmɛ.
Bɛ bo nhãã kukó nhAdinɔ kɔ diyèrì.

³ Bɛ bo mbáá nSudaa eì kɔbɛ kɛ tú:
Di ti duó nyitié,
túóténè metããtímè,
ké ti dátínné di kɔ medéè kuyie ncuokè,
ké ti sɔnnɛ, bɛ ti dɛnnɛ ti eì ndi,
di báá yie nkè bɛ ti yà.

⁴ Yóunè kè Mɔabu eì kɔbɛ bɛè cooti kè bɛè kari di cie,
yóunè kè bɛè pété disòrì kè bɛpòmbè báá bɛ yà,
kè bɛ yóu dìi mɔnni bɛ bo m bɛ fẽũkomè,
kè mupòmmù dèè dìi mɔnni,
bɛpòmbè bo íté dìi mɔnni.

⁵ Dɛ mɔnni Dafiti yaábire bo di tikpàti,
kòo kpàti nfííkú.
Kɛ yé dè yó mbakémè benitibè kɛ bɛ dó.
Kɛ bekùnè timómmɔnti kɛ dɔori dèè sié.

Mɔabu eì kɔbɛ kɔ didabònni

⁶ Kè Sudaa eì kɔbɛ dɔ:
Ti kèemu Mɔabu eì kɔbɛ kɔ tɛfentè kpéi,
bɛ kɔ tɛfentè tontému.
Bɛ pòtè mààmè bɛ fentè mɛ mmà
bɛ kɔ kuyonku kperɛ í dò mbéi,
kè bɛ tá bɛmáà detetirè.

⁷ Di mmɔnni bɛè né kuò mbetɔbè kpéi,
bɛmɔu bɛ kuò nKiidi-Adeseti eì kɔ tidobontì kpéi
nke,
kè bɛ yèmmè cààrè mediè.

⁸ Fínyĩ kɔ detie ndo fííkú dèè paa,
Esibonni tempɛ ndè dɔúnkomu,

kè Sibuma èi kperε móté,
 dεnde dèè kó menaà ndo muò nkutenkù kó
 bekpààtìbè,
 dεnde dèè do wùò
 nkétuòke Yasεε kétuòkenè tedòntè kó dikpáà,
 dεnde dèè kó ibake do pité kétuòke dàmméèrì
 mukókúú nkoú.

⁹ Dεè te di mmònnì kè n wēnnénè Yasεε èi kòbe,
 kè ti kuò fínyì kó detie ndèè bo Sibuma èi de kpéí,
 f́́ Esibonni èi nè f́́ Edeyade n nònniεti tii dòú di ìnkè,
 ke yé bè di domè mudoò nè iúu mudidèi mònnì,
 di tōũ dìi mònnì di tebe.

¹⁰ Diwèi nè kuyènnàatí dè ténke í kpaá,
 detie nkó depaa mmiεke,
 Iyie mpàamu nè siyíkpeì fínyì kó detie mmiεke.
 Òmòu ténke í kpaá wèè tōũ yetebe,
 ke yè ũti diyetituo miεke,
 m pàammu siyíkpeì sì ténke í kpaá bo.

¹¹ Dεè te kè n kònti seití kubómbonku kó iwěi tēmè
 Mòabu èi kpéí.

N yèmmè meè cààrè Kiidi-Adeseti èi kpéí.

¹² Mòabu èi kòbe né òu yetòrè borè mubáammu,
 ke kòrì dibòrì bè tããté dì mubáammu kpéí,
 ke báá mbè me nyí keu tìmatì.

¹³ Ti Yiè nKuyie nnàké tì nti Mòabu èi kpéí.

¹⁴ Di mmònnì nte ti Yiè nKuyie nné béi dìi nùù ke
 tú: Yεbie nyètããti cáu cáu, Mòabu èi kó bekpàrìtiebe
 nè be èi kó benitìbè bèè bo nkpaá bè í yóó tuòke
 dèmarè, bè me nyí yó ntú bèmabè ténke.

17

Kuyie nkpannè tì Damaasi èi kòbe

¹ Kè Kuyie mbéi nDamaasi èi kpéi nke dò:

Damaasi ténke í yó nkpaá ke tú dihèi,
ò yóó naá tidobontì nti.

² Adowee kó yehèkè yóó dounkomu,
yè bo naá nyiwũõ kó ditũnnì,
ì yó ndou dè bá dèmarè í ì kóonnè.

³ Efadaimmu kó dikpààtìyuu ténke í yó mmàke mùù
dì kánké,

tikpàti me nténke í yó nkpaá Damaasi èi.
Sidii èi kòbe bèè bo nkpaá be sãnni bo kèke,
kémaatènè Isidayeeribe kperi.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpackedaa mû béi.

⁴ Dè kó diyie Sakəbu yaabí kó tikpetì bo yaate,
bè bo naá nyidawaá.

⁵ Bè bo ndonnè bè ãã kũmè tidiiti kupaku mieke,
bè ãã kũmè tidiiti Defaiibe biriku kékónté kédérí.

⁶ Isidayeeribe bèè bo nkpaá,
bè bo ndonnè bè ãã tũ yetebe kéinté yè.

Bè ãã tũ odífíè kó yebe ke ínté yè,
yèdéè yoo yètããti kè yè ncáátí meyómmè.

Kè yeteyè yènàà yoo yènùmmù ncáátí tifããti mieke.

Mí ndi Yiè nKuyie Isidayeeribe tũ nkù mû béi.

⁷ Dè yie oniti bo wèè wèè ò dòò o bíkè, bè bo
m bóuté mí nKuyie nkù te Isidayeeribe ke dò mpáí
pái.

⁸ Bè ténke bá mbúó sibəotenkaanì bè tu sì Asedaa
nè yebəwũõtèrè bè cóunko yè tihúúntì.

9 De yiè Isidayεεriβε bo coké kέyόu be ekè iduotí fité yè, ke yeè dάúnko Isidayεεriβε do sήnké Efiibe nè Amōriiβε Kannahāā èi kè bèe cokémè, kè be èi dάúnko. Dèmarè í yό nkpaá.

10 Isidayεεriβε di ò yèmmu mí nKuyie nkùù di dεεrí,
di m bùtinnému mí ndipèrì dii di kánké.
Deè te kè di buotí tibōdiitì,
ke fiiku debōtie
kè di yèmmè dè naatinè.

11 Ke ò tì buotí kè tì kóté dii yiè,
kè dè naá nwenniní kè tì pòrí.
Di na ntì dèite dii mōnnì kè di né tì móntóo.
Dèmarè í yóo na kέtaa mmumōmmú nè meyei ndèè
di doti.

Yεbotè kó kunōroo

12 Tóò! Yεbotè péu yeè te kunōroo
kè kù dò ndàméèrì kó kunōroo ò ndòmmè.
Yεbotè yeè wékí kè dè ùùti meniε nhō ta kukó
nkénhuutimè.

13 Yεbotè kó kutoweku dōnnè meniε nhō tamè mme
kukó
ti Yiè nKuyie nyóo péímmu kè yeè coké
kédété kuyaaakù ò káuté mèè botí tiyontì
fēfōdónfē ò kouté mèè botí timúkpetì.

14 Kuyuoku bo nyóo yuoté kè benitibè kōmbùtì tii
bè duò.
Kè dè nyóo wenté kè bè ténke í kpaá.
Tii yóo tuakení tinti bèè do ti puà,
tii doti bèè do éi ti kpepe.

18

Kuyie nkpannèmè Etiopii kabe

¹ Di bo yà! Díndi bàtóòbè bèè màke ifièti ìdèi
Kuusi kó kukó mpéémè di bo yà!

² Fí nKuusi èi, fí nwèè dèi yehèikèntòrè ke tũḡ
kè yè taà bàtóò yaube ke kerì meniè nyĩnkè.

Yètòrè cāāye wētenè tidadieti kó kuwuò mbíékè,
bèè ðeu ke mièti kè bè bè dé kutenkù kumòu.
De kó kuwuò nkpeññìmu ke nò nyitèi.

Kè ikó nsũ be tenkè.

³ Dimòu díndi bèè bo ketenkè,
kutenkù kumòu kabe,
kè bè cònné mecanimè ditàri ìnkè di mè wènté,
kè bè kònné ditàteheù di kènté.

⁴ Ti Yìè nKuyie nni nnàkému ke tú,
kù bomu béu ke wúónní diyìè ò mmímè kuyie
ñcuokè,

yewetè ò ndòmmè dididèi mònni.

⁵ Dè ò nkè fínyĩ kó mutie pòrí ke yòte kè yebe ànné ke
bi,

bè òḡ cíemu ibake nè disiè,
kéðei dèè sìku nè tifaàti kè dè ncóúo.

⁶ Bè yóó me nyĩ Etiopii èi kabe,
yetārè kó timancònti nè tikpasinti kè dè mbè yo
ndipàà nè diyòḡ.

⁷ De mònni tidadieti kó kuwuò nkabe bembè bèè
ðeu ke mièti, kè bè bè dé titenti timòu, kè bè pònti
ibotí tèi, bembè ikó mpíéké bèè tenkè bè bo ntòuní
yepārè ke pãà ntì Yìè nKuyie Mpakèdaa Siyòḡ tārì ku
yètìrì yu dè.

19

Tù yóó tuòkení Esibiti

¹ Kuyie nkpannè tì Esibiti èì kòbe.

Nte ti Yìè nKuyie nke kéréní nè diwetirì mecãã nke kòri Esibiti.

Kè Esibiti kó sitenkaañi kòntì au ku ìkè, kè Esibiti kòbe kòntì cùùtè.

² M bo suure Esibiti èì kòbe kè be mieke mpèì betòbè, bá wè nè o kou kè bè nkpa, bá wè nè o népo kè bè nkpa.

Bá dìì èì kè dì nkpannè diterì, bá dìì kpààtiyuu kè dì nkpannè diterì.

³ M bo beñnè Esibiti kòbe yèmmè kè bè do dó kédòò tì ãntè. Kè bè mbekù yeĩmpókè nè benitinòmbè, ke yu becírbè, ke kòri tipããti, ke bourí tinùbootì.

⁴ N yóó duó nkè sikpààtibíi yeisi siì baaté Esibiti kòbe, okpààti ònniwè bo bè baaté. Mí ndi Yìè nKuyie Mpaakedaa, mí béi.

⁵ Dàméèrì kó menie mbo deè, íkó mbo kũũ kékpeí.

⁶ Íkó mbo ãnné inéí, Esibiti kó kukó nNiidi bo còote, kè ku kondakésíi kũũ. Tiàti nè tipèntì kè dèe móté.

⁷ Timúti nè titieti dè bo kpeí, dèè kó òimáà bo kukó nNiidi pèémmè o yuu nè o fũũ dè bo kpeí. Kè kuyaakùu dè kouté kè dèe deè.

8 Bɛyĩmpĩmbè bo kəmmú,
 bɛyĩmbəmbè bèè taà Niidi kó ikó mbè bo kəmmú.
 Bèè buò nNiidi kó ikó mmiεε bè dìtirè bè bo móté.
 9 Bèè kuuti tipàakonkpeti nè bèè tì puoti
 nè bèè dùòkù tiyaàkpeti péítì, bε yèmmè bo caàrè.
 10 Bεyaàdùòbè yèmmè bo caàrè.
 Bèè do pĩ mmutōmmú kéréú ke yonnè kè bε yèmmèε
 cààrè.

11 Soãã kó sikpààtìbìí naá ntiyèintì nti,
 Esibiti kóo kpààtì kó mecìì nyembè ò duó nyì tié,
 ntú iyèintié nyi.

Di miεε we mbo na kénáké okpààtì ke dò:

Mì tu mecìì nyiè nkó debire.

Okpààtì wèè do bo nè dimònnì o kó deyaàbire.

12 Èsibiti kó okpààtì kó mecìì nyembè bo de?

Bè bo da nàkémè kàa banté ti Yìè nKuyie Mpakεdaa
 tãáté tì Esibiti èi kpéí.

13 Soãã èi kó sikpààtìbìí naá tiyèintì nti.

Manfi èi kəbε totí tì bε yèmmè tì í kpaá ke bo dàò,

bèè ni Esibiti kəbε kó iwuə mbè fétinnemu Esibiti.

14 Tì Yìè nKuyie nkuù bènnè Esibiti kó bekpààtìbè
 yèmmè,

kè bè fétinne Esibiti kəbε bε tōmmú muməu miεε

kè bè àántε, kunaàyáákù òò muó,

kénháántεmè ke tũòti.

15 Esibiti oməu miεε òmòu ténke í yóó dàò tìmatì.

Wèè tu diyuu, yoo wèè tu kuyóú, tipuonti nè tipèntì

* tì kupatifáákù fũò.

Esibiti yóó dentεnè tì

* **19:15 nè tipèntì:** Wénté 9:13-14 a bo yà bè wàri

16 Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa bo youte dii yiè o nòutè Esibiti ñnkè, o nìtìbè bo dontenè benitipòbè kè kufɔwaá mbè pĩ nkè bè nkpeutí.

17 Kufɔwaá mbo pĩ Esibiti èi kɔbe nè tii yóo tuɔkení Sudaa tenkè ti kpéí, bè níí bo béi nSudaa tenkè kpéí nkè benitìbè kɔmbùàtì do nè ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa tãáté ke bo dɔò ti kpéí.

18 De kó diyè Esibiti kó yehékè yenùmmù yèè yó nnáá nKannahã kɔbe kó tináàntì. Kè bèè dɔúnnè ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa dinùu ke bo nkù taunnè. Bè bo nyu de kó dihéi kó òimari ke tú dikòu èi.

19 De yiè ti Yiè nKuyie nkó diwũàtònni bo mbo Esibiti cuokè, kè ti Yiè nKuyie nkó ditári ncómmú dihéi mànku.

20 Deè yó ntú mecannimè mèè nàá nti Yiè nKuyie Mpakɛdaa kpéí Esibiti miéke. Bè bo yà bèè bè fěũnko kékuónnè ti Yiè nKuyie nkè kùu bè duónní odeetíwè wèè yóo bè pàte.

21 Ti Yiè nKuyie nyóo benkemu kumáà Esibiti kɔbe kè bèè kù banté, ké nkù feu iwũã ke kù pãã ntidiiti kó yepãrè, ké nkù dɔummu nè yenò ke yè dòòri.

22 Ti Yiè nKuyie yóo potému Esibiti kɔbe, kù yóo bè potému ke né bè miékùnnè, kè bèè wēténí ti Yiè nKuyie mborè kè kùu cɔuté be báammu ké bè miékùnnè.

23 De kó diyè kuce yóo ãnnému Esibiti kénkòrìnè Asidii, kè Asidii kɔbe nkòrì Esibiti. Kè Esibiti kɔbe kòrì Asidii. Kè bè nwě nke báá nti Yiè nKuyie.

24 De kó diyìè Isidayεεribε bo wēnnénè Asidii kàβε nè Esibiti kàβε. De kó yehεkè yetāāti kè ti Yiè nKuyie nyè dòò mesàà.

25 Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa ní bo bέi nke dò: Esibiti kàβε tú n kàβε mβε, mesàà nní mbè bonè. Asidii kàβε mûi bè pìité nè n nou, kè Isidayεεribε tú n te bè.

20

Kuyie mpāānāanti náantò cemmè menacèbii nke feío

1 Asidii kóo kpààtì Sadikāō tōnní dīi benni o kóo āpōnkótì Tadiṭanni, kòò bo pi Asidōti εi ké dī pōnte.

2 De kó dibenni ndi ti Yiè nKuyie ntì nākémè Amōti bire Esaii, wèè nàá nku pāānāanti ke dò: Kote kébouté kufōōtōnkù a bou kù a kà, ke bo benke meyeñcaàrimè, kédεite a neùtì, kòo mè dòò kēncenti menacèbii nke feío.

3 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: N kóo tōntì Esaii cemmè menacèbii mbá ò í dáátì tiyààtì. Dè mōke yíe yεbie nyètāāti ndi, dè dò mmecannimè mme nè dibenkèrì Esibiti nè Etiopii de kpéi.

4 Asidii kóo kpààtì yóó me mpīmmu Esibiti kàβε nè Etiopii kàβε kè bèε ce mmenacèbii, bedapàmbè nè bedakótíbè. Esibiti kàβε fei bo feité.

5 Bèè do búó Etiopii εi kàβε nè bèè do pōtìnè Esibiti εi kàβε, kufōwaá nnè ifei dè bo bè pī.

6 De mōnni de kó itempē nkàβε bo nnáá nke tú: Nte ti do búó bè íbie ti yèmmè do dō nti yóó sōri kè, kápété meteèmmè, kè bè ti dεeténè Asidii kóo kpààtì. Tì né yóó cuó nke kápété medεetímè?

21

Bè yóó p̄ontemè Babid̄anni

¹ Kuyie nkpannè tì dàméèrì bíékè kó kutemp̄è t̄ed̄ontè k̄oku k̄obe.

Kuyaàkperíkù òò ítéńí m̄èè botí diyìè yìèńí k̄èè bíékè, di dootit̄abè itiní m̄èè botí dikp̄àà t̄ed̄ontè bíékè kó dihèì b̄è dé d̄ì.

² Kuyie nni mbenke tì yóumu tiì tu:

N̄è b̄è di do naati, beè kòńté ke di fiiti, okòùtì it̄ému o t̄ómmú.
Díńdi Edamiibe donè be,
díńdi Mediibe pinè be,
m p̄ààmmu ikũũ im̄ou.

³ D̄èè kp̄éi nte k̄è d̄è p̄ĩ n ka,
kuyonku kuù nh auté ke n cáá.
Onitipòkù w̄èè kuò ndebire o k̄óme,
n yèmmè m̄èè ȳè mbi,
n t̄énke í yo.

N yèmmè m̄èè fité n t̄énke í wúó.

⁴ N yèmmè m̄èè k̄òre,
kuf̄õwaá nkuù nh auté n do yáá nkuyuoku nku ke
bo om̄p̄è,
k̄è Kuyie nné n t̄oní kuk̄õmb̄odoróo.

⁵ B̄è ĩńné tidiiti nti,
ke d̄ou nyek̄arè k̄è ti yo nke ȳò,
ke yóó daate k̄è b̄è p̄éi nke tú:
B̄eh̄ãp̄ònkótibè, ítéńè k̄ébáátí,
k̄ékp̄ááté tid̄op̄iiti.

6 Ti Yiè nKuyie ntu:

Kατε κécónné obàrì kòo mpaké
kòò yà dè wèe pīéké.

7 Kòò yà tenaasāntè kè sisēī sīdésì tē dèrì,
yoo sāmmarímúbè kè bè dè dèke,
yoo yòyóbè kè bè bè dèke,
wèe dαα meyoðmmè, wèe daate mesàà.

8 Kòo bàrìi kuónko ke dò: Áú, n Yiè!
N tũũ nke de ncómmú.
N de nwentí.

9 Né nte ò yà dè:

N yà benitìbè mbe kè bè dèke tenaasāntè,
kè sisēī sīdésì tē dèrì.

Ke yíe bēi nke dò: Babidōnni domu.

Ò domu páíí.

Kòo bααtenkaanì duó ke bòké, ke cóú ketenkè.

10 Mí nhEsaii mīi nàá nke tú bè di puotímu,
bè òò puotímè yeyò kuyíe miεke.

Ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayεεribε tũ nkù kuù
tì nni nnàké, kè n tì ndi náá.

Kuyie kpannè tì Edāmmu εì kαbe

11 Kuyie nkpannè tì Dumaa εì kαbe,
kè n keè òmαù pīékémè Seii εì ke tú:

F́́ nhohεikèmbàrì keyènkè dòmmε?
Keyènkè naataà?

12 Kòo εikèmbàrìi bēi nke dò:
Dè wentému ke dèè, tìmatì í bo
dè né yóó wēte kébiitemu nanke
kàa dó nanke kpeti a naa wētení.

Bè nàké tì Adabii εì kpéí

13 Kuyie nnàké tì Adabii εì kpéí:

díndi Dedanni èi kəbe becièmbè,
di bo wenté Adabii kó dikpráà miéke.

¹⁴ Díndi Temaa èi kəbe,
kətenè kéco sinéyɛí bo bè, ké bè pā menie,
pānè bèè cooti mudii kè bèe di.

¹⁵ Ke yé bè cokùmè mudoò mmu, bè kpàte yese nye,
bè fīnné detānnè nde, mudoò muù binté.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nni n nàkému ke tú: Yebie
nyètāāti cáu cáu, kè Kedaa èi kó disānni deèmu.

¹⁷ Betāntāūbè bèè nɔ mmudoò bèè bo nkpráá Kedaa
èi, bè í yó nsū, bè í yóó tuəke bèdébè. Ti Yiè nKuyie
Isidayeribe tū nkù kuù béi.

22

Kuyie ncaummè Sedisademmu èi kəbe

¹ Kuyie nnàké tì tìi tukúnè kubiriku bè tu kù
mebenkùmè biriku:

Fí nSedisademmu, dè dòmme kàa nìtìbè beməu dèke
dedānnè?

² Sedisademmu, ba nte kàa èi dàátí kutoweku?

Ba nte kunəroo, ba nkó iúu bo fí ndihèidiè miéke?

A kəbe bèè ku, mudoò muù í bè kōnnè,
bè í ku dikpānni miéke.

³ A kó behāpənkótìbè cokému beməu,
kè bè bè bètinè detānnè ke bè pīrmú, ke bou,
bá nè bèè do coké ke dèté bè bè pīrmúmu ke bou.

⁴ Dèè te kè n tu di bá nni nwúó,
n yóunè kè nní nti didabōnni,
di bá nyetíróo ke m báá mmeyei mmèè do n kəbe.

⁵ Dè n dimu nyíe,
keisòukè kèè m pī,

me yeñcaàrìmè meè n do,
 Ti Yiè nKuyie Mpakedaa weè mè yē,
 kubiriku ò benkú dè o náàntì kè iduotí duò,
 kè iúu dèkù ditāri ñnkè.

⁶ Edammu eì kàbe bàátímu be duokè,
 ke dèke sikipàrìnaasēī, bè kèrínímu,
 Kiidi eì kàbe kpàátému tidòpìtì.

⁷ Sedisademma sikipàrìnaasēī piémmu a bitì sààtì
 miēke.

Kè besàndèèbè còmmú diheì kó yebòrè.

⁸ Sudaa eì kàbe di ténke í màke mùu di kánké.

Di búó kutúúkù kó tēcēkpetè, tikpàrìnentì ā tè nte.

⁹ Di yà Dafiti eì kó kuduotí keúmè mme yebòrè péu,
 ke do mmenie, nke sòrì diheì kó kubinku kùu bo de
 fūò.

¹⁰ Ke kàà nSedisademma kó sicēī
 ke pūò nsimasi, ke bo na kētūnte iduotí,

¹¹ Ke keú kubinku iduotí ìdèì cuokè,

ke bo yūñní kubinku kótíkù kó menie.

Ke yóu di bo wēētēmè wèè te kè dende kó dimàà
 dòòrì o bíékè.

Ò pī mmutōmmú nè dimònnì ndi,
 di me nyí mù yà.

¹² Ti Yiè nKuyie Mpakedaa di yu,

kè di bo kōmmú yedabùò nye,

kékuó di yùtì kédáátí tifòòtòntì,

kébenke di yeñcaàrìmè.

¹³ Kè di né bo diwèì miēke ke yānku,

ke kòu inààke nè ipe,

ke cáá nyimaa nke yò mmenaà,

ke náá nke tú:

Ti nyo nke yò,
ke yé ti naa yóó kúmèmu.

14 Kè ti Yiè nKuyie Mpakεdaa n náké ke dò:

N yí yóó bè cǐé nde kó meyei nnè be kũũnko.
Mí ndi Yiè nKuyie mmũ bíi.

Kuyie nkpannè tì Sebuna

15 Kè ti Yiè nKuyie Mpakεdaa, n náké ke dò: Kote
káyà Sebuna, wèè baké tekpààtìcǐètè kóò beke ke dò:

16 A kperε ònde bo die?

A kou we mbo die, kàa keu a fǐti?

Ke keu amáà kudènkù deyiitírè?

Kàa keu a cǐètè sante dipèrì ìnkè?

17 Né nte fǐ,

kè ti Yiè nKuyie nyóó da bə mbèmmù kuce mèmáà,

ké da pikú ku nùtè tei tei,

18 ké da dootóo kàa mbírímú ketempǝkùkè,

bànóò tēmè.

A yóó ke nkú fǐ nnè a kpàrìnaasǐ a do pòtìnè sì,

fǐ nwèè sǐnkùnko tekpààtìcǐètè.

19 N yóó da deitemu a kàrì,

m bo da deite a fǐtìrì.

20 De yiè kéwǝte káyúnì

n kóo tǝntì Idikiya bire Ediakimmu.

21 Kóò dàtǐnné a yaàbòrì,

kóò yì nha naàkǝnfè

kóò duó nha mǝke mùu wǝrímú,

kòo naá nSedisadεmmu nè Sudaa kǝbe be kóo cice.

22 Kè nh ò duó nDafiti cǐètè kó dikpetínì,

kòò kpetínné òmòu báá kpeté,

kòò kpeté òmòu báá kpetínné.

23 Kè nh ò fíi nfecùùfè kōme ketenkeríkè ñnkè,
kòo kpààtiyètìrìi feité o cice cīètè miεε.

24 O yaàbí nè i kó iyaàbí ì bo nhò yùu ticatòònentì
ñ nyuummè fecùùfè, tisám̀pòtì nè tidietì,

25 Dè yó mboní diyìè marì kè fecùùfè fèè fííkú
ketenkeríkè, fè bo ou kékéété, kèdo dèè do fè yùu
nkè dèè cakε. Mí ndi Yiè nKuyie M̀pakεdaa m̀i béi.

23

Kuyie nkpannè tì Tiiri nè Sitṣṣ de ekè kabe

¹ Kuyie nkpannè tì Tiiri èi kabe.

Díndi Tadisìsì èi kóo bàtóò dèèbè kómmúnè.
Tiiri èi p̀ntemu bàtóòbè còrímú dè ténke í kpaá,
di do kpaaní Sipidii èi ndi ké tì kèè.

² Díndi bèè bo dàméèrì p̀émmè
nè díndi Sitṣṣ kó bεpotambè,
dè di dimu ke di kpeí.

Díndi bèè kó yetṣ̀rè cèntì menie nyĩnkè,

³ m̀enédìemè ñnkè,
dèè kó dimàà buatí Niidi p̀émmè,
bè ṣṣ dè dèite ké dè fiténè yebotè nyε.

⁴ F́ nSitṣṣ èi a di ifei nyi,
f́ nwèè do tú bàtóòbè kó dicónnì.
Dàméèrì náámmu ke tú n yí kuó ndεbire,
n yí peité denitidabire,
m me nyi yṣ̀ inìtipobí.

⁵ Esibiti kabe bo keè dìi m̀nnì tì t̀òkení Tiiri èi,
kufṣ̀waá mbo bè p̀i kè bè nkpeutí.

⁶ Díndi dàméèrì p̀émmè kabe sénténè Tadisìsì,
kómmúnè yedabùò.

7 Wúó! Tiiri èi ndi diennaà?
 Dihèi ndi dii do bo nè dimònni,
 kè benitibè di pìéké,
 kè di baké yehèkè détiyè,
 we ndi càke miè mbotí?

8 Tiiri èi dii do toti yekpààtìpìkè,
 díndi bèè do tú bepótandiebè
 kè bè di dé titenti timou.
 We mbònni de kó dihèi.

9 Ti Yiè nKuyie Mpakédaa weè dòò memme,
 ke bo kékùnnè sipòò yembè,
 bè do sántí bè,
 késenkèrì bèè do tú benitidièbè ketenkè ìnkè.
 10 Díndi Tiiri èi kòbe kúútínè di tenké,
 bè kuutimè Niidi kó mpéémme,
 bàtóòbè ténke í dè commu.

11 Ti Yiè nKuyie nkuù yòute ku nòutè dàméèrì ìnkè,
 kuù donné yekpààtìyò kãm̀b̀ù̀t̀i.
 Kuù duó nkè Kannahã èi kòbe pòntè be kó sicèkperí.

12 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Díndi Sitòò èi kòbe,
 di yà̀nk̀ù̀t̀i dèèmu,
 di sàáténè osapàà mbè càke wènwè,
 bá kè di ìté ke sèh́té dàméèrì ke kòte Sipidii,
 de bíékè di báa pété meom̀p̀ùm̀è.

13 Kandee èi ténke í kpaá,
 Asidii èi kòbe bèè do di cétinne
 kémaá yedèrè ké di fité,
 ké di do képuò nsikpààtìcèí,
 kè dii dounko kénaá ndikpàà kè tikpasĩntii di ta.

14 Díndi Tadisisi èi kòbe kòmmúnè yedabùò,

di kóo bàtóòbè còmúmú dè ténke í kpaá.

¹⁵ Dè yó mboní kè bèe yèmmu Tiiri èi kpéí, kè dè mmàke yebie nsipísìyiekè okpààtì kó mufòmmu ã mmamè. De mǎnnì tìi bo tuàkení Tiiri èi tì bo ndǎnnè feyènfè fie nnáá nwèè nitipòkù dǎuti dǎutinè bentidaabè o kpéí nke tú mù:

¹⁶ Túóté a kùtìdùkù, kénfirí dihèi ke denti, fǒ nhonitipòkù wèè dǎuti dǎutinè benitidaabè, bè yèmmu a kpéí.

N firí dihèi ke bié nha kùtìdùkù ke diè, kè dèe yié nkè bèe dentení a kpéí.

¹⁷ Yebie nsipísìyiekè kó difǎnkúò, ti Yiè nKuyie mbo wète képoté Tiiri èi kǎbe kè bèe wète ké kù yóu, kéta di kó kupotaá nkétaunnè yekpààtiyǎ yemǎu yèè bo ketenkè*.

¹⁸ De mǎnnì ticǎnti bè bo mpéú tì nè de kó tìcuuti né yó ntú ti Yiè nKuyie nkperè nde, bè í yó ntì tìkíi ke sǎrì. Bè yó ntì piúnè bèè pǐ mbè mbe Kuyie ncǐètè mièke mutǎmmú kè bè nyo nke sannè, kéndaaati tiyaàsààtì.

24

Kuyie nyóó pǎntemè kutenkù

¹ Tì Yiè nKuyie nyóó pǎntemu ketenkè, kè kèè dǎúnko,

kutenkù bo kǎnté kè benitibèe cíté bèè tu:

² Ikuó niùbè nè cǎnkoo kǎbe.

Kudaakù yiè nnè kudaakù,

Tecǐètè yǎ nè o kóo tǎntì,

* **23:17** Wénté 1:21.

wèè fiiti nè wèè do,
 wèè pènni nè bè pènni wè.
 Dibànni yiè nnè ò bannè wè.
 3 Ti Yiè nKuyie nyóó pɔntɛmu ketenkè páíí,
 kéhéí di kperɛ, kè di tenkéɛ dɔ́nkoo.

Ti Yiè nKuyie nkuù ti béí.
 4 Ketenkè kuðmmu ke cīte,
 kutenkù càkɛmu ke naá ntidobontì ke wènnénè
 kèĩnkè.
 5 Bèè bo ketenkè ĩnkè beè kè sãũ,
 ke yé bè bùtínnémè Kuyie nkuó,
 bè sènté Kuyie ntié nyi,
 ke tôte metaummè mèè do bo sáà,
 bembɛ nè Kuyie mbe cuokè.
 6 Dèè te kè Kuyie ncɔ̃ ketenkè,
 bèè bo ketenkè kè bè yàu be yei nkó mucóntimu,
 ke dèè bá bèè kraá bè ténke í tùðke dèmarè.

Menaà ndèèmè dihéi kè diwèi dèè
 7 Fínyĩ kó detie mmòtɛmu,
 menaà pàmmè ténke í kraá.
 Bèè yèmmè do dò ncátíré
 kè bè ta meyeñcaàrìmè mieke.
 8 Yebàrè kó yedabùò ncíékému
 kè siyíkpeì yé nyúóó,
 kè tibómbonti yé nkáré.
 9 Inaayààyiè nténke í bo.
 Menaà kperímè tiikɛmu, benaayààbè kpéí.

10 Dihéi dimɔu dɔ́nkomu ke pùò,
 kè sicéí yàà nyàã mbá òmòu ténke í nɔ nke taà.
 11 Kè benitibè kuò ndihéi mieke.

Menaà ndònté mèè kpéí,
 diwèì ténke í kpaá,
 kè tiyānkùtì dèè dihéì.
 12 Dihéì diməu naá ntidobontì nti,
 kè yecàkè pèíté péíté ke cóú.

13 Ibotí iməu kutenkù
 dè bo ndonnè bè ãã tãũ odifìè kó yεβε ke ínté yè,
 bè ãã tãũ fínyĩ be káyáké yè.

Bèè nanté ke yānku

14 Bè pīēkù metammè mme,
 ke déúkùnko ti Yiè nKuyie nyètìrì,
 kè diyìè taà kèè bíékè kəβε yānku.
 15 Díndi diyìè yìèní kèè bíékè kəβε,
 déúkùnne ti Yiè nKuyie nyètìrì.
 Díndi dàmmèrì bíékè kəβε
 sàntenè ti Yiè nKuyie kùù ti te tínti Isidayεεribe.
 16 Ti kèèmu bè dièmmè fε nyènfè:
 Ti Yiè nKuyie nkùù wetí ku yètìrì ndeu!
 Kè mí nné kuónko ke dè:
 N̄ fetimu, n̄ fetimu!
 Meyei mmeè ti do,
 bè n̄ fitému, nè bè ti do naati beè kònté ke n̄ fité.
 17 Díndi bèè bo ketenkè ìnkè
 Difòtìrì nè ticùàtì,
 dεè bo di ìkè.
 18 Wèè bo keè iúu kécokénè kufōwaá,
 nhò doti difòtìrì ndi,
 kè wèè yètìní difòtìrì kòo ta ticùàtì miεke.
 Yεwetibòrè yεè kpeté,
 kè ketenkè kó dipūũ sàntè.
 19 Ketenkè keè sànti,
 ke yaú ke wéú yεwétiyè.

20 Ketenkè àntimu kunaàyàkémúónkù tēmè.
 Ke sānti dipaakōtēfi kōme,
 meyei mmèè kè yònte,
 kè domu ke ténke í yóó íté.

Bekpààtìbè yóó domè kè Kuyie mbaaté

21 De yiè ti Yiè nKuyie mbo ànné tenòùtè keĩnkè kó
 bekperìbè, kèpoté ketenkè kó bekpààtìbè,

22 ké bè tii mbemou bè òò tíímmè tikpetínti ké ti
 tanné difòtìrì, kèkpetínné kè bè nkpetí, kè dèe mante
 kè bè né bè dòò bè dò mbèe bè dòò ti.

23 Otànkù bo sīnné
 kè ifeii pī ndiyiè.

De yiè ti Yiè nKuyie Mpaakedaa weè yó mbaké
 kémbo Sedisademmu Siyòò tārì ìnkè,
 nè o kpetì kè bekótìbè ntì wùó.

25

Disānni kó feyènfè

1 Ti Yiè nKuyie nha tú Kuyie nku n tū nkù,
 n yó nda sāntímu ke déúkùnkò a yètìrì,

ke yé a dòòmè dèmarè sààrè,
 a do tãáté ti nè dimònnì,
 kè ti bo bá ke í ceeri,

2 Fòò pùò mbekpàkparìbè èi,
 kè di naá ndidobonni ke cóú,
 bekpàkparìbè kó dihei,
 nè sicēkperí kè dè naá ntidobontì.

Òmòù í kpaá ke bo di maá bitì.

3 Dèè te kè kuwuò nkperíkù kàbe da sāntí,
 ibotí tēi kó bekpààtìyeibe yóó da yòtemu.

4 Fṣṣ tu ocīrì kó disàrì,
 osénnìwè ð nsàrì fṣṣ borè meyeñcaàrìmè m̀̀nnì,
 fṣṣ ð nhò kǎnké fetaafe,
 kè kuyie ntònkè á nhò dìéké,
 ke yé bekpààtiyeibe kó kemieke donnè mè fetadiefe
 nfe,
 fèè puotì imarì.
 5 Ke donnè kuyiinkù ð ndòmmè tedòntè kó ketenkè.
 Fṣṣ kùò bekpààtiyeibe kó ihúu.
 Diwetirì ðḡ dátínné diyie kè dèe bonkemè.
 A me mpàa beyeibe kó ihúu.

Ibotí iməu yóó dimè dibanni

6 Ti Yiè nKuyie Mpakedaa yóó ãnné dibanni ndi,
 Siyḡḡ tārì ñnkè ibotí iməu kpéí,
 kékuò iwūḡ mekùò nkpeyi nè menaà kperímè bè
 tumè difèè,
 nè tidiitì sààtì nè menaà kperímè.
 7 De kó ditārì ñnkè ke dáté kuyààkù
 kùù do kǎnké yebotè yeməu ìlkè.
 Kuyààkù kùù do dáátí ibotí iməu,
 8 kékei mmukũũ yúóó,
 ti Yiè nKuyie nyóó ũūtímu tinənnietì,
 kédeite ku nìtìbè ifei.
 Mí ndi Yiè nKuyie m̀̀i béi.

Isidayeeribe yó nyānkumè kè Məabu kəbe kuò

9 De yiè di bo nnáá nke tú:
 Kuyie nkuù tu ti Yiè, ti do ku mbúó,
 kè kù me nti deeté.
 Ti do ku nkémmú kè kù ti deeté,
 nyānkunè ke au.

10 Ke yé ti Yiè nKuyie nnòùtè tɛɛ yó nkānkémè di ntāri!

Ke Mɔabu kɔbe biɛ, bè yóó bè namu be kari kékua.

Bè ɔɔ nàù mèè botí timútì difòtìrì kédòò tikùtì.

11 Dɛndɛ bè yó nharimè ke einko tibaati bè ɔ ndeìtìmè dibinni.

Ti Yiè nKuyie nyóó deitemu be fentè.

12 Mɔabu, bá nè a eì duotí me nhokùmè ke kpeñì, ti Yiè nKuyie mbo ì pùò nkè ì duó kɛwɛnnénè mutáá.

26

Disānni kó fɛyɛnfɛ

1 Dɛ yiè Sudaa eì kɔbe bo dentè fɛ nyɛnfɛ:

Ti mɔke diheì kperì ndi

kè Kuyie ndi fii nyiduotí ke ì ti dɛerí.

2 Kpɛtɛnè diheì kó yebòrè,

kè kubotí kùù dòòri dèè sɛé kè kùu ta,

kubotí kùù dòòri Kuyie mbéi ntì.

3 Kuyie nwèè dòòri a béi ntì,

a we nduò ndiwèi,

wèè da duó nhomáà, a we nduò meom̀pùmè

4 Duónnè dimáà ti Yiè nKuyie nsáá,

ti Yiè nKuyie nkuù tu dipèrì dìi di kānké sáá.

5 Kuù bɔntɛní bèè do bo dɛyiitírè,

ke pàntɛ be eì kperì,

ke di bɔntɛní ketenkè

kè di naá mmutáá.

6 Bèè í tú bèmabè kè bè dì nàù,

kè besénnibè di ùtírí.

Yemòrè sɔnye kó mubáammu

7 Ti Yiè nKuyie f̄́ nwèè wetí,
f̄́ ò ènnìnko wèè dòòrì dèè sìé o kó kuce.

8 Áú! Ti Yiè nKuyie! Nti búó f̄́ nwe,
a ti cònné dìi f̄́tìrì ti di mbo,
ti dó ti tu: Ti bo nyumè a yètìrì.

9 Nh òò duó keyènkè kè n wènnì yàá nf̄́ nwe,
n yèmmè wanti f̄́ nwe.

A bekénè dìi m̀nnì kutenkù, kù dò nhá kù
bekénèmè
de m̀nnì ndi, benitibè òò t̄́nnemè kuce kùù sìé.

10 Kè bè kuó nhoyeiwe mesémmè ò òò í ndòò dèè sìé.
Ò ò ndòòri meyei mme, dihei dìi dòòrì dèè sìé di mièke
bá ò báá yà a deumè f̄́ nti Yiè Kuyie.

11 Ti Yiè nKuyie nha yòutemu a nòùtè
ke yóó bè poté bè me nyí t̄́ wùó,
bè né yóó yàmu a dòòmè a nìtìbè kè ifei bè p̄́,
kè bèe cóútè muháá nha wète mù a s̄́mbè kpéí.

12 Ti Yiè nKuyie nf̄́ òò ti duó ndiwèì,
f̄́ òò te kè ti dòòrì dè demou kè dè yìé.

13 Ti Yiè nKuyie bekperíbè t̄́bè do ti baatému,
f̄́ òò m̀áà kó diyètìrì me mbo ti nò mièke.

14 Bèè ku bè í w̄́ti ke bo foute,
Bèdambè í iti.
F̄́ òò còmmú ke bè kùò kè dè dèè.
Bá òm̀òù t̄́nke í denniní be kpéí.

15 F̄́ òò duó nkàa kó kuwuò nsũ,
f̄́ òò kù dèúk̀nnè kè dè tu a kó disānni,
kàa f̄́ũ ntitemm̀ankè.

16 Ti Yiè nKuyie nkè ti ta meyeñcaàrìmè

fɔ̀ɔ̀ ɔ̀ɔ̀ tí teennè.
Kàa ti poté ti da kuónnè.

17 Ti do dò nha ìkè onitipòkù wèè kuò nwènwe
debirè,
ke kuò nke mítìrì nè kuyonku.

18 Ti do púómmu,
kè ti peitémònnì tùðke,
kè ti kuò ntipòutì ke né peité kuyaakù,
ti peité dè í yóó deeté mùmamù kutenkù,
ti í yìè onìtì kutenkù.

Kuyie nkòbe bèè ku bè bo yánté kè kùu poté beyeibe

19 Díndi n nìtìbè, di kòbe bèè ku bè yóó foutemu,
n kòbe bèè ku bè bo yánté,
bedòmbè bèè duó mutáá mmièke, kè bèe ente
kényānku.
Timaàntì ɔ̀ɔ̀ bónkùnnemè ketenkè,
Ti Yiè nKuyie nyóó me nténnéní becírìbè bèè duó
kudònkù.

20 Díndi n nìtìbè kũñnè ketaá di cǐí,
kékpétínné késòri yemàrè sàm̀pó mièke,
kénkém̀m̀ùnè ti Yiè nKuyie mmièke bo domè.

21 Ti Yiè nKuyie nyiténímu ku kàrì,
ke bo poté ketenkè kòbe be yei nkpeí,
ketenkè bo feinní menitiyĩ,
kéfeinní bè do kùò bè.

27

Kuyie nyóó kuòmè dàméèrì kó musĩmmù

1 De yiè ti Yiè nKuyie nyóó túótému ku seú natikù,
ku seú dièkù, kukperíkù, kékuò musĩmmù bè tu mù

Defiatãã, fεwààfè diεfè, fεwààfè fèè cití ke cití. Ti Yiè nKuyie mbo kuə dàméèrì kó musĩmmù.

Kuyie ndònnenèmè kumáà wèè te fĩnyĩ kó kupaku

² Kè de yiè tùòke di dentè feyènfè,
n kó kupaku fĩnyĩ kó detie nkprí,
bè kùàtìnè deè kó yebe menaà kperímè * dimònnì
marì ke bè dòninkonè fĩnyĩ kó kupaku ke yè
nkù bè temu otenkútì ð mməkemè kupaku ke
kù te.

³ Mí ndi Yiè nKuyie mmî bàa m paku,
ke kù yòòrì yemòrè yeməu,
ke kù bàa keyènkè nè kuyie,
dèmarè báá kù càke mèè kprí.

⁴ M miεke ténke í kù pèi,
kè ñ né yà ku miεke tipotì nè tisāmpotì,
n kéroomu ke borè còu dimònnì dìmáà.

⁵ Kè wèè wammú m borè disòrì,
ke n wammú nè kunaatí,
ti yóó narikemu.

Kuyie nyóó cĩmmu Isidayεeribe

⁶ Yemòrè sonye miεke Isidayεeribe cĩε nyóó fííkúmu,
Isidayεeribe bo pũnte kópórí
képié yebe képié nkutenkù.

⁷ Ti Yiè nKuyie nsàà bè potému kù do dòòmè bèè do
bè puotàà?

Yàà kù né bè kùəmu kù do dòòmè bèè do bè kù.

⁸ Àà! Kù yũó mbe to nye
ke duó nkè bè bè pĩnmú ke kònnè,
Kuyie nkuù yóu kè diyìè yìèní kèè bíékè kó kuyaakù
bè tùóté.

* **27:2** Kuyie ndo ð nnáánnè Isidayεeribe

9 Díndi Sakɔbu yaàbí puɔnnè di bɔɔwũɔ̀tòrè,
 déíténè ye kè yèe naá mmutáá,
 kébuó ndi bɔatenkaani nè di kutìnè dè tihúúntì.
 Ke ténke báá dè í mbìtì,
 kè di dòò mème m bo ùté di yei nke dí cǐé.

10 Dihèi dìi do tú dikperì, dì dɔ̀únkomu,
 òmòù í kpaá di miéke.

Bè di dootóomu kè dì naá ndikpáà.

Kè tinaabiiti de cèntì ke cáá ntifaàtì ke dè dɔu.

11 Kè idéi kpei bè ɔ̀ɔ̀ ì bòkémú kè benitipòbèè ì cóu.

Kubotí kuù nkɔbe í banté,
 dèè te wèè bè dòò kòò ténke í bè m̀àkenè mesémmè,
 wèè bè píité ò ténke í yóó bè cǐé.

Sifube bèè ciété bè yóó wète kékũ̀mmè be ei

12 De yiè ti Yiè nKuyie mbo keté o diiti mupotimù,
 kébate mebii nnè tifèntì,
 kétúóté Efadati kèntɔ̀ kétuɔ̀kenè Esibiti.

De m̀annì kù bo di t̀anké dima dima, díndi
 Isidayeribe.

13 De yiè bè bo k̀onné ditãteheù mediè,
 bèè do ciété kémbò Asidii kè bèè kũ̀nní,
 nè bèè coké ke kò nhEsibiti,
 kè bèè nínkú ti Yiè nKuyie nỳìkè
 ku t̀asà̀rì dìi bo Sedisadèmmu di ìnkè.

28

Kuyie nkpannèmè Sammarii kó dihèi

1 A bo yà f́ nSammarii kó dihèi!

A donnè dip̀ì ndi,

kè Efadaimmu kó tinàyà̀tì da pòtìnè,

kàa bo ditennì ke sīī nkubiriku ketennatikè.
A kó tisātì dònne mutepóó mmùù m̀tè m̀ mu,
tìì né tú tinaàyàkémúóntì kó tisātì.

² Nte ti Yiè nKuyie tōnnímè
onìtì dikōmbùò yìè nwèè kperínì,
ke donnè fetadiefè fèè kəkénè yemátārè,
nè kuyaakperíkù ke caari,
ke dò mmèniè nhōō tamè kukó kèpíe.
Nè o ǹùtè nte ò yóó dì bōmmè ketenkè.

³ Dikpààtìpìì Efadaimmu kó tinaàyààtì p̀tìnè dì,
bè bo nau ketenkè.

⁴ A kó tibansātì dònne mutepóó mmùù bo mù mmu
ditennì,
ke sīī nkubiriku natikù.
A kperè yó ndònnè fikíè kó ditebii dìì nanté ke bi
d̀indi,

wèè dì yà kòò p̀ánke dì t̀tè ke aaroo.

⁵ De yiè ti Yiè nKuyie Mpakedaa weè yó ntú
o ǹitibè bèè bo nkpaá be kó dikpààtìpìì, be kó
kuyítùòkù be kó kubansārikù.

⁶ Kuù yó nduò meyèmmè mèè wenni bèè tu
bebeémbè, ke duò mmuwērímú bèè bàa dihèi kó
yebòrè ke beti be dootitòbè.

Bè daúmè wèè nàá nKuyie mpāānāāntì

⁷ Ikuó ǹiùbè nè bèè nàá nKuyie mpāānāāntì, menaà
mmèè bè fétinnè,

bè muó mmènaà kperímè mme ke yeté kuce,
bè ò ntũũ nke méú menaà kperímè mieke nke,
bè sōrike menaà kperímè mme
mèè te kè bè nàá ntìì pāānāāntì í co kuce
be beéntì í síé.

⁸ Titòntũòtì tìì dàátì be tábùrìbè ìnkè,

kupíkù makù í feí.

⁹ Kè bè né náá nke tú:

De kóo Esaii dọ ke tí tié nhònti?

ጎmbe mbe ò nàámmè tipāānāāntì?

Yebíkèmpīètè bè càté yè bàmbànàà?

Yáà yèè yāāté bàmbà?

¹⁰ Ke tekíí Esaii ke tú:

Ò ɔ̄ ntũũ nke náá nke tú: Kè kè, kà kà,

ku mpíkù sàm̀pó kutekù sàm̀pó.

¹¹ Ti Yiè nKuyie mbo duó nkè ibotí tɛi

ìi bè nàkénè í kó tináāntì,

ì bo bè nàkénè didáúdirì.

¹² Kù do me mbè nàkémèmu ke dọ:

Ntenè diom̀p̀r̀i bèè òu bèè om̀p̀è.

Diom̀p̀r̀i ndi,

bè me nyí nyie ke kènté kù tu mù.

¹³ Nè de kpéí ti Yiè nKuyie nyóó duó nkè ibotí tɛi ìi bè nàkénè didáúdirì: Kè kè, kà kà, ku mpíkù sàm̀pó kutekù sàm̀pó. Kè bè nkéí kébíétí ke duò diyànyànnì, kékəute kəute be kà, káyīēke muceé, kè bèè bè p̄írmú.

Dipũũ kó ditári

¹⁴ Díndi bèè ni Sedisademmu kó benitibè,

díndi sipəə yembè keèné ti Yiè nKuyie tu mù.

¹⁵ Díndi bèè nàá nke tú:

Nè mukũũ nti naatimu,

nè kudənkù ti dọ̀ metaummè mme,

kè mutenkũũ nkéíí mu í yóó ti ninte,

tì səri siyáàbìsí miēke nke,

mesòummè meè tu ti kó disòrì.

¹⁶ Deè te kè ti Yiè nKuyie mbéi nke tú:

N dọ̀ ndipũũ kó ditári ndi,

ditári dìi kpeñni mesàà, dìi donku kpeñni,
dii ò mbo ditou kentímè kè wèè ìkú di ìnkè,
dèmarè báá ò nampe.

17 Tibeénti sààti tiì yó ntú n kó tebiètè,
kè mewetímmè ntú kuhǎũ n ní yóó tǎũ nkù kéya dèè
sìé.

Fetaafè mátárè yeè yóó neinè disòri siyáàbìsì kperi.
Menie mbo pǒnténè di kó disòri.

18 Fetaafè mátárè bo deite metaummè di do dǎ̀nèmmè
mukũũ
di do dǎ̀nnè dìi nùù kudǎ̀nkù di bo deite,
meyei mbo di do dìi mǎ̀nni mè bo di pǒnténè.

19 Bè yó ndi duòmu bá dìi kũnweñni, bá kùù yiè,
bá kèè yènkè. Di ní yóó keè be nam̀pòo kè kufǎ̀wáá
nkuù di pĩ.

20 Kè didǎ̀u kũpenè di yiè, ke bá ndò nkéduó kécǎã,
kè kuyààkùu kèke ke bá ndò nkédáátí.

21 Ti Yiè nKuyie nyiti ke bo cómmúmu, kù do dǎ̀mmè
Pedasimmu,
ke bo nampe kumáà kù do dǎ̀mmè Kabaǎ̃ biriku,
kù dǎ̀ dìi mǎ̀nni ke pĩ nku tǎ̀mmú mucàncàmmù,
mukpákpàrimù.

22 Di tũ nténke bá ntú sipǎo yembè, kè meè dǎ̀ke
kuhǎũ kó dideè bo cétínné, ti Yiè nKuyie Mpakédaa
tì nni nnàkému ke tú ò tǎ̀áté ke bo kuǎ kutenkù nku,
tì í yóó paà.

Kuyie nduómmè otenkúti mecii

23 Mem̀me kè Kuyie mbéi nke dǎ̀:
Kénténè n tammè,
keènnè n tú mù.

24 Otenkúti ò nsẽĩmu,

ke dei ke pũũku ke dɔummɔ sáàà?

25 Ò ɔ̃ nkòò dùò ke dèè wèe buótímu o dibotí,
tibotí tibotí nè o kũmbotí,
kébuótí titetì yep̃nyɔ.

26 Kuyie nkuù ò nàké ò dò nkédòòmè,
kuù ò duó mmeciì.

27 Bè ɔ̃ í nnàù ikũmbotí nè tenaasántè,
bè ɔ̃ tì puotínè kudóu nku,
ké ti kpááké nè kupààti.

28 Bè ɔ̃ pítínné tidabɛtì nti inààke,
kénounè tidiiti bè tu tì bèdée.
Bè né ɔ̃ nti nàù ke berímu ke báá tì pùò.

29 Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa weè duò nde kó meciì,
kù dòòri mùù tōmmú dɛumu.

29

*Bè yó ndò mbè namu Isidayeribe kè Kuyie nné bè
dɛtɛ*

1 A bo yà f̃ nSedisadɛmmu dihɛidiè,
f̃ nDafiti do cònné dìi èi o touku,
á nyéúti bake yɛbaa nyɛbie nduómè.

2 M bo c̃ɛ̃ɛɛ Sedisadɛmmu èi kè dìi kōmmú
yɛdabùò,
kéta meyeñcaàrimè nè meháàrimè miɛke,
Sedisadɛmmu bo naá nkehããdekè.

3 N yóó da domu ke da c̃ɛ̃ɛɛ ke cónné sikpàrinaas̃ĩ
ke da fité, ke da pi.

4 A dotimu ke bo nduó ke náánní,
bè bo nyo a tammè kè mè dò mmè yìèní ketenkè,
a tammè bo nyièní ketenkè ke dōnnè dèmarè kōme,
bè bo nyoní a wíe ketenkè.

5 A dootitábè kusũkù bo naá mmutápopùò nkécíété,

βεκπὰà̀tìyεibe kó yetĩrè bo naá ntiyontì kè kuyaakù
bè tùóté,

Di yóo d̀̀̀mu, d̀̀̀ yóo da d̀̀̀etému.

⁶ Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa k̀̀rínímu
ke bo da teennè k̀̀ fetaafè mpéú k̀̀ ketenkè au,
k̀̀ kunò̀roo ndáátí ǹ̀ fetaafè diefè,
ǹ̀ kuyaakù kperíkù ǹ̀ fef̀̀dónfè
ǹ̀ fεhããdὲnfè k̀̀ f̀̀ε cúté demau.

⁷ Behããp̀̀mbè bèè doti Sedisadεmmu ὲ̀ mudoò
be kperε yó ndònnè tid̀̀ùntì ò̀̀ p̃immè mme oǹ̀ti
keyènkè k̀̀p̀̀ὲt̀̀ó

bèè di peri idook̀̀ti ke di é̀̀rì, be kperε yó mme ndò.

⁸ De m̀̀nnì bèè dok̀̀nè Siyò̀̀ be ỳ̀mmè bo caàrè
k̀̀ndoǹ̀nè dik̀̀nnì bo wè, k̀̀ò duó tid̀̀ùntì ke yo,
ke èntení ke s̀̀ nhò baa kpaá o k̀̀nnì ndi,
yoo sinéyẽ̀̀ bo wè,
k̀̀ò duó tid̀̀ùntì ke ỳ̀,
ke èntení ke s̀̀ nhò baa kpaá sinéyẽ̀̀ nsi.

Isidayεeribe muómmu d̀̀ né í tú menaà

⁹ D̀̀ yóo di dimu ke dí kpeí
ũ̀nnè k̀̀soǹ̀né k̀̀naá ntiyũ̀̀ntì,
di muómmu d̀̀ né í tú menaà,
di áãmmu, d̀̀ né í tú di muó menaà.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkuù di tanné tik̀̀h̀̀c̀̀é̀t̀̀i miεke,
kuù p̀̀i ndíndi bèè nàá nku pããnáãntì di ì̀kè,
kuù kãá mbeyuwúombè ỳ̀ k̀̀ bè báá yà t̀̀i kpaaní.

¹¹ Dὲ̀ te k̀̀ di í beí Kuyie ndi benke t̀̀ ke d̀̀nnè
oǹ̀ti bè duó nwè dipátíri ke ỳ̀ nwèe kaà, nkòò tu:
M báá na, bè di p̃ũmmu ke ì̀kú mecannimè.

12 Yoo bèè di duó nwèè í nɔ nke kaà nke dò wèè kaà nkòò bè tǝ́ńńé ke dɔ: N yí nɔ nke kaà.

Kuyie yóó dɔɔ̀ tì bo dééte ku nìtìbè

13 Mè̀m̀m̀e kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dɔ:

Bè nnìtìbè ò̃ kɔtení m borè

ké nni nsántí nè be nò nye,

kè bè yèmmè né n déténè

bè n dé kùù fɔ́waá ntú benìtìbè dɔú nyì kuó kɔku nku.

14 Dèè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n yóó

nsɔké ke dɔɔ̀ri mudɛutɔ́mmú kè dèè bè di.

Bèè mòke meyèmmè bè báá na ké mù banté.

Meciì nyembè báá na ké mù yǝ́té.

Òm̀ò̀ù báá sɔ́nnenè Kuyie nho dɔ̀̀r̀imè

15 Di bo yà!

Díndi bèè ò̃ ndɔ̀ri di kpɛti ke n sɔ̀r̀inè,

bèè p̃i mbe tɔ́mmú dibìnnì mièke,

ke náá nke tú: We nti wúó,

we nti yé.

16 Di yeimmaà? Tiyaamatì nè oyaamarì dè màmaà?

Kunenkù bo náké ku yiè nke dɔ:

A í n dɔ̀̀dɔ̀̀? Yáà tiyaamatì bo náké wèè tì maá ke dɔ:

A í ciì?

Yem̀̀̀r̀̀è yóó ceetemè

17 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dɔ:

Dè kpaá sámpó nwe kè Dimaa tãrì naá kupaku.

Dè kpaá sámpó nwe, kè de kó kupaku naá nkutúúkù.

18 De yiè yewũ̀̀ mbo keè dipátiri tɔ̀ tì náaǹ̀tì,

kè tiyũ̀̀̀nt̀̀ti yenní dihuri, dibìnnì mièke kèna kèyà.

19 De mànnì bèè í tú bèmabè be wèi bo ndéúkú

ti Yiè nKuyie nkpéi.

Bèè tu besénnibè, fénitiyanfè mièke,
kè bè nyānku ti Yiè nKuyie kùù do mpáí páí ke di
te Isidayεεribε ku kpéí.

²⁰ Bekpààtìyeibe ténke í yó nkpaá.

Bèè daú benìtìbè bè bá mbo.

Bèè kètìrì betàbè ke bo bè dòò meyei bè bo deè.

²¹ Bèè tounko benìtìbè tináàntì,

ke òò ndíí obeéntì dibòrì,

kè kpetì benìtìbè nè be naatí bè bo deè.

²² Dεè kpéí nte kè ti Yiè nKuyie nSakəbu do tū nkù,

kunku kùù deεté Abarahammu kè kù béi nke tú:

Ifei ténke í yóó pĩ Sakəbu kó kuwuə nkəbe,

bè ténke báá sīnné be yə.

²³ Bè bo yà dìì mōnnì mutōmmú m pĩ mmù be
cuokè,

bè bo banté n túmè wèè kpa meyei,

kébanté n tú wè, mí nwèè te Sakəbu kó kuwuə
nkəbe,

ké n depε, mí nwèè te Isidayεεribε.

²⁴ Bèè kó meyèmmè do dó kédauté

kè bèε məəte mεciì, bèè do ũūrì kè bèε cəuté itié.

30

Kuyie nyí dómè ku kəbe ntaunè Esibiti

¹ Díndi itookperí yεmbè di bo yà!

Di dəəri tìì kó dimàà n yí tì yé,

dì waà mmèè taummè í bonní m borè.

Di yéútí meyei mme di yə ìnkè.

² Ke kərì Esibiti di me nyí m beé,

di kè kərì kè Esibiti kóo kpààtì wèè bo ndi kānké,

kè di ndíéké Esibiti kó mεdèè,

³ ifei bo di pĩ nnè mεteèmmè di wantimè

Esibiti kó kpààtì borè,
 disòrì di wanti dì bo di dií nyifei,
 4 bá kè di kó bekpààtìbè tùòke Soaa,
 bá kè yeheikèntōrè tùòke Anesi.
 5 Ifei ì yóó di pĩ nnè Esibiti kòbe,
 bè í yóó di teennè tìmatì,
 bè pètìnke yóó di dií nyifei nyi,
 késĩnkùnnè di yètè.

Bè pãammè Esibiti yepārè ke dó meteèmmè

6 Kè ti Yiè nKuyie mbéi ndiyiè yìèní kèè bíékè,
 kubakù cànku bíékè kòbe kpéí nke dò:
 Díndi bèè tounko di kpàtì sãmmarímúbè ke tounko
 di kperè sààrè yòyóbè,
 ke kérínè kuce meyei nnè meyeñcaàrìmè kòku
 yecìrìcìrè borè nè yedaute,
 di kòrì ke borè duó nkùù botí kòbe
 í yóó di teennè tìmatì.
 7 Esibiti kó meteèmmè tu detetìrè nde,
 dekpaure, deè te kè m bè yú ke tú
 sǎntíke kó kutoweku kòbe.

Kubotí kùù dó bè nkù nàá nkù dó tì

8 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Esaii ke dò:
 Wãri be ti nnáàntì titápíètì ìnkè,
 kè tì nduó yewe yèè kpaaní ye kpéí,
 kéndò dibènkùrì sáà nè bè bo mbomè.
 9 Ke yé de kó feyanfè í yiemmmè n kpèti,
 bè tu itookperí yembè mbe,
 bè í dó mí mbe Yiè nKuyie n náàntì.
 10 Kè bè nàá mbeyuwúombè ke tú: Bá nwúónnè!
 Ke náá mbèè nàá mí nKuyie m pãánáàntì ke tú:
 Di bá nti náá ntimómmonti, dí nti náá nti dó tì,
 dí nti náá ntì naati ti yèmmè.

11 Kε náá mbèè nàá m pãānãāntì kε tú:
 Íténè kucε sààkù, dauténè kucε.
 Kε náá nkε tú: Ti í dó kékéè
 Kuyie nkùù dò mpáí páí Isidayεεribε tũ nkù kó
 tinãāntì.

Bè nàkémè Sudaα εì yóó p̄ontεmè páí

12 Nτε ti Yiè nKuyie nkùù dò mpáí páí, Isidayεεribε
 tũ nkù tu mù:
 Di mè nsènkèrimè n náāntì
 kε tũnnε befèèbè, siyãābìsì yεmbè,
 kε ìkú bεè ìnkè.

13 Dε kó mεyεi nyó mbo di yã ìnkè nkε,
 kéndonnè kuyie nhãã ānnémè kuduotí, kéndéúkú,
 kè bè nyóó daate, kè kù do dimōnni dimáā.

14 Di bo p̄ontε p̄ontε tiyaamatì ãã do kέyaaρε
 yaareμè.

Bá bè báá pété kuyõũ kéwaánnè muhãã
 nyoo bèè dónè menie.

Ti bo yĩmè só kénkémú Kuyie

15 Nτε ti Yiè nKuyie nkùù dò mpáí páí Isidayεεribε
 tũ nkù tu mù:

Kè di wētení m borè kε yĩ só,
 mεm̄mε m bo di dεεtémè,
 di bo yĩmè só ké nni mbúó dεè yó ntú di kó tikpetì.
 Di mε nyí yie.

16 Kè di mε nyete kε tú di dó kécokénè sisēĩ,
 di mènke yóó cokému,
 di yē ndi dó kédeke sisāncāāsi nsi,
 bèè bo di beti bè yó ncokù mεcāā mme,
 kè dεε pēēté di kπεε.

17 Onìtì òmáà níí bo péi nkè benitìbè tekoupiítèε
 (1000) coké,

kè bènnùmmù péi ndi coké diməu.
 Bèè kraá kè bè mbo òmáà ke donnè kudóú ð
 ncúókémè ditārì yómmè,
 bè ðð cóómmè tetātè ñnkè meεannimè.

Kuyie nyóó cǔemmè ku nìtìbè

18 Ti Yiè nKuyie nyóó di də̀əmmu mesàà,
 kù kèrínímu ke bo di kuó mmesémmè,
 ke yé ti Yiè nKuyie ntumè kùù wetí kùnkù.
 Dè nnaati bèè kó dimáà kù bùó.

19 Díndi bèè bo Siyðð èì Sedisadεmmu di ténke bá
 nkuð,
 kè di kù yú kù yóó keèmu,
 kè di kuónko kù yóó di teennèmu.

20 Ti Yiè nKuyie nyóó di duómmu mudìì,
 meyeñcaàrìmè m̀ənnì,
 ke dí duó mmenie dinékònnì m̀ənnì.
 Bèè di tiè bè ténke í yóó səri,
 di yóó bè yàmu nè di nuə.

21 Dε m̀ənnì di to bo keè metammè mèè nàá
 ndifñnkúò ke tú:
 Ntenè kuce, ntũnne kù
 bá kè di kəri kubakù yóú bíékè yoo kucãnkù.

22 Dε m̀ənnì di bo wénté dèmarè s̄innè di
 bəətenkaanì,
 di bo wénté s̄iì d̀ari timátì
 nè s̄iì d̀ari mesəə nè s̄iì d̀ari timátì, isəke kperε,
 ke nsì dokòo ditowaà ke tú: Yènnè dié!

23 Dε m̀ənnì kè ti Yiè nKuyie ncũñnì fetaafè
 kè tidiitì yè, képeité, kénsũ ke cǔè,
 kè di wũð ncentì ì dómè, ke diiti.

24 Di nààke ìì dùò nè di sām̄marímúbè,
dè bo ncáá ntimúti bè γορε τì mukókúó.
Kè di ntì piitinè tikāpentì tì ã yenì.

25 Mudoò diemù yìè, sicēkperì bo duó
kè di dootitòbèè kú kénsū,
inéce bo ānné yetārè ìnkè nè sitáá kēpūó.

26 De mōnnì otānkù bo πεικε κéndōnnè diyìè ὃῶ
náátémè,
Kè diyìè nááté kénkpeñnì,
ke mannè yewe yèyiekè kó menáà mbo wēnnémè.
De yìè ti Yìè nKuyie mbo τaa nku kòbe muo,
kémiekùnne be yēiti.

Kuyie yǎmmè Asidii kòbe to

27 Ti Yìè nKuyie nkèrínímu ku mómmōnku dedétirè
kè ku miēke cóú mmesàà nke fānnì,
kè ku tannò tu kemieke kpeye
kè ku náaḡtì dò mmuháá nke tuò.

28 Ku nùù kó muyaá ndōnnè menie nhōῶ tamè mme
kukó kēpíe,
kàa ta a nkááké a fñíí.
Kuyie nyóó mēèrēmu yebotè
nè mēborime mēè í wenni me miēke
ké bè ānné tisāndántì be nò ké bè kòtenè bè í dó kè.

29 Díndi Sedisademmu kòbe, di bo ndiè mbè ὃ
ndièmmè dibanni yìè kó keyènkè. Diwèì bo ndi bo
ke dōnnè bè ὃ ndeètì, ti Yìè nKuyie nkó ditārì kè dīì
bè bo. Kè bè eu itārì ke kōrì ti Yìè nKuyie nkùù kānké
Isidayεeribe ku borè.

30 Ti Yìè nKuyie mbo pīēké mekpààtìtamè
kēyoute ku nòùtè kēpoté,
benitìbè bo yà ku miēke yóùmè

ku miεke dò mmuhǎǎ mmu ke tuò,
 ke dò nƒetadieƒè ð nniùmè nè yemátǎrè nè kuyaakù.
 31 Asidii kǎβε bo keè ti Yiè nKuyie ntammè,
 kè kufōwǎǎ mbè pǐ.
 Ti Yiè nKuyie mbo bè puotí nè kupàati.

32 Bá kùù yēīku yó ndò metooyómmè mmè. Ti Yiè
 nKuyie mbo mpuotì Asidii kǎβε kè Isidayεεriβε bie
 ntikùtìdùùtì nè tibómbonti ke au. Kuyie nkuù yóó
 youte ku nòùtè ké bè dokénè.

33 Bè tūnte kehǎǎdekè kè dè mǎntemu,
 kè kè bo nè okpàati kpéi mmúnke.
 De kó dihǎǎtǎtìrì cūmpúrìmu ke pēkè,
 de kó muhǎǎ nyó ncóú ke deumu,
 ke yé ideí sūmè,
 ti Yiè nKuyie nnùù diì yóó wete de kó muhǎǎ
 kè mù ncóú nke deu muhǎǎyuo nkó muhǎǎ nkōme.

31

Kuyie nkpannèmè bèè kòrì Esibiti ke dá meteèmmè

¹ Mεmme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Di bo yà díndi bèè kòrì Esibiti èi meteèmmè wammù.
 Díndi bèè yèmmè naatinè sisēī,
 kè di tá sikpàrìnaasēī si sūkù kpéi,
 ke tá besǎndèèbè bè kpeñnì mèè kpéi,
 bá di í wéi mí nKuyie nkùù di te díndi Isidayεεriβε.
 Di í n waà mmí ndi Yiè nKuyie.

² Mí ndi Yiè nKuyie n ciimu
 mî touní meyeyi
 n náaṅtì í duò ketenkè.
 N yìtè ke cómmúmu beyeibe cǐtètè kpéi.

Meyei ndòòrìbè kpéí
 di kàrì bèè borè ke waà meteèmmè.
³ Esibiti kàbe tú benìtìbè mbe,
 bè í tú Kuyie
 be sēī tú sisēī nsi
 sì í màke muwēírímú mamù.
 M bo youte dìi m̀nǹǹi n ǹùt̀è
 wèè teé nhò bo bété,
 kòò teé nwèe do, kè bèe kú bedé.

Kuyie nnàké tì Asidii kàbe

⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀:

Dìcìrìcìrìdaà yoo dìcìrìcìrìbii òò pī nkékontemè.

Bá kè benaacēmbè sū m̀èè botí,

ke p̀éi nkufōwaá mbáá dì pī,

dì báá yote be úu.

M̀èè botí nku mí ndi Yiè nKuyie Mpakēdaa n cu-

toomè,

ke bo dokénè bèè bo Siyōō tār̀i nè o tātè.

⁵ Teǹòt̀è òò pīntemè te f̀t̀i te yìè nyīnkè,

mí ndi Yiè nKuyie Mpakēdaa n yóó mme nkānké

Isidayēeribe

ké bè deeté, ké bè coo nkè bèe yenté.

⁶ Díndi Isidayēeribe di m̀ bùtinnému páíí,

ẁētenèní m̀ borè.

⁷ De yìè bo tuàke dìi yìè di bo dokóo

sibəatenkaanì timátì p̀éitì nè mesəə nkpesi di d̀òò sì

nè di nou ke n yeténè.

⁸ Disiè dìi í tú dinitisiè,

dìi yóó kuò Asidii èi kàbe,

disiè dìi yóó bè kònnè di í tú dinitikperi.

Asidii èi kó bedapambè bo coké mudoò, bè bo pī

mmudaatōmmú.

9 Wèè do bè kãnké dipèrì kãmε kòò cokénè kufõwaá,
 kè behããpònkótíbèe coké kéyóu be kó mecannimè
 bè do còhñémè.
 Mí ndi Yiè nKuyie mû búi, mmí nwèè tòtinne
 muhãá nSiyõõ,
 mí nwèè wète fehããtofe Sedisadεmmu mû búi.

32

Bè nàkémè okpààti sààwè kpéí

1 Okpààti m̀̀wè wèè yóó buoté kénwenni
 kè sikpààtìbìì mpĩ ndihèi dè bèkúmè.
 2 Bá wè be miεke kòo ndònnè disòrì
 bè õõ sòri di kuyaakù m̀̀nni
 bè õõ sòri dè fetaafe m̀̀nni,
 bè bo ndò mmenie nhõ ndòmmè
 ketenkè kèè kpa menie nke ìnkè,
 dipèrì kó medèè nhõ ndòmmè kuyaakù bo kèè tenkè.
 3 Benañwúóm̀̀bè nùò mbo ðake wénté,
 kè betooyuobè toò keè mesàà,
 4 Kè tidààti dònté bèe m̀̀ote meyèmmè,
 kéna kékeè itié,
 kè tidauditi nóndié ndate kè tìi náké mesàà.
 5 Bè ténke báá yĩ kuyèinkù tekpààtìbite,
 bè me nténke báá yĩ siyáàbìsì yìè ntú onitisààwè.
 6 Kuyèinkù õ nnáá ntìi í wenni tinti,
 kè ku yèmmè dó meyèi mmáà,
 kè kù d̀̀̀rì isòke,
 ke sáá nti Yiè nKuyie,
 ke búútóo wèè kònnè dikònni
 ke muò mmenie nsinèyèi bo wè
 7 Ocih̀̀ti kó mutõmmú tú muyeimmu mmu.
 Ò õ ndó kédòò tì tu tiyèiti nti

ke bo souté osénnìwè kóò fétìnnè
bá kòo sénnìwè nù nnaati.

⁸ Wèè tu onìtì sààwè,
wenwe ò ntoti iyentotí sààyì nyi,
ke dǎari mutǎmmú sààmù.

Kuyie nkpannèmè Sedisademu kó benitipòbè

⁹ Díndi Sedisademu kó benitipòbè bèè tá bemáà,
kénténè n tú mù,
díndi Sedisademu èi kó tipobooti
íténè kécómmú kékeè n náá ntì.

¹⁰ Díndi benitipòbè bèè tá bemáà,
dè kraá dibenni dìmáà ndi nè yewe mayè kè di kǎntì
áá.

Fínyí kó yebe kperè dèemu, kè mudidèi kperè pàà.

¹¹ Díndi benitipòbè bèè tá bemáà,
di kǎmbùòtì do,
díndi tipobooti, di kǎntì nhau,
dáténè di yààtì, kéboú iyaàwèi di ka,
kéndò ndi kari mukũũ.

¹² Mpínnè di yǎ ke kuò ndi paa nsààrè kpéí
fínyí tie ndèè do péi mesàà nde kpéí.

¹³ Kǎmmúnè n nitìbè èi kpéí,
tipotì tii dàtínné be èi,
ke dàtínnè sicéi sii bo diwèi miéke ke yǎnku.

¹⁴ Bè cokému ke yóu tekpààtìcǎtè,
dihèi kunòòroo do ò ndáátí dì kè dì dǎúnko.
Kè tetátè nè didènnì dierì dè bo naá
nsǎmmarímúbè yó nkpeiti dè, dinaacēnhòò.

Bè nàkémè Kuyie nYaá nkpeí

¹⁵ Mèmmè dè yó ndòmmè,
kékémmúnè Kuyie mbo cũũnnímè ku Yaá nti ìnkè.

De m̀onnì ted̀ontè bo naá ndepaa nkè depaa nnaá
ntitúúti.

16 Bèè bo depaa kè bè mbekù kè dè sié,
kè titúúti k̀be nd̀ari dè bekúmè * ndi, ketenkè naati
dè nè kè í naati dè.

17 Kè mewetímmè peité meom̀pùmè,
mewetímmè kó tic̀nti bo ntú ti bo mbomè
ke í yĩ̀kù kénkari bètèiì.

18 Kè ku nìtìbè mbo meom̀pùmè mièke
kémbo bá d̀emarè í bè k̀ónnè,
kè bè nkari bàmmù.

19 Fetafè mátárè bo buó mbe túúkù,
kè be eii do kékèké.

20 De m̀onnì kè di mbo diwèi mièke,
ke kuuti yep̀urè mièke ke buoti di diiti,
kèpítè sãmmarímú nè inà̀ke kè dè ncenti dè dómè.

33

Meysi mmèè yóo tùkení ok̀ùti

1 Di bo yà díndi bèè p̀nti bet̀bè, bá bè í di può,
díndi bèè fiiti bet̀bè bá bè í di fiiti!
Di yóo può ndì m̀onnì kèdeè kè bè di puommu,
kè di fííí kèdeè kè bè di fííí.

2 Ti Yiè nKuyie nha tí kuó mmesémmè,
ti búó f̀ nwe bá dìi k̀nweh̀ni
a ti duó mmuẁrímú,
ké nti d̀erí meyèncà̀rìmè mièke.

3 A ã nkàa kèténí
kè ibotí kèè a nam̀pòo ì ã cokému,
kàa ìté ke còm̀mú yebotèe cíétóo.

* 32:16 Dè benkú Isidayeribe èi dim̀ou

4 Kè tí eí be kperε fecofε ðð domè ketenkè kédéútoó
timúti
yecádúð nhðð domè kupaku kucēnku.

5 Ti Yiè nKuyie nkùù baké kù bo keñnkè nke,
ke ānné timóm̄m̄nti nè tibeénti sààti Siyðð.

6 Díndi Kuyie nkəbe
di yó mbo kè dè di naatimu,
di bo mməkemè meyèmmè kényé ti Yiè nKuyie
ke kù dé, dè tu tikpàti ntì tìi dεerí.

Kuyie nyóó potémè Isidayεribe dootitəbè

7 Nte bekpàrinuəmbε ke yè be eí ke kuð mbe eí miεke,
bèè do náá ndiwèi kó tináaṅti beè ti yedabùò.

8 Ice iməu dəúnkomu òməù ténke í pēnkù,
metaummè ténke í bo be cuokè,
kè bè senku betəbè, òməù í dé otəù.

9 Dihèi diməu kàri mukūū mmu ke cīte,
kè Dimaa tāri di ifei, ke di tie mməté.
Kè Sadonni biriku naá nketempéikè,
Basāā biriku nè Kadimεedi tāri kè dε fāāti yòte.

10 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dè:
Di mmənni n yiténímu, n cómmúmu bəmbà,
n feiténímu di mmənni.

11 Di dó kédəð dè yó ntú ticamúti nti.
Di bo tì dòð kè tì ntú timúkpeti
kè n nùù kó muyaá ntì còuté muhāá nkəme.

12 Yεbotè bo cóuté kénáá mmuhāāyuo,
bè bo cóuté tipoti kəme.

13 Díndi bèè bo mεdétimè, kénténè kékeè n dəəri dè
díndi bèè təké kè di yà n wērímú dεumè.

14 Meyei ndəərìbè bèè bo Siyðð,

bε kǎmbùàtì duòmu.

Bèè cààri Kuyie nyètìrì bε kǎntì aumu.

Ti we mbo dáátí kécómmú Kuyie

n wète mùù ǎǎ mmu ìikè?

Kuyie n wète mùù ǎǎ ke mù í kǎ mmù bo yĩ̀εke we?

Mù bo yĩ̀εke wè tu:

¹⁵ Wèè dǎ̀rì dèè sìé, ke náá ntimómmṁnti

ke í dǎ̀ mufèèdiì, ke yetírí tìcuuti

wèè ǎǎ pi o to ke báá keè, bèè tu bεε kuṁ onìtì bε kpεti,

wèè pi o nuṁ nke í dǎ̀ kέ̀yà meyei.

¹⁶ De yiè nweè yó mbo dèè ikú

kè yeperè dieyè ntú o kó disòri,

ò báá mǎnté mudìì

menie mbáá ò dǎ̀nté.

Kuyie nyóó dεεtémè Sedisadεmmu kǎbe

¹⁷ Sedisadεmmu kǎbe di nuṁ nyóó yàmu

di kóo kpààtì kέ̀yà nè ò wennimè,

kè di yà dihei, nè di pὲkùmmè.

¹⁸ Kè di ní dentení mὲfὲũtímè dimṁnnì kǎme kpéi,

kébeke dimáà ke yĩ̀:

Bèè do kaà dàmpóò díítí bε borè?

Bèè do baa sicὲkperí bε kàte ke?

¹⁹ Di ténke báá yà benitidṁnnibè,

kubotí di do í yo kùù kó tináàntì di ténke báá kù yà.

Bèè do náá nke dáùrì bá di í yo,

bá bε náàntì í mǎke tì tu mù,

bè í yó nkpaá.

²⁰ De mṁnnì kàa yà Sedisadεmmu,

kàa wénté Siyǎ di do báá ndè

Sedisadεmmu ὲi bo kari béu.

N cǎ̀tè ténke bá ntú tèè tùòtì,

bè ténke báá uuté te baaké bìtì,

bè me mbáá píté te wěĩ.

²¹ Dὲnde ti Yiè nKuyie nyóó benkemè ku dieti ti kpéí.
Ikó mborè ānné, ikó ndiὲyi borè buoté.
Bá bàtóòbè bá ndè kerì,
bá dikpànnì kóò bàtóòbè bá ndè cèntì.

²² Dὲ m̀nnì ti Yiè nKuyie nkuù yó ntú di kóo beéntì
kéntú ti kó ikuó yiè
ti Yiè nKuyie nkuù tu ti kóo kpààti
kuù tu ti kóo δεετίwè.

²³ Bὲ bàtóòbè wěĩ pitému,
ì í kraá pĩ nyidéi ìì tɔ̀ bàtóòbè kó tiyààti,
Bè í pĩnte bὲ kó mecannimè kó tiyààti.

Ti yóó bè domu kéhéi bὲ kperὲ.
Bá nè tihòùtì kè tìi péte kéhéi.

²⁴ Dὲ kó dim̀nnì bèè bo Sedisadὲmmu,
ò̀m̀u ténke báá béi nke dà ò̀ m̀.
Sedisadὲmmu k̀be bὲm̀u Kuyie nyóó bè c̣ěmmu
bὲ yei.

34

Kuyie m̀potémè Edəmmu k̀be

¹ D́ndi yὲbotè tó̀nnènnì kékeè,
d́ndi ibotí kénténè mesàà,
f́ nketenkè nè dèè kó dimàà bo a miὲke keènè.
F́ nkutenkù nè bèè kó dimàà bo a miὲke kè dí keè.

² Mí ndi Yiè nKuyie m̀ miὲke kèè pὲike yὲbotè,
m̀ miὲke kèè c̀úté yὲbotè kó yehā̀p̀ont̀rè yὲm̀u,
kè n yóó yè k̀ù páíi, bè bo bè fié.

³ Bè bo kú kéncóú cóú,

becíríbè kó kunóú bo dátínné tipîti timəu,
menitiyĩ mbo pǝnté yetāre ïnkè.

⁴ Siwǎǎ bo puə,
kè tiwetìi kpéú nkpeú nkupátífǎǎkù tēmè,
siwǎǎ bo ntōũ ke duóní
fínyĩ kó tifǎǎti kōme,
fikìe kpɛti tēmè.

⁵ Mí ndi Yìè nKuyie n siè dìi muó mmenitiyĩ,
ke doti Edəmmu èi ïnkè,
de kó benitibè n tāāté ke bo bè kùðmu páíi.

⁶ N siè wùə mmenitiyĩ mme,
ke mùəti menitikùə,
disiè dìi feunè ipe nè sibəó dì ãã muəti mèè botí,
iwũǎ kó mekùə nyεceumbè kōme.
Iwũǎ kó mufèu muə bo Bosedaa èi,
mukùu muə bo Edəmmu tenkè miεke,
⁷ kè yεpaanàadakè duə, kè yenaadakè tu yàbèi,
kè ketenkè sǎǎke nè mmenitiyĩ,
kè mutǎǎ nsǎǎke nè menitikùə.

⁸ De yiè dìi tùəke mí ndi Yìè nKuyie nkè n yóó peite,
n yóó kpàmmu Siyǎǎ èi kó dikpànni.

⁹ De mǎnni Edəmmu tenkè kó ikó mbo naá
mmədəmmè,
kòo tenkèe naá mmuhǎǎyuo.
Edəmmu èi bo naá mmədəmmè.

¹⁰ Keyènkè nè kuyie mbá mù báá kú,
kuyukú báá deè bitì,
dihèi bo dǎúnko òməu ténke bá ndè pēnkù.

¹¹ Kè ti Yìè nKuyie di tǎũ mmeysi nkó feyĩǎfè,
ké di kũšte kéhenne, kè dìi naá ntei.

¹² Benitidiεbè ténke bá mbo

bèè bo ntānkíi bekpààtìbè,
sikpààtìbìi kperε dèèmu.

¹³ Kè tipotìi yè sikpààtìcǐĩ miεε,
timésátǔtì nè tisāmpotì,
kè dèε yè dihèi iduotí fité dì,
kè òi naá nsikpamǔó kó diāri,
icuo nkó ditũnni.

¹⁴ Yεkoutε nè yεmaà ndε kó tεmúnncǐǐtè.
Yεbǔdakè kó diciènni,
diyenkεmbǔǔ kó dikàri.

¹⁵ Iwààkε níi yóó dε ndǔú nyeyiè
nképēté kéndakε i bí kpréi,
timancònti yó ndε ntiku timǔu.

¹⁶ Kè di wammú ti Yiè nKuyie mpátiri miεε di bo
yà tì wārimè kε tú:

Kumancònkù makù í yó nkpa, kùmakù í yóó mǔnté
kutekù.

Kuyie nkuù tì búi nnè ku nùù,
kè ku kó muyaá nyóó tì tii,

¹⁷ Kuyie nkuù tǎǎ dihèi tété timancònti kpréi.

Kε tì ndi totí kè tì yó ndi te sǎǎ.

Kε ndè ã sǎǎ nè ti bo mbomè.

35

Isidayεeribe yóó wētε bε εi kémǔkε dù wèi

¹ Fǔ nkεtempéikè kàa nyǎnku,

fǔ ndikpáá kàa mǔεte diwèi kényè tifǎǎtì kεpóri.

Fǔ ntεdǔntè dè nda naati.

² Kè di póri di yèmmè dómè,
kényǎnku nè diwèi,

kéndiè nke íú
 ke yé di yètè màatenèmè Dimaa tārì kperi
 kè di wenniku dòntenè Kadimæedi tārì
 nè Sadonni biriku de kaku,
 di borè ndè bè yóó yàmè
 ti Yiè nKuyie nkó tikpeti nè ku dieti.

³ Di kpénkúnne bèè kó dimàà kó sinou òu,
 duónnè iduati kperiyi bèè núù nhòòte.

⁴ Nákénè bèè kōmbùòti duò ke dò:
 Cátinnè di kònti kè di kōmbùòti bá nduò,
 Kuyie ndi tū nkù kèrínímu ke bo peite di kpéí,
 kéyietí di dootitòbè di dòò dè,
 kù kèrínímu ku mómmònkù ke bo di deeté.

⁵ De yiè kù bo wéi ntiyũònti
 kéduó nkè yewũò nkeè.

⁶ De mònni kè yekpĩè nséité, kémpuù tehontè kōme,
 bèè nóndié ndàri kè ìi date kè bè nyíú.
 Menie mbo mpũò ndikpáà tedòntè kperi mièke.
 Kè ikó nhānné menie ketempéíkè.

⁷ Mubirímú do ò ntonni dè ke cóú,
 dè bo náá nkubinku.
 Menie ndo í bo kèè tenkè bo ānné yenébòrè.
 Sikpamòó do tũntí dè,
 bo yè tipènti nè tiàti.

⁸ De mònni kuce makù kuù yóó ānné de kó dibòri
 mièke.
 Kè bè nkù yu ke tú besààbè kó kuce,
 wèè sãũ nhomáà ò báá kù kètè.
 Kù yó mbo Kuyie nkòbe máà kpéí nke,
 bèè yó nkù tũ, bá kuyèinkù kù báá feti.

⁹ Yεcìrícìrè í yó mbo de kó kuce,
 mupĩmpĩmmù mamù báá kété de kó kuce,
 bè báá yà musĩmmù ku miεke.
 Kuyie ndεεté bè beè máà yó nkù kerì.

¹⁰ De m̀nnì k̀ ti Yiè nKuyie ndonté beε konní Siyōō
 k̀endiè nke déúk̀unko Kuyie nyèt̀r̀ì
 be wèi bá mm̀ake kum̀anku.
 De kó diwèi bo ncátinko be yèmmè
 diwèi nè kuyè̀naatí dè bo mbè bo,
 meyèncà̀r̀imè nè yedabùò nkè dèε dété.

36

*Asidii kóo kpà̀t̀i Sennakedibu domè Sudaa k̀obe
 (2 Be_kpà̀t̀ibè 18:13,17-37)*

¹ Sudaa k̀obe kóo kpà̀t̀i Esekiasi kpà̀t̀i benni
 t̀epíítè nè di naannì miεke nke, Asidii kóo kpà̀t̀i
 Sennakedibu domè Sudaa εkè iduotí fité yè ké yè
 fiètè.

² Dè do ś nhò bo Dakiisi nwe kédεite wèè baké o
 ā̀p̀òmbè kóò t̀nnè.

³ Kè Idikiya bire Ediakimmu wèè baké
 tekpà̀t̀ic̀iètè kòo yenní diheì kóò co, ke neínè
 opátíwã̀t̀i Sebuna nè Asafu bire Yoa wèè t̀u diheì
 kó tináànt̀i ā̀ yèè páte miεke.

⁴ Wèè baké Asidii ā̀p̀òmbè kòò béi nke d̀: K̀tenè
 kénáké Esekiasi ke tú, okpà̀t̀i diewè Asidii kóo
 kpà̀t̀i tu: A tá ba ke ĩkú dèε ĩnkè?

⁵ Yáà a yèmmè d̀ nha náá nt̀ì náànt̀i detetìrè kpeti
 tú itié nyi ke da duò ndik̀mb̀ùò? Yáà a yèmmè
 naatinè we, kàa dàátí ke yete wenwe Asidii kóo
 kpà̀t̀i kpeti?

⁶ Ò tu ò yému ke dò nha yèmmè naatinè Esibiti nwe, a í yé ke dò nhEsibiti dò ndipènni dìi pònte di ndi, kè wèè di pĩ ndi ò kùte. Esibiti kóo kpààti me ndòari bèè ò duó mbemáà.

⁷ Kè dè yèmmè a bo yĩ a yèmmè naatinè di Yiè nKuyie ndi tũ nkù nku, dè né í tú kuù kó yewũõtòrè nye Esekiasi pùəmmè o mómmuə, ke nàké Sudaa kəbe nè Sedisadəmmu kəbe ke tú: Bè nfeu be wũō diwũõtənni dìi bo Sedisadəmmu máà?

⁸ A tũ ncannenè n yiè nhAsidii kóo kpààti dinùù, kè n da duó nsisēĩ sikə̀p̀isidé ke nsà kàa bo pété bèè bo si dèke.

⁹ A í yóó na kébaao n kóo kpààti kó betəmbè miēke bá omáà bá ketíke wèè tu osə̀mp̀óu be miēke kàa yèmmè né naati nè Esibiti yóó da duómme sikpà̀rinaasēĩ nè si dèèbè.

¹⁰ Yáà a yèmmè dò n kətení nè mmáà ndi ke bo pònte dihei bá di Yiè nKuyie nyí dó, kuù n nàké ke tú n di do kəpònte.

¹¹ Dè mə̀nni Ediakimmu nè Sebuna nè Yoə kè bèe nàké wèè ni Asidii dihə̀ə̀p̀ə̀ntĩnni ke dò: Ti da báámmu bá nti náánnè Sudaa kəbe kó tináə̀nti, a nti náánnè Aramu èi kəbe kó tináə̀nti, bèè bo kuduotí ĩnkè kè bè bá nyo.

¹² Wèè baké Asidii kó behə̀ə̀p̀ə̀mbè kòò dò: N kóo kpààti í n tə̀nni kè m bo ti nàké f̃ nnè a kóo kpààti di máà, ò pètinke n tə̀nni kè m bo ti nàké be nnitibè mbe. Bembè nè díndi di yóó di di mínti nti kəyà di yé̀nkú̀mè.

13 Μενἰμε wèè ni Asidii kó dihããpàntĩnnì, ò còmúmùmè kèpĩkè nè Sudaa kòbe kó tináaḅtì ke dò: Kénténè Asidii kóo kpààtì diewè tu mù.

14 Ò tu: Esekiasi báá benné ké ndi sóú, nhò í yóó na ké di dεεté o nḅu miεke.

15 Esekiasi bá ndi sóú nke tú di duó ndi yèmmè di Yiè nKuyie nkè kù yóó di dεεté bá Asidii kòbe báá di pḅnte.

16 Asidii kóo kpààtì tu, di báá yie nhEsekiasi kpεti, di we ntaunnè wenwe Asidii kóo kpààtì kέyie nho kpεti, kè dèe yie nkè di nyo mbá wè o paku kó tidiiti, ke cáá nho tebe, ke yò nho binte nie,

17 ke kέmmúnè ò bo kαtenímè ké di túóté kékònnè kεtenké, kèè dḅnnè di kòke ke miεke. Tidiiti borè nè dεtie mbè tu dè fĩnyĩ.

18 Di báá kέnté Esekiasi di náá ntì ke tú di Yiè nKuyie nyóó di dεεté, ò di fétinkomu. Yεhekè teyè kòbe kó yebòkè na ke bè dεεté kè Asidii kóo kpààtì í bè pĩḅnáà?

19 Amati nè Adipadi dε kó yebòkè borε? Sefadifaimmu kpεyε borε? Yè yetε ò bo pḅntεmè Sammariia?

20 Yεhekè yenyε yεmḅu ḅndi kó yebòkè na koò bà, koò báá pḅnte yε kó diheì, kè di Yiè nKuyie nné bo na kέyete koò báá pḅnte Sedisadεmmu?

21 Kè bè ndò nkáré bá ḅmḅu í nhò tḅḅné tĩmatì. Esekiasi wèè do bè nàké ke tú bè báá ò tḅḅné tĩmatì.

22 Kè Idikiya bire Ediakimmu wèè kòtì tekpààticḅètè nè opátíwãàtì Sebuna nè Asafu bire Yoα wèè tḅ diheì kó tináaḅtì ã yèè páte miεke nè dikpààtītḅnnì, kè bèe tì kèè, kè be miεkeε peike kè bèe kḅrì be yààtì kέwḅtoο Esekiasi borè, kóò nàké

wèè baké Asidii kó behããpòmbè ò bè nàké tí.

37

*Esekiasi beémmè Kuyie mpããnáànti náàntò Esaii
(2 Bekpààtìbè 19:1-7)*

¹ Okpààti Esekiasi tí kèè dìi m̀nni k̀o yèmmèe caàrè, k̀o k̀erí o yààti kédáátí kufòòt̀nk̀u k̀éntati tí Yìè nKuyie ncf̀ètè,

² k̀étõ Ediakimmu wèè k̀otí tekpààtìc̀f̀ètè, nè opátíwãàti Sebuna nè ikuó niùbè bèè tu bekótìbè ke d̀ò bè ndáátí tifòòt̀nti k̀ékote Amoti birè Esaii Kuyie mpããnáànti náàntò borè,

³ k̀óò nàké ke d̀ò: Okpààti Esekiasi tu tí da nàké ke d̀ò: Yíe nkó diyìè tu meyeñcaàrìmè k̀peri ndi, tí pàkèmu, Kuyie nkuù tí poté kè tí di ifèi. Tí k̀pere d̀onnè k̀upèitèyonku ò ò ítémmè mme onitipòk̀u, kè muwèrímú né ò d̀ònté ò bo nòrímè kè debirèe yènní.

⁴ Kè dè naati tí Yìè nKuyie nha tũ nk̀u bo nkeè Asidii k̀oo kpààti t̀nni wèè ni o ããpòmbè k̀o k̀u sãámú m̀è botí ke bo ò poté yesáàmbè ò k̀u sãámú yè k̀péi. A né k̀u bàntè ku k̀obe bèè k̀páá be k̀péi.

⁵ K̀o kpààti Esekiasi k̀o yetõrè tuokoo Esaii borè,

⁶ k̀o bè nàké ke d̀ò: Tí Yìè nKuyie ntu di nàké okpààti Esekiasi ke d̀ò o k̀òmbùàti bá nduò ò kèè t̀i náànti nè yèè sãám̀bè okpààti Asidii kou t̃ nkè bè ò sãámú yè k̀péi.

⁷ Tí Yìè nKuyie ntu kuù m̀ómm̀onku yóó ò ànnè meyèmmè m̀è bo nte k̀o keè tináànti matì k̀ékò nho cie kè k̀u duó nkè bèè kè nhò k̀u.

*Asidii kóo kpààti wàrimè dipátíri ke bo donné Es-
ekiasi kãm̀b̀uàti
(2 Bekpààtibè 19:8-13)*

⁸ Mèmmè wèè ni Asidii kó behããpòmbè, ò kèèmmè Asidii kóo kpààti ìtémè Dakiiisi ke kòte ke do Dibuna mudoò, kòo kè nhò sòntóo.

⁹ Asidii kóo kpààti do kèè Etiopii kóo kpààti Tidakaa kòriní mèmme ke bo ò do mudoò, ke yí kètõ nke dò:

¹⁰ Nákénè Esekiasi ke dò: Asidii kóo kpààti tu: A báá yóu kè Kuyie nha duó nkù amáà, kè kù da souté kàa yèmmè ndò mí nhAsidii kóo kpààti n yí yóo pònte Sedisademmu.

¹¹ A mómumu nha kèèmu wenwe nhAsidii kóo kpààti ò d̀ò d̀è yehèkè teyè, ò yè kùòmè páíí, kè f̀s̀ nyèmmè né dò nha bo cootáà?

¹² Kosãã èi nè Anaa kperi nè Desefu èi nè Edeniibe bèè do bo Tedasaa èi de kó ibotí n yembè do kuò ì, i b̀kè na ke ì deetáà?

¹³ Amatí nè Adipadi nè Daii Sefadifaimmu nè Enaa nè Iwa, de kó yehèkè kó bekpààtibè bore?

*Esekiasi bántèmè Kuyie
(2 Bekpààtibè 19:14-19)*

¹⁴ Kè Esekiasi còuté dipátíri yetõrè nou mièke kékàa nkédeè, kéta Kuyie ncíètè ké dì p̀inte ti Yiè nKuyie nyìkè,

¹⁵ ké kù b̀antè ke dò:

¹⁶ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tũ nkù, f̀s̀ nwèè kàri a taummè t̀ou beĩnkèmbàribè f̀enti ìnkè, f̀s̀ nwèè baké yekpààtiyò yemou yèè bo ketenkè. F̀s̀ nwèè d̀ò ketenkè nè keĩnkè.

17 Ti Yiè nKuyie nha bomu, kénté kékeè, s̄innéní káyà! Keè Sennakedibu da s̄áámmè.

18 Ti Yiè nKuyie, móm̄muo nwe yie Asidii kó bekpààtìbè dèèmè ibotí tèi kó yehékè yem̄ou.

19 Ke c̄ou mbe b̄oatenkaani, kè s̄i c̄úté, benìtìbè b̄eè s̄i d̄òd̄ nè id̄eí nè yetárè, s̄i í tú Kuyie.

20 Ti Yiè nKuyie tí d̄eeté nè Sennakedibu, kè ketenkè kó yekpààtiyo yem̄ouu banté f̄òd̄ tumè ti Yiè nKuyie nhamáà.

*Kuyie ndaámmè Asidii kóo kpààti
(2 Bekpààtìbè 19:20-34)*

21 Mem̄me Am̄oti bir̄e Esaii t̄ommè kè b̄eè náké Esekiasi ke d̄ò: Ti Yiè nKuyie nyIsidaȳeribe t̄ũ nkù tu kù kèèmu a kù kuònnèmmè Asidii kóo kpààti Sennakedibu kp̄eí.

22 Nte ti Yiè nKuyie nnàké t̄i o kp̄eí:
Siȳòd̄ kó desap̄umbire da s̄enkèrimu,
ke da daú,

kàa cokù kè Sedisad̄em̄mu kó desap̄umbire da c̄óũ.

23 Mí ndi nYiè nKuyie ntu: Wenni nwe a s̄ànm̄úmè?

Wenni nwe a omm̄úmè ȳes̄áàmbè?

Wenni nwe a s̄èémmè fen̄nf̄è?

Mí nKuyie nkùd̄ò mp̄ái p̄ái Isidaȳeribe t̄ũ kùd̄à?

24 A baa t̄õnní a t̄õrè kè yè s̄ànm̄ú mí ndi Yiè nKuyie nkuá?

Ke nàké ke tú a naas̄eĩ kpeñni m̄èè kp̄eí nte,

kàa d̄èke Dimaa t̄arì yómmè,

ke ta Dimaa túúkù cuokè,

ke k̄óũ detekperè bè tu d̄è s̄étirì nè s̄iperésì?

Ke t̄ùd̄ke dit̄arì yontényómmè detie ns̄ũ deà?

25 Ke b̄eí nke tú a keúmu sibíi b̄et̄obè cie,

ke yà betòbè tenkè kó menie
 nke na a naàcètè mèmáà,
 ke Ìtinné Esibiti kó ikó nyii tukúnè kukó ndiekù
 Niidi.

26 A né í yé ke dò mmí nKuyie mmî pĩ nde kó
 mutõmmú,
 nè dimònni kòtírì mieke nke,
 n tããtéme ke yé n dò nkédòòmè,
 ke yóó me dòò di mmònni.
 Mîi do da tããté,
 kàa bo puo nyehékè iduotí fité yè ké yè dèíté.

27 Kè de kó yehékè kòbee dónté muwērímú kè dèe bè
 kpeí,
 kè bèe di ifei, késááténè timútì,
 bè í yóó ncáánnè memúyòòmmè, bè yóó dontenè
 tiyòyienti,
 nè timútì tii ò yè tacadopòtè ìnkè
 kékpeío bá ti mònni í tùòke.

28 A kpeti matì í bo tii m bìinnìnè,
 mí nKuyie! Kàa kàri n yému,
 kàa yèti n yému,
 kàa me n tati n yému,
 kàa mieke m peike n yému.

29 A n yè mèè kpéi nkemieke, kè tepòtè da deuté
 deè te, kè n yóó tōnné a ònni mumámáá,
 kéánné a nùù tisāndánti ke da dete,
 képoonné a nacèfòtè kékpeñné a cie.

30 Esekiasi, nte dèè yó ntú mebenkùmè: Di
 mbenni di yóó di tidiiti tii ònké tii nti, dibenni

terì kédì tididenti, dibenni tǎǎnnì kébuotí kékǔũ, kékíúkú detie mbè tu dè fínyĩ kékǔũ de be.

³¹ De mǎnnì Sudaa kǎbe bèè bo nkpaá, be cǐè mbo ta ketenkè kè be bakεε peité yebe.

³² Sedisadεmmu nwe, bèè bo yenté bè yètìnímè, Siyǎǎ tǎrì ndi bè yètìnímè.

Ti Yiè nKuyie Mpaakedaa ti dó mǎè kpéi nkè dè deu te kòò yóó mè dàò.

³³ Kè tìi tukúnè Asidii kóo kpààtì, nte ti Yiè nKuyie nnàké tì o kpéi: Mí ndi Yiè nKuyie mmî tu ò í tati di nheì, ò báá di tǎũ ipie, nhò mè mbáá di donè tidǎpìtì, yoo wèe ǎnné di duotí mutǎǎ nkéna kéta.

³⁴ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú ò í tati di nheì. Ò wǎti ke bo poo nhò kèténí kùù ce nku kékonnè.

³⁵ N yó nkǎnkému di nheì ke di deeté n yètìrì kpéi, nè n kóo tǎntì Dafiti kpéi.

*Asidii kǎbe cokémè kè bèè kuò Sennakedibu
(2 Bekpààtìbè 19:35-37)*

³⁶ De kó keyènkè kè ti Yiè nKuyie nkó ditǎnnìi kǎtení Asidii kǎbe kó dihǎǎpònkari, kékua benitidaabè tekǎùpíkùtè nè sikǎùpípísini nè sikǎùpísìnùmmù (185000). Kè dǎe wenté kè bè nsǎ mbecírìbè beè mǎà dúó dúó.

³⁷ De mǎnnì kè Asidii kó okpààtì Sennakedibuu uuté o ǎǎpònkari kékíte kékò nkémbo Ninifu,

³⁸ kéta diyìè marì o bǎò Nisidaki tou kénínkú di ìkè kòò bí Adamεdeki nè Sadetisεε kè bèè ò kǔũ disìè kékua, kékoké, kékǎte Adadati εi, kòò birε Eda-Adonni sǎoté o kpàtì.

38

Esekiasi muokemè kè Kuyie nhò mièkùnnè (2 Bekpààtìbè 20:1-11)

¹ Dε kó dimònni ndi Esekiasi muokemè kéduúnnè mukūũ. Kè Kuyie mpānāāntì náāntò Amōti birε Esaii kōte o borè, kòò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu a tũntε a cĩètè kpeti a í yóó foute a yóó kúmu.

² Kè Esekiasi tũntε o ìkè kécuó nkumarí, kékuónnè ti Yiè nKuyie nke dò:

³ Áú! Ti Yiè nKuyie n da báámmu n kuó mmesémmè! A yémmu n da tũmmè nè n yèmmè memau, ke dōri a dómè. Ò me nyĩ kékuó.

⁴ Dε mōnni kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Esaii ke dò:

⁵ Kōte kénáké Esekiasi ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie, nho yààri Dafiti do tũ nkù n tú: N kèèmu o báámmu ke yà o nōnnieti koò yìé yebie ntepiítè nè yenùmmù.

⁶ N yóó ò dεtému wenwe nè di nhèi Asidii kóo kpààti nōu miεke, n yó nkānkému di nhèi.

⁷ Nte mí ndi Yiè nKuyie, n yóó be benke mēè benkùmè kòo banté n yóó dōòmè m béi ntì.

⁸ M bo duó nkè mēdèè mbótí kēmmōke Akasi maá yèè detisàkè tepiítè, kè mēdèè mmēnkεε bótí yedētisàkè tepiítè, kè mē do dàtínné yèè detisàkèε feité.

Esekiasi miētémè kēsānte Kuyie

⁹ Sudaa kōbe kóo kpààti Esekiasi do muōke kēmiēté, kēwāri fèè yèn fè nfe die.

¹⁰ Mí n yèmmè do dò n yóó kúmu bá n we mu nyí tūòke yè cuokè.

N yèmmè do dò n tati kudənkù nku
ke pàà n we sonye yèè kpaá.

11 N yèmmè do dò n ténke í yóó yàmu,
n Yiè nKuyie ketenkè kie nyínkè.

N do í yé ke dò, m bo yà onìti ketenkè ìnkè.

12 Bè còóté n fòmmu mmu
bè òò còóté mèè botí dinaacēnfij,
n kpéú n fòmmu mmu
o yaàdùòti òò kpéúmè kuyaàyónkù,
kékéété mupààkómmú
dè bo nyóó yí kuyuoku kàa n dèèmu.

13 Dè bo nyóó wenté kè mukũũ nni nnamu,
kù cáà n kũò nye dicìricìrì kōmē.
Dè bo nyóó yí kuyuoku n Yiè nkàa n dèèmu.

14 N do kuò tekpàncéndéitè kōmē mme,
ke kuò ndikpetínónkperi tēmè,
ke bóú nkeìnkè sáà ke n nuò nkpei.
N Yiè nKuyie ndè n bimu yàa n deeté.

15 M bo béi nke dò ba?
M bo náké ònti n Yiè nKuyie?
Kuù mè nni ndòòmè,
n kéri ke yònti n kònti nti n fòmmu muməu miēke.
M bonè meyeñcaàrìmè mme.

16 N Yiè nKuyie nè a kó mesàà nkpréi nke n fòùmè.
A kó mesàà mmeè te kè n kpaá ke weí,
fóò m miēkùnne ke wētē ke n duó mufòmmu.

17 Kè n kó meyeñcaàrìmè náá ndiwèì,
a n dómu ke n dènnení mukũũ nkó difòtìrì miēke,
ke bùtínné n yei mmeəu.

18 Ke yé bedəmbè í da sántímè,
becírìbè í da sántí,

bèè bo kudombiùkù bè ténke báá na kédenteni
a túmè timómmonti yiè.

19 Befòùbè beè maa yóó na ké nda sántí,
m me nda sántímè yíe,
bá wè kòò nnáá nho bí a túmè timómmonti yiè.

20 N Yiè nKuyie a n deetému
kè ti yó mbie ntikùtìdùùtì a cǐètè miεke
ke da sántí,
ti fòmmu mumou miεke fǒ nti Yiè nKuyie.

21 Kè Esaii dò bèe waanní fikíe kó yebe kénante,
kéwaare Esekiasi mōnne kè dèe yíe nkòo miεté.

22 De do sǐ Esekiasi bekému Esaii ò yóó yà mètè
benkùmè kébanté ke dò nhò bo wēte kéta ti Yiè
nKuyie ncǐètè.

39

*Esekiasi cǎutémè Babidōnni kó yeheikèntōrè
(2 Bekpààtìbè 20:12-19)*

1 De kó yemòrè miεke nke Badadanni birε
Medodaki Babidōnni kóo kpààtì kèèmè Esekiasi
muεkemè ke miεté, kètōnnènní benitìbè dipānni kè
bè bo ò dou.

2 Kè dèe narike Esekiasi kòo bè benke o kpàtì ti
sòri kùù dieku nè timátì pèitì nè meso nnè tihúúntì
nè mekòsààmè. Kòo bè benkenè o kpàrìnentì sòri
dè. O kó yesòrè yemou cénke. Dèmarè í nsuó nhò
í bè benke dè tekpààtìcǐètè yoo o mómmuε nho kó
tecǐètè.

3 Dè yǐ memme kè Kuyie mpāānāaṅtì náaṅtòo
Esaii kōto o cǐètè kóò beke ke dò: Benitìbè bèè kàtení

a cīḗtè bè yē mba? Bè yènní de? Kè Esekiasi dò: Bè bonní dihèi dètiri ndi Babidònni.

⁴ Kè Esaii dò: Bè yà ba a kpààtīcīḗtè? Kè Esekiasi dò: Dèmarè í sùó n yí bè benke dè n sòrè yemou mieke.

⁵ De mònni kè Esaii dò: Kénté ti Yiè nKuyie Mpakadaa yē n da náké tì.

⁶ Kuyie ntu: Dè kpaanímu kè bè bo túóté dèè kó dimàà bo a kpààtīcīḗtè mieke kékònnè Babidònni. A yembè do kóu dè, kèntò kètuokenèní yíe, dèmarè í yó nkpaá.

⁷ A mómmuo nha bí a peité ì, bè bo í pīrmú kékònnè Babidònni, ké bè fòmmu ké bè pīnné tekpààtīcīḗtè mieke mutōmmú.

⁸ Kè Esekiasi dò: Ti Yiè nKuyie nduó nkàa n nàá ntì wennimu. Nè o yèmmè mieke ke né tú kè kunaatí cénke bo n kó dimònni kè tìmatì í n kòonnè.

KUYIE NYÓÓ BÁNTEME ISIDAYEERIBE

40

Kuyie nnàkémè kù yóó deetémè ku kòbe

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Yáúkùnnè n nìtìbè kòntì, ànnénè be dikòmbùò.

² Yáúkùnnenè be kòntì, náké be ke tú, mí ndi Yiè nKuyie n tú:

Bè yèmu mudaatōmmú mieke,

nh ùtému be yei,

n do bè díí mmesémmè mme mediè,

ke fóó mbè n dòò dè.

3 Metammè mamè mɛɛ pĩɛkù tɛdɔntè kó dikpáà
miɛkɛ kɛ tú:

Keuténè ti Yiè nKuyie kuce.

Keuténè Kuyie nti tũ nkù kuce ketempéíkè.

4 Ítinné itāfuɔ nyimɔu,

yɛtārè nè yɛtɛrè kè dèɛ enɛ.

Kè dèɛ ikú ikú kè dèɛ maatɛ

kè yɛtārɛɛ naá nkubiriku.

5 Dɛ mɔnni ndi ti Yiè nKuyie nyóó benkemè ku
kpeti,

kè benitìbè bɛmɔu ti yà.

Di Yiè nKuyie nkuù tì bɛi.

6 Kè n keè metammè mamè, kè mè tu: Pĩɛké!

Kè n dò m bo pĩɛké ònti?

Kè mè dò: A bo pĩɛké tì tu:

Benitìbè í cáánnè timúti,

bɛ wenniku donnè mutepóó nkɔku nku.

7 Timúti ò kpeímu kè ti póó mmóté,

ti Yiè nKuyie nkó kuyaaakù fuute dii mɔnni.

Mómumu nwe benitìbè í cáánnè timúti.

8 Tì ò kpeímu kè ti póó nyote

ti Yiè nKuyie nkuù kó tináaanti mɛ mbomu sãã.

Tináaasàati bè dò nképiɛké tì

9 Díndi Sedisademmu kɔbɛ dekenɛ Siyòò tãri,
pĩɛkénè mɛdiè.

Pĩɛkénè kɛ bá ndé.

Nákénè ti Sudaa èi kɔbɛ kɛ tú

ti Yiè nKuyie nti tũ nkù kèróomu.

10 Ti Yiè nKuyie nkéróomu nè muwɛrímú,

ku wɛrímú muù tɛ kè kù baké.

Kù kèróomu kɛ tɔ tiyɛti kè ticuuti ni ku ìkè.

11 Kè kù yó mbè ncēmú opecēnti ð ncēmú mē o
 pe
 kù ní yóó youte ku bakù nku kētíí nku pe,
 kénhúú kù ku pebí ke kpaake ku peyōti.

Kuyie nkùù d̀̀d̀ kēĩnkè nè ketenkè ku cii ndeumè

12 We mbo na kébenné dàméèrì kó meniè nnè o
 nòùtè?

We mbo na kébenné tiweti nè o nòùtè?

Ketenkè mè nduó ke mamè,

we mbo na kéãnné ke táá ndinaabuu?

We mbo na kécōnné yetārè nè sitáá o biètè ìnkè.

13 We nyé ti Yiè nKuyie ncii mmàmè?

We nkù duò nyitié?

14 Nè we be sènni ke pèté meciì?

We nkù benke tibeénti tì sùé?

We nkù benke meciì?

We nkù benke meyíétímè kó kuce?

15 Kuyie nyìkè yebotè kēĩnì

ke dònne dinésĩmbàù òò dúótémè mme tenaate
 mièke,

Ke donnè fetárfè ð ndakémè cidóò ìnkè.

Ketenkè kèè soké dàméèrì cuokè

ke kó benitibè dònne kutããyukù nku kuyaa kù tò kù.

16 Dimaa kó detie nyí sannè ke bo ntuòtìnè ku
 wũòtònni.

Iwũò ìì bo Dimaa túúkù mièke,

ì me nyí sannè bè bo ì fiémè kētuò nku wũòtònni
 ìnkè.

17 Bá kè yebotè wēnné yeməu Kuyie mborè,

yè í t̀̀òke d̀̀marè,

kù yè ẁ̀ó ndetetirè nde.

Kuyie nyí m̀̀ke ti bo kù d̀̀nne ǹ̀ mù

18 Ti bo donnènè we Kuyie?

Ti bo dɔ̀ ba ke kù dònnonè?

19 Tetenkaanitaa kè ba?

Omáátì weè ɔ̃ yiε ntimátì kéuté kè dèe naá
ntetenkaanitè,

wèè màátí mεsɔ̀ nkòo tɛ̀ dàri mεsɔ̀
ké tɛ̀ càtínné timátì péitì kó demámánnè.

20 Kòo cīrii waá nkudɔ̀ kùù í duri

kéwaá nwèè nɔ̀ nke céú sitenkaanii,

kòo ò cìéké tetenkaanitè tɛ̀ yó nfííkú ke bá nnapú.

21 Di mu nyí banté wèè dɔ̀ kutenkàà?

Di í tì kèèà?

Di í tì yéà?

Bè í tì ndi nàké nè dimònnàà?

22 Kuyie nkpaàtikàri bo kéĩnkè nke

kuù pité tiwεti kuyààkù kōmε,

ke tì pĩnte kè tì dò nkutouku

bεnitìbè de mbo kè kù bè wùónnì kè bè dò nsikēũ.

23 Kuù ɔ̃ nte kè bèè tu sikpaàtibí kè bèe naá ndetetirè,

kuù ɔ̃ nte kè bèè baké kè bèe naá ndetetirè.

24 Bè ɔ̃ nkpaá ke í kàri, kénkpaá ke í fiíkú,

bε cīē nhō nkpaá ke í ta ketenkè

kè ti Yiè nKuyie mbè fùute kuyaakù nku kè bèe kpeí.

Kè kuyaakùu bè tùóté tefòdóntè ɔ̃ tùótémè

tímúkpetì.

25 Mεm̄mε kè Kuyie mbéi nke dɔ̀:

Di bo ndonnènè we mí nKuyie nkùù dò mpáí páí?

We nni mmànnè?

26 Bóúténè kéĩnkè, wénténè káyà,

we ndò siwãã, we nsì cònné bá tɛ̀ tɛ̀ kó mεfiè?

We nte kè sì yènnì difínnì

ke kéri bá tè te dò nkénkérímè?
 Kòò sì yu bá tè nè te yètìrì
 de yiè nwērímú deumu kòò kpehìní.
 Deè kpéí nte kè tèmátè òó yí nkpa ò sì yu dè.

*Kuyie nhòò wēte kédúmmè ku kòbe bèè cīte
 muwērímú*

²⁷ Díndi Isidayεeribe Sakòbu yaàbí,
 dè dòmmè kè di tú mí nKuyie n yí yé tì di tuòkùní?
 Kè di yèmmè dò m búútóo di kpeti?

²⁸ Di í tì yéáà? Di í tì kèèà?

Di Yiè nKuyie mbomu sáà.
 Kuù dòò kutenkù kumòu, kù òó í nhòu.
 Dè òó í nkù bì!
 Ku cii nyí mòke kumànkù.

²⁹ Kuù òó yíé muwērímú wèè òu,
 kédúò ntikpeti wèè cīte.

³⁰ Bèbèmbè òó òumu kényĩke
 kè bεdacembèe cīte kédò.

³¹ Bèè me mbúó ti Yiè nKuyie nkuù ò mbè yèútí
 muwērímú,
 ke bè pĩnni be fètì itúúkè òó yĩmè képuu,
 kè bè ò ncokù ke báá òu.
 Kè bè kèrí bè báá keè tihòùtì.

41

Kuyie ntāātémè ku kóo nìtì kòò kèríní

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:
 Díndi ketenkè kèè soké dàméèrì ke kòbe yĩnè yúóó,
 kékénté kékeè n tú mù.
 Yεbotè yemòu kòbe, túóténè tikònyauti,
 kékòtení kè ti máá kébeké.

² Míi ínní okpàrìnuònti diyìè yìèní kèè bíékè,
 kòò bo tũntè dihèi

bá kòò kòte kèè bíékè weè nò.
 Míi duó nkòò na yebotè ke yè baké
 kè ye kpààtìbè ò bùó
 kòò yè yòurí nè o siè
 kòo pie nyè cíenko kuyaaakù òmmè timúkpetì.

³ Kòò yè bètì ke dò nhò èinte

bá o naàcèi í tuòku ketenkè

bá dèmarè í ò dòò.

⁴ We nte kè dè dòò?

We mpī nde kó mutōmmú?

Wèè dènnení wènwè fènitìyanfè nè dimònnì.

Mí ndi Yìè nKuyie mmí nwe!

N do bomu mēketimè ke kpaá bo,

ke yó mbo sáã.

⁵ Ketenkè kèè soké dàmmèrì ke kòbe

dè yàmu kè be kòntì au.

Kè itemmàanke imòu kòbe kpreutì,

ke iiti ke tìkííní.

⁶ Ke teé mbetòbè,

bá wè kòò nàá nhotòu ke tú o kòntì ñyau.

⁷ Wèè màátí kòò yàúkùnkò wèè dàrì mēsòò nho
 kòntì,

wèè òò anténè timátí kòò yàúkùnkò wèè tò dimátàrì

o kòntì

kè bè tuuté dùì mònnì be tenkaanìtè ke dèè,

bè dò tè wenni,

ké tè baakénè sikãũ kè tè bá nnampú.

Kuyie ntāātémè Isidayeeribe ke bè kánké

⁸ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Kénténè díndi n kó betōmbè Isidayeeribe.

Kénténè díndi Sakòbu yaábí n tãāté bè,

kénténè díndi n népo Abarhammu kó kuwuò.

9 N di wammúní itemmànkε nyi,
kutemmàнку nku n di yùnímè.
Kè n di nàké ke yĩ: Di tú n kó betōmbè,
mî di tããté n yí yóó di dootóo.

10 Di bá nyĩèkù n di bonèmu,
di bá nwéíte wéíte nè iyĩèke, mî di te,
mî di kpénkùńko ke di teénnè
ke di p̄innè n kó dinoyōnkperì.

11 Bèè miεke di p̄ei,
ifei yóó bè p̄ĩmmu kè dèe bè di.
Bèè di wantinè dikpànnì
be w̄erímú yóó deemu kè bèe kú.

12 Bèè do di dokùnè
di bo bè wammú kémónté.
Bèè do di wantinè dikpànnì
bè bo kpaake kénáá ndetetirè.

13 Mí ndi Yìè nKuyie mmî di te.
Mî p̄i ndi n̄ùtè ke tú: Di bá nyĩèkù
m bomu ke di teénnè.

Kuyie nyèmmè kù yóó teennè Sakɔbu yaàbí

14 Díndi Isidayεεribe Sakɔbu kó kuwuo nkɔbe
díndi bè wùó mbè ke donnè yebiè
díndi bè n̄ù bè sibéú tēmè,
bá nyĩèkùnè.

Mí m móm̄muo m bomu ke di teénnè,
mî yóó di donté, mí ndi Yìè nKuyie, mî béi.
Mí nwèè dò mpái pái
ke di deeri díndi Isidayεεribe.

15 N di d̄ò kè di sákénè dinaakã pànnì ndi dì m̄òke
yenì.

Ke di bo mpuo yetārè,
ke déi sitãá ke dò ndi déi timúkpetì.

16 Di yóó bè cíemmu kè kuyaakùu bè tò,
 tefòdóntè bo bè ìténè.
 Kè díndi né nyānku mí ndi Yiè nKuyie
 n di duó ndì wèi kpéí,
 kèmpòtì mí nwèè dò mpáí páí n kpéí.
 Mí nwèè di te díndi Isidayεeribe.

Kuyie nyóó ceetemè ketempéíkè kè kèe naá nkupúú

17 Besénnìbè nè besīntìbè bè dómu menie
 nke bo yà ke mǎńtè,
 kè be níi kpeí nè sinéyēĩ.
 Mí ndi Yiè nKuyie n yóó bè teennèmu.
 Míi di te díndi Isidayεeribe n yí yóó di dootóo.
 18 Kèè tenkè do tú tedǎntè m bo kè dǎò ikó,
 yebire bo ānné dèè do dǎ nkubiriku
 m bo dǎò ketenkè kèè dǎ nketempéíkè tepútè,
 ketenkè kèè do kpeí wákéré menie mbo pūǎ nke
 miεke.
 19 Kè n fííkú ke miεke detekperè
 bè tu dè sètìrì nè bè tu dè àkàsía,
 nè tii tieti pèi bè tu dè mǐrì,
 nè bè tu dè odífè.
 M bo fííkú ketempéíkè miεke,
 deteokùrè bè tu dè sipèrésì,
 nè bè tu dè pinni, nè bè tu dè pèè.
 20 Kè dèe yie nkè benitibèe dè yà
 kótótì be yèmmè kébanté mǐi dè dǎòmè,
 kényíété mǐi dè ānnémè, mí ndi Yiè nKuyie
 nkùu dǎ mpáí páí,
 ke di te díndi Isidayεeribe.

Sitenkaanì tumè detetirè

21 Kè Kuyie mbéi nke dǎ:
 Mí nKuyie, mmí nSakǎbu yaábí kóo kpààtì

mî tu: Díndi yebotè kó sitenkaanì
kàtenèní ké m beé ndi kpeti, n nákénè di kpeti.

22 Dí kàtení ke tí náké dèè yóó dɔ̀ɔ̀,
di do náké tì, tì dò̀ò̀?

Yoo di ti náké tì kpaaní ke bo dɔ̀ɔ̀
kè ò̀sà kè tì bo dɔ̀ɔ̀.

23 Nákénè tì yóó dɔ̀ɔ̀ yemò̀rè sɔ̀nyɛ,
dò̀ɔ̀nè mesàà nyoo meyei,
kè tí ndè wùó, timòu kè ti dè yà
kèbanté di mannèmè mí nKuyie.

24 Díndi sitenkaanì, detetirè di tã̀ũ̀nèmu,
di tã̀mmú mumòu mù tu detetirè nde.
Wèè di tã̀áté kòò tu isíé kou.

25 Mí nKuyie mmî íinní onìti kubakù youú,
ò ìténí diyìè yìèní kè nke,
kè yuutiní n yètìrì,

ke naùtì benìùbè mutáá nkɔ̀mɛ
ke bè ùtírí oyaamarì ò nhùtírí mèè botí tiyaatì.

26 We ntì náké nè dimònnì kè dè bo yie nkè tí ntì yé,
we ntì pã́á kè ti né bo yí tì tu timómmònti,
di kòò mòu í na ke tì náké,
tì í yènní di kòò mòu nùù mieke.

27 Mî tì pĩ̀éké meketimè Siyã̀,
mî duó nkè bè náké tináansàatì Sedisademmu.

28 Díndi sitenkaanì, n wèhí n yí yà ò̀mòu di mieke,
wèè bo na kénáké o yèmmè dò̀mmè,
m bo beke we timatì kòò n ténné?
N yí yà de yiè.

29 Dimòu di tú siyáàbìsì kòbe mbe,
kè di tã̀mmú tú mutetìmù,
díndi sitenkaanì di tú kuyaakù nku
di í ã̀ mùmamù.

42

Kuyie ntāātémè ku kóo tǎnti

¹ Kè Kuyie mbéi nke dǎ:

Ntɛnɛ n kóo tǎnti m bo wèè kó difǎnkúò
 mǐi ò tǎāté
 koò dǎ mɛsàà
 koò duó n kó muyaá,
 kòò bo benke yebotè
 dèè wenni, dèè tu kuce.

² Ò í yó nwékute,
 o tammè í yó nkpeńni
 bè í yóó keè o tammè ice miɛke.

³ Ò í yóó bǎsté dipènni dǐi kǎrmú
 ò í yóó kuɔ defitírè dèè kó muháá ndó kékú,
 weè yóó niitè yebotè timómmǎnti kó kuce.

⁴ Ò í yóó yóu o tǎmmú, ò í yóó ɔu,
 kè yàa niiténè kutenkú timómmǎnti kó kuce,
 kè yehékè yèè soké dǎmèèrì cuokè kè ye kǎbɛɛ keè o
 tié.

*Kuyie nnàké tì kù tǎāté wè kòò bo ntú yebotè kó
 kuwenniku*

⁵ Ntɛ mí ndi Yiè nKuyie n tú mù,
 mí nwèè dǎò tiwɛti ke tì pité,
 mǐi ãnné ketenkè nè dèè kó dimàà bo keńnkè
 mǐi duó mmufòmmu benitibè bèè fòu ketenkè,
 mǐi te kè bè wéi ke ceńti.

⁶ Mí nha Yiè nKuyie mmǐi da yùni fǎ nkóo tǎnti,
 ke da duó mmuwǎrimú kàa bo benke kutenkú
 timómmǎnti.

Mǐi da tǎāté ke da kǎnké kàa bo ãnné metaummè,
 mí nnè benitibè ti cuokè.

A yó ndò nkuwenniku nku yebotè cuokè,

⁷ kéwéi ntiyũńti,

kékpeté tikpetíntì,
kédenneni bèè bo dibiinnì ké bè tanné kuwenniku
mieke.

⁸ Mîi tu di Yiè nKuyie, n yètìrì ndi memme.

N yí yóó duó n kó tikpeti otàù mǎù.

M báá duó nsitenkaanì n kó disānni.

⁹ Mēdǎðrimē ketimē dǎðmu ke dēè.

Kè n di náá mmetēmē mēè kpaaní ke bo dǎð,

mē kpaanímu kē n di náá nke mē mu nyí tǔðkení.

Disānni kó feyènfè

¹⁰ Deñtènè feyempǎnfè ti Yiè nKuyie nkpéí,

nsāntínè Kuyie!

Díndi bèè cènti dāmèèrì ñnkè nè dèè kó dimàà bo o
mieke

díndi bèè iténí itemmànke.

¹¹ Díndi bèè bo dikpáà mieke kó yehékè nsāntínè
Kuyie.

Kedaa kó sihekésí kǎbe ndéúkùnkonè Kuyie nyètìrì.

Sedaa tǎrì kǎbe nyíúnè kè diwèi ndi bo.

¹² Nsāntínè ti Yiè nKuyie ndíndi yehékè détiyè kǎbe,
pǐékénè ku sānni!

¹³ Ti Yiè nKuyie nkèrínímu okpàrìteu kǎme,

ke toñni okpàrìnuǎnti kǎme,

ke úú ke pǐèkù,

ke buò nku dootitǎbè feúùfè.

Kuyie ndó kédǎð tì íyóó paà

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǎ:

Mí ndi Yiè nKuyie ndò nyúóó kè dè mǎntemu,

n yí buò, m pǐ mmáà nè dimǎnni ndi.

M mítìrìmu onitipòkù wèè kuò ndebire o kǎme,

ñ fìumu kè n wemmu èké.

kè bè di pĩ nke kpetínné,
 bè di do mudoò mmu ke fekù di kperε
 òmòu me nyí di dεerí,
 kè bè εί di kperε
 bá òmòu í bo wèè bo yĩ ténnnénè be be kperε.

²³ Di miεke òmòu me nyí totí o yèmmè ti ñnkè.
 We nné yóó totí o yèmmè tìi kpaaní ti kpreí.

²⁴ We nduó nkè di ta meháárìmè miεke díndi Sakòbu
 yaàbí,
 we nduó nkè be εί di kperε ke dè fèkù?
 Dè í tú mí ndi Yiè nKuyie nnaà?
 Di í yie n kpeti díndi Isidayεεribe
 di í tũnne mí ndi Yiè nKuyie n di benke kùù ce,
 di í tũnne n kuó.

²⁵ Dεè te mí ndi Yiè nKuyie
 nkè n còúnní m miεke kó muhǎá ndi ñnkè,
 kè mudoò yonkumu tanní
 ke di fité muhǎá nkǝme tipûti timòu,
 di me nyí banté kè mudoò di kùò
 di me nyí totí di yèmmè.

43

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dè:
 Mí ndi Yiè nKuyie mí di dòò díndi Sakòbu yaàbí.
 Mí di pùité díndi Isidayεεribe
 di bá nyǐkù, mí di donté,
 mí di yu di yètìrì ke di tú n kòbe.
² Kè di senti meniε n di bonemu,
 kè di senti ikó ndi báá òu,
 kè di kéri muhǎá mmieke mù báá di cóu,
 fehǎãdεènfè báá di tuò.

³ Kε yé n tùmè di Yiè nKuyie nku ke dò mpáí páí,
ke di te díndi Isidayεεriβε ke di δεερί.

N yóó duó nkè bèε namu Esibiti kαβε,
kè bè ndò ndi δεετίμè kó tidonti.
M bo duó nkè bèε na Etiopii nè
Sebaa δε εκέ kαβε di kó difṣ̀tìrì.

⁴ N wúó ndímβε,
n yèmmè naatinè díμβε, n di dómu,
n duó mβενitìbè díi kπεί,
n duó nyεbotè díi kó difṣ̀tìrì.

⁵ Di bá nyĩèkù n di bonèmu,
n yóó tónímu di yaàbí ìì bo diyìè yìèní kèè bíékè,
ke tínní diyìè taà kèè bíékè kαβε.

⁶ M bo náké kubakù yóú bíékè kαβε ke dò:

Ténnénèní βε!

Kénáké kucàнку bíékè kαβε ke dò:

Fĩnnènní βε!

Ténnénèní n nitidabí ìì bo di bíékè.

N nitipobí ìì bo kutemmàнку kè ìì konní.

⁷ Bèè kó dimàà tσ n yètìrì, n dòò bè,
mĩ bè ànné, mĩ bè pìité kè bè bo βenke n kpetì.

Kubotí kùù dò nkénnáá nKuyie nkπεί

⁸ Kε Kuyie mbéi nke dò:

Dennenèní tiyũḡntì,

tì mαkemu inuα, nti με nyí wúó.

Dennenèní yewũḡ, bè mαke yeto bè με nyí yo.

⁹ Yεbotè yεmαu kαβε tínnènní,

kè ibotí imαu kαβεε wεnné.

Di kó sitenkaanìi miεke,

ḡnte pāá ke nàké tìì mè ndòò?

᾿Οντε do niité ké tì nàké?
 Tèè nàké tè do tì nàá nkè bèè bo,
 kè bèè kónné tè do tú mù,
 kè ti né yie nke dò tì tu timóm̄m̄anti.

10 Díndi Isidayεεriβε d̄i nàá n kpéi mí ndi Yiè
 nKuyie,

d̄i tu n kó bet̄ombè n tãáté bè,
 n dó tì tu di bo bantémè,
 kéyie, nkéȳí̄t̄é m̄i tumè Kuyie,
 kè dè í tú mí Kuyie ntekù makù í bo,
 kùmakù í buoté, kùmakù me nyí yóó buoté.

11 Mí nKuyie mm̄i tu di Yiè nKuyie m m̄áá,
 n kó dif̄n̄kúò odeet̄iwè t̄òu m̄òu í bo.

12 M̄i nàá mmedeet̄imè kpéi kè m̄i d̄eeri,
 dè í tú t̄eb̄oatenkaan̄t̄è matè t̄è tì ndi nàké.

N d̄ò dè di kpéi d̄eè nàá n t̄umè di Yiè nKuyie.
 Mí nKuyie mm̄i béi.

13 N tú Kuyie nku ke yó nkù tu s̄áá,
 òm̄òu báá na ké dè fiè̄te n n̄òt̄è mieke,
 òm̄òu báá na képaà n d̄ōri dè.

Kuyie nyité ke còm̄úm̄è Isidayεεriβε kpéi

14 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̄ò:
 Mí ndi Yiè nKuyie nwèè di d̄eeri n d̄ò mpái pái nwe,
 ke di te díndi Isidayεεriβε.

Nè di kpéi nke n t̄ommè ben̄it̄ibè Babid̄anni
 kè bè bo bè do mudòò,
 kè bèe yeinko meniε m̄mieke nè be bàt̄òòbè.
 Bembε Kandee k̄obe.

15 Mí n di Yiè nKuyie n do mpái pái nwe,
 ke di te díndi Isidayεεriβε,
 m̄i di d̄ò m̄i tu di kóo kp̄àt̄i.

*Kuyie nyóó keutéme Isidayeeribe kuce pànkù
tedòntè kó dikpàà miéke*

16 Mí ndi Yiè nKuyie m mû búi,
mí nwèè do keuté kuce dàméèrì miéke.
Mí nwèè do ànné kuce fenéwuonfe miéke.
17 Mí nwèè do duó nkè sínaséí kété nè sí dèèbè
nè dihāpòntīnnì kperì kè bèe duó,
bá be ténke í nyíté kè be kperere deé,
kufitínhōũ ãã cóúté kédeèmè.

18 Di ténke báá dentení dèè pēēté de kpéí,
di bá ntoti di yèmmè dèè pēēté de ìnkè.

19 N yóó dḡḡ dèmarè pànnè nde,
dè feiténímu ke dèè, di í bantáà?
N yóó keuté kuce nku dikpàà miéke,
m bo duó nkè ikó nhānné ketempéíkè miéke
kémpūḡ.

20 Tikpasīntì, sikpamḡḡ nè icùo ndiēyì dè bo n sānte,
nh ànné mèè kpéí meniè ndikpàà tedòntè kperì,
nh ànnémè ikó nketempéíkè miéke,
kè n kḡbe n tāāté bè bo nyḡ.

21 Benitibè n dḡḡ bè ke bè te,
bè bo nni nsāntí.

Kuyie nseimmè Isidayeeribe

22 Kè Kuyie mbéi nke dḡ:
Díndi Sakḡbu yaàbí mû dḡke di yumè
di pètínke m bùtinnému díndi Isidayeeribe.

23 Di í n fèúté dipedapànnì ke tuḡ,
di í n fié iwūḡ ke n sāntenè,
n yí di beke ke yē ndí m pā tidiitì,
n yí di kḡkénè ke yē ndí nni ncóunko tihúúntì.

24 Di í donté tihúúntì n kpéí,
di í n tuḡ ndi wūḡ kó mekùḡ,
di pètínke nh ànné mutōmmú mmu nè di kó meyei,

di n tanné tihòùtì nti.

²⁵ Mîi ùùtí di yei n di dó mèè kpéí,
n yí yóó dentení di yei nkpéí.

²⁶ Dí n dentε di n séí ntì ñnkè
kè ti tì beé nkè bè ti púté
batenè di kpeti di yóó beé ntì kénnaati.

²⁷ Di yiè nketiwè do yetému.

N dènte ke tōnní bè kè bè bo di náké n náaṅtì,
kè bè yete n kpeti.

²⁸ Kè n díí nyífei bèè do pī mmutōmmú n cīètè
ke dèite n nòùtè Sakabu yaàbí ñnkè, kè bè ì kùò.
N di dootóomu díndi Isidayεεribe
kè di dootitòbè di na sáà.

44

¹ Kè Kuyie mbéi nke dà:

Díndi Sakabu yaàbí n kó betōmbè kénténè!

Díndi Isidayεεribe n tãáté bè.

² Nte mí ndi Yiè nKuyie nkùù di dòò n tú mù,
mîi di pìité di yò pòutì miεke, kè mîi di teennè
di bá n yīèkù díndi Sakabu yaàbí, díndi n kó betōmbè,
díndi Yesudummu yaàbí, díndi n tãáté bè.

³ N yóó cūñnímu menie ketenkè kèè kpeí keñnkè,
kè ikó mpūś ketenkè kèè do kpa menie.

N yóó cūñkomu n kó muyaá nha yaàbí ñnkè,
n kó mesàà ncutoomu a kó feyanfè ñnkè.

⁴ Kè bè bo nkótírí timútì kōme,

tiàtì kòtírímè menie ntaké.

⁵ Yiè nníí bo yí: N tú ti Yiè nKuyie nkou nwe,
kòò tàù yú omáà ke dò: Sakabu.

Kòò tàùu wāri o nòùtè ñnkè ke dò:

Mí ntú ti Yiè nKuyie nkou nwe,

ke dò weè tu Isidayεeri.

Kuyie mbo kumàà ndi

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyIsidayεeribe kóo kpàtìi béi nke dò:

Mîi tu oketiwè nè osɔnwe mîi di dεeri
n kó difɔnkúò Kuyie ntekù í bo.

⁷ We nni mmànné? De yiè mbéi!

Wèe feinní omáà kédɔɔ dèmarè kè n yà.

Kòo náké dèè dòò nè kutenkù bomè.

Ke n náké dèè kraaní ke bo dɔɔ.

⁸ Díndi bèè tu n kɔbe di bá nyĩèkù, di kɔm̀bù̀tì bá nduò,

n die nke tì ndi nàkému nè dim̀nnì ke tì ndi benke,

di tì yému ke bo na ké m púté, n kó difɔnkúò Kuyie ntekù í bo,

dipèrì marì tɛrì í bo, dii di kánké

di í yé diterì marì kɔme.

Bèè màátí sibɔatenkaanì ifei bo bè pĩnnè si

⁹ Bèè dòòri sibɔatenkaanì bem̀ou bè tu detetirè nde,

mutõmmú sààmù bè dòòri mù mum̀ou kè mù tu detetirè,

kè bè nàá mbe bɔatenkaanì kpéi,

sì me nyí wúó sì í yé dèmarè,

ifei ìi yóó bè pĩnnè si.

¹⁰ A bo dɔòmè tɛbɔatenkaanìtè,

kéyie mmesɔ nké tè uté,

kè tè né í nda teennè tìmatì,

õmmu tõmmú mmu?

¹¹ Bèè sì dòòri bem̀ou ifei bo bè pĩ,

benitibè bèè sì dòòri,

bèè sì cèú, benitibè mbe,

bèè pĩ nde kó mutōmmú,
 bèè tínní bemaυ,
 kufōwaá nnè ifeì dè yóó bè pĩrĩmu.

12 Omáátì weè ã̃ kééte timátì
 kèpũnné kè tì wũóté kòo má,
 ké tì tũnte ò tì dónémè,
 ké ntì màátínè o wērímu muməυ,
 kè dikònnì ò pĩ nhò cĩtemu,
 kè sinéyēĩ ò pĩ nkòò í yà mēniē tihòtì tìi ò na.

13 Kòo yántì títóte kuhōũ kébenné kudəύ,
 kéníété kécíéké tetenkaanitè nè o pĩētè,
 ké tè anté kéenne,
 kè tè ndònnè onitì nè kenitiyìkè kòo tè tanné teçĩētè.

14 Bè ã̃ kōũ detie mbè tu dè sétìrì,
 kètānké detekperè kutúúkù mieke
 késoó nkè dèe kpenke.
 Bèè ã̃ fíí nyetepàà
 kè fetafè nyè yóòrì kè yèe kóté.

15 Nè de kó detie nde,
 bè tùòtì mè, bè ã̃ dé ntòtìnnè kényiiri.
 Kè de ntòtìnnè kébénné mudii,
 kéwēte ké de ndòònnè dibòò
 kénínkú di ìikè kédòò tebòòtenkaanitè ké ntè feu
 iwũō.

16 Kè níí kééte didakèè kètòtìnnè
 kèpũnné imaa nkéçááké kénsànnè,
 kètòtìnnè iteì
 kè dè ncóú nkè bè ìiri
 kè dè bè naati kè bè daú ke tú:
 Àà! N yiiri muhāá.

17 Kè né tùóte dikéè sōnni
 kédòò tebòòtenkaanitè ké ntè feu iwũō,

ké ntè bàá nké tú: N deeté.

18 De yembè í mọke meyèmmè bè í ciì,
be nùò nyii ùũ, mbè í wúó,
mbe yèmmè í bo ke dò mbè bo banté dèmarè.

19 Bè í totí be yèmmè,
meyèmmè í bo, bè í ciì,
ke dò m bè bo yĩ,
m mè ntòtinne itel ke bèhné mudii,
ke pũnné imaa nke càáké,
ke bo dọò dikéè teri tetenkaanitè,
kènninku, ke tè bàá,
ndè í tú isọkàà?

20 Kudọú kùù yóó cóúté kènaá mmutápeí,
bè de nduó mbe yèmmè,
be yèmmè meè dauté,
bá bè í yé be yèmmè.
Sibọotenkaanì í bè deerí
bè me nyí beí ke dò mbè pikú
dè tu detetirè siyáàbìsì kperè.

Isidayeribe í dòmmè kényè mbè tumè Kuyie nkọbe

21 Díndi Sakọbu yaàbí dentenèní
díndi Isidayeribe di tú n kó betōmbè mbe.
Míi di pùíté ke di tú n kó betōmbè.
Isidayeribe n yí yóó yè ndi kpéi.

22 Nh ùtè di caàrìmè diwetiri òò kãátóomè mme,
ke dèite di yei yewetisùò òò yĩmè.
Wētènèní m borè ke yé míi di dontémè.

23 Kèĩnkè kọbe nyíúnè,
ke yé di Yìè nKuyie pĩ mmè mutōmmú.
Ketenkè fũ̀ kọbe nyíúnè,

yeṭārè ìnkè kàbe kè di nyíú,
 titúútì nè detie nkè di nyíú.
 Tì Yìè nKuyie ndeetémè Sakòbu yaàbí,
 kù bè benkemu ku dieti, bembè Isidayeεribe.

Kuyie ndòòmè kutenkù ke kù baké

²⁴ Díndi Isidayeεribe, mí ndi Yìè nKuyie mmû di
 donté,

mû di piúté di yõ pouti mieke,
 mí nKuyie mmû dòò demou,
 mû piñte tiwetì ke mû pité ketenkè mmáà.

²⁵ Mû te kè bepãábè pããti naá ndetetirè.

Mû fènte bepãábè bá bè í yé be yèmmè,
 kè mecii nyembè ciì nwète defõnkúò,
 mû benke mecii nyembè í yémè be yèmmè.

²⁶ M benkemu n kó betõmbè bie

naá ntì tumè timómmonti,
 mû te kè n kó betõmbè naá ntì dòòri,
 m béimmu ke tú benitibè bo wète kékari
 Sedisademmu,

kóò maá nkéíi nho duotí,
 bè bo wète kémaá Sudaa ekè
 n wèti ke bo íimmu Sudaa ekè.

²⁷ Mí nwèè òò béi nkè dàméèri kũũ,
 n yóó duó nkè dihei kó ikó nkũũmu.

²⁸ Mû béi nke yĩ, Siduusi tu n tããté wènwe

kòò bo cèmmú n nìtìbè,

kédòò n dá tì timou.

Weè yóó duó ndinùù

kè bèe wète kémaá Sedisademmu èi,

kémaá n cìètè.

45

Kuyie ntããtémè Siduusi ke bo ò pñínè ku tómmú

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Siduusi kù tããté wè ke dò:

Mí nha Yiè nKuyie mmî da tããté
 ke da pĩ n nùtè youte,
 kè yeboṭè bo da búúté,
 f̄ṣ̄ṣ̄ yóó t̄ṣ̄ṣ̄ bekpààtìbè doobaatí,
 n yóó da kpetému yebòrè kéfeínko,
 yebòrè yó nfeíomu a ìkè.

² Mî mómumuṣ n yó nni a ìkè ke ennínko yeterè,
 ke puṛ ndisṣṣw̄ṣ̄ kó yecàkè,
 ke keku imátiferí ì pàké yebòrè.

³ N yóó da duó tikpàtì tì sòri tinti,
 dèè bo disòri miéke, n yóó dè nda duómumu,
 kàa banté mî tumè a Yiè nKuyie
 ke da tããté kàa bo mpĩ n tōmmú,
 mí nKuyie Isidayeeribe tū nkù.

⁴ N kó betōmbè Sakṣbu yaàbí kpéí nkè
 bembé Isidayeeribe n tããté bè,
 beè te kè n da yu kàa bo mpĩ n tōmmú
 kéfei nha yètìrì bá a í nyé.

⁵ Mî tu di Yiè nKuyie
 n kó difōnkúò otṣṣ mṣṣ í bo
 kè dè í tú mí nKuyie, kutekù makù í bo.
 N yóó da duó mmuwērímú kàa í nyé.

⁶ M mè dṣṣ kè dè bo yie nkè diyie yìèni kèè bíékè
 nè di taà kèè bíékè kṣbe banté mî tumè di Yiè
 nKuyie

nkè kutekù makù í bo n kó difōnkúò.

⁷ Mî dṣṣ kuwenniku, mî ãnné dibìinnì.
 Mî ãà diwèi kè mî ð nte kè m̄yeyi ntuṣkení.
 Mí ndi Yiè nKuyie mmî dè dṣṣri demṣ.

⁸ Kèf̄nkè, a kpeté kè kubookuu cúténi,

yewetè cūñnènní mēdeetímè fetaafe ðð cúténímè,
ketenkè a kpeté!
Kè mēdeetímè kó kuyee yenní, kè mēwetímmèe kóté.
Mí ndi Yiè nKuyie mîi dè dðð demou.

Tiyaati ðð í nsei nhoyaamarì

⁹ Kè Kuyie mbéi nke dð:
Wèè sei nwèè ò dðð, de yiè mbo yà!
Tiyaamati bèkú wèè tì maá ke tú:
A dðori ba? Yáà tì ðð yí o tðmmú í wenni?
¹⁰ Wèè bèkú o cice yoo o yð ke tú:
Ba nte kàa m peité? De yiè mbo yà!
¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie mí nwèè yètìrì tu kpa meyei,
mí nwèè pìité n nìtìbè Isidayeεribe di bo m beke
ònti?
Di bo n náké ònti m bí ìnkè?
Yáà dîi bo n náké n dò nkédòò tì?
¹² Mîi dðð ketenkè ke ànné benìtìbè,
mîi pité tiwetì nè n nou,
mîi nàa nsiwãã sì dò nkéncentímè.
¹³ Mîi tããté Siduusi kòò ànné ke bo di deeté.
N yóó tũntemu o ce imou,
weè yóó wète kémaá nh èi kékpènnéní bèè cìété
ò í yóó beke ticuuti yoo tiyeti.
Mí ndi Yiè nKuyie mmîi béi!

Ibotí ùi í yé Kuyie nyi kàrinímè Isidayeεribe borè

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dð:
Esibiti kàbe kó mucóntimu
nè Kuusi kàbe dðð kupotaá nke pèté dè kũntiní di
borè nde,
Sebaa èi kó tidadietì kàriní di borè nde,
kè di bo tì tieke, kè tì ndi tũ nke píítí mēfímmè.
Bè bo nínkú di ìkè, bè bo ndi báá nke tú:

Dîi mǎà borè nde Kuyie mbomè,
Kuyie ntekù makù í bo kupíkù makù.

15 Mómмуо nha tú Kuyie nku a né í fei nhamáà.
Fǎ́ nKuyie nyIsidayεeribe tũ nkù, fǎ́ nhOdεetíwè.

16 Bèè dǎ̀rri sitenkaanì ifei yóó bè pǐ́mmu, kè bèè
sǐ́nné,

dè bo bè di kè bèè cíété.

17 Díndi Isidayεeribe biε ti Yiè nKuyie ndi dεetému
sǎ̀à
ifei í kpaá bo di pǐ́ ndè í kpaá bo di di nè di bo
mbomè.

Kuyie nyí nàké Sakɔbu yaàbí ke sɔ́nne

18 Nte ti Yiè nKuyie ntu mù:

Mîi dǎ̀ kεĩnkè,

mîi piíté kεtenkè, mîi kè fií,

n yí kè dǎ̀ kε feínko

n kè dǎ̀ kè benitibè beè bo nkè ǎ,

mîi béi nke tú:

Mîi tu di Yiè nKuyie, n kó difǎ́nkúò kutekù makù í
bo.

19 Kè Kuyie mbéi nke dǎ̀:

Mí ndi Yiè nKuyie n yí náá ndisǎ̀rri

n yí nàké timatì kufǎ́á ndibiìnnì miεke.

N yí sǎ̀nté ke nàké Sakɔbu yaàbí, kè n tú bè n wammú
dεtetirè.

Mí ndi Yiè nKuyie nh ǎǎ náké dèè wetí dènde

dèè tu demómmonne n de nnáá.

Yεbotè yóó ceetεmè

20 Díndi iwуо nyìi kpaá ke fòu tínnè kékotení.
Kεtenèní dimou.

Bèè tauti sitenkaanì idéí kpesi ke sì bàá ndi í banté.

21 Senninè kénáké di yé tì,
tíinnè kébenke mebenkùmè kè bè di púté.

Be miéke we m pǎá ke nàké?

We ntì nàké nè dimònnì?

Dè í tú mí ndi Yiè nKuyie naà?

N kó difōnkúò Kuyie mmakù í bo
ke wetí, ke deerí.

Kè dè í tú mí nkutekù makù í bo.

22 Díndi ítemmànké imou kòbe
wèētēnēnì m borè kè n di deeté.

Mì tu Kuyie

n kó difōnkúò kutekù makù í bo.

23 Mí nKuyie mì pàrikè

mì tì bēi nnè n nùù,

tì tu timóm̄m̄nti nti,

tì í yóó pàà,

bá wèè nìti bo nínkú n yìikè

ba kùù botí kè kùù bēi nke dò:

Ti bo nyíé nha kpeti

24 Bè bo nnáá nke tú:

Ti Yiè nKuyie nkuù dòòri dèè wetí ke kpeñnì,

bèè miéke do m péi

kè bēe kōtení m borè nè ifei, kénsĩ.

25 Dè mōnnì mí ndi Yiè nKuyie nkè n duó nkè di na
di dootitòbè,

díndi Isidayeeribe kó kuwuò nkè di mpòti n kpéí.

46

Babidōnni kó yebokè báá na kébennénè Kuyie

1 Tēbōatenkaanitè bè tu tē Bēedi tē bíimmu,

tēbōatenkaanitè Nēbo domu,

di do tounko s̄i tenkaanì iwũō ke sì dèúkunko,

sì naá nyiwũã kó yetuò nyε,
iwũã sì òùnèmu.

² Sibɔɔtenkaanì bímmu,
sì wěnnému ke do,
sì í na ke dεεté simáà,
bè sì tɔmu ke kũntinè betɔbè ciε.

³ Kénténè n tú mù, díndi Sakɔbu yaàbí,
díndi Isidayεεribe bèè kraá,
díndi n tɔ bè nè di yɔbè pɔuti miεke,
díndi n te bè nè bè di púómmè.

⁴ Nè di bo kótémè n yó mmε ndi dò,
nè diyùpèitì miεkoo n yó ndi tɔmu,
mî pî ndε kó mutɔmmú ke yó mmu pî,
ke yó ndi ceú ke di dεεrí.

⁵ Di bo nh ennenè we kè tí mma?
Di bo ndonnenè we kè ti ndò?

⁶ Benitibè òò yóótému be yaàyòrè mεsɔ,
kécɔnné timátì péitì cidòò,
kéwaá nhomáátì, kòò bè dɔò tetenkaanitè.
Kè bè nninku te ìkè ke tè bàá.

⁷ Kε tè tɔuti, ke tè buuti,
kè bè tè cònné dè tè ndε ncómmú.
Kè bè ta tìmatì miεke ke tè kuónnè tè bàá cóuté,
tè bàá bè dεεté.

Medεεtímè í dētirimè

⁸ Díndi di ndè yé, ke kpénkũnne dimáà,
totínè di yèmmè, díndi bèè yetírì n kpεti.

⁹ Dentenèní tìi dɔò nè dimònnì,
n tú Kuyie nku kutεkù makù í bo,
kè dè í tú mí nhotòu mɔu í bo,
ke n dònne.

¹⁰ Mî òò náké nè dimònnì tìi yóó dɔò,

nh ãã ti nàkému kè tì kpaaní tì me mbáá paà.
Kè n yĩ n yóó dɔ̀dɔ̀ tì nh ãã ti dɔ̀dɔ̀mu.

11 N yùní fetúúfè * nfe diyie yiení kèè bíékè,
dihèi detirì ndi n yunímè onìtì wèè yóó dɔ̀dɔ̀ n tããté
tì,

n nàké tì, tì yóó tuàkení,
kè n tããté tì n yóó ti n dɔ̀dɔ̀.

12 Kénténè n tú mù dínđi itookperí yembè,
dínđi bèè dèténè timóm̄m̄nti.

13 Nh autóomu ke bo dɔ̀dɔ̀ timóm̄m̄nti,
m bo dɔ̀dɔ̀mè timóm̄m̄nti dè í kpaá ke dètirì,
n tɔ̀tému ke bo deeté n nìtibè,
n yóó deetému Siyã̄̄ èi,
n yóó duóm̄mu n kó tikpeti Isidayeeriβe.

47

Babid̄nni èi k̄βε domè

1 Dínđi Babid̄nni èi k̄βε,
cúténè kékari ketenkè
f̄̄ mBabid̄nni èi bè do í káá nwè,
karoo ketenkè a kpàtì í kpaá,
dínđi Kandee èi k̄βε.
Bè ténke í yó ndi yu ke tú bewennibe, besààbè.

2 Túóténè kunàntèmbiku kénaa mmuyuo.
Dáténè tiyààtì di ùkè, kéfeínko,
deennè di yààtì kéfeí ndi kpèrè,
kéna késénté kukó.

3 Kè di f̄̄̄ feité, kè bèe yà di fei,
m̄i yóó peite,
òm̄u í bo wèè bo yete.

4 Kuyie nkuù me nyè,

* **46:11 fetúúfè:** Kuyie ndòò dináānhántirì ke dó k̄yĩ Pedesi kóo kpààtì nwe. Wénté 41.2.

kè tínti Isidayεεribε bie
 ti kòò donti tú ti Yiè nKuyie Mpakεdaa
 wèè dò mpáí páí,
 κε ti te tínti Isidayεεribε.

⁵ Babidənni εi kəβε,
 karinè κε yĩ só,
 sərinè dibìinnì miεke
 κε yé bè ténke í yó ndi yu κε tú bèè baké yεkpààtiyə
 τεγέ.

⁶ M miεke κεè do yè n nìtìbè,
 n díimmu n te bè ifei,
 m bè ānnému di nəu miεke,
 di με nyí bè kuó mmesémme,
 κε toummu βεdakótìbè γετω cέέyè.

⁷ Kè di yèmmè dò ndí yó mbaké sáà,
 bá dí í toti di yèmmè tìi dòòri ti ìnkè,
 di í dààte κε dò ndè məke kumànkυ.

⁸ Di mmənnì kénténè n yé mmù, díndi bèè dòòri di
 dómè.

Díndi bèè kàri bètèìì, κε náá ndi yèmmè miεke κε tú:
 Kè dè í tú tínti otəu məu í bo,
 kè di yèmmè dò ndi í yóó naá mbekúpobè,
 κε yé κε tú di bí í yóó kú.

⁹ De kó μεborime μεδέ yóó di tuəkenímu,
 dimənnì dimáà, diyìè dimáà.
 Di bí yóó kúmu, di yóó naámmu βekúpobè,
 dè yóó dəəmu bá kè di dó di dəə denitinənkperε,
 bá kè di dó dí tì beé n di bəkè.

¹⁰ Di do tǎ dimáà ndi di nəmmè κε dəəri
 denitinənkperε,
 di ə ndəəri dè κε náá nke tú: Òməu í ti wúó,

di kó meciì nnè di kó meyiētíimè deè di fènte,
 kè di náá n ke tú: Kè de í tú tínti òmòu í bo ke ti dònne.
¹¹ Meyeñcaàrìimè meè di doti, di í yóó na ké mè cònné,
 meyei ndiemè meè di tati, di í yóó na ké mè yenténè.
 Bepòmbè beè di doti dimònni òimàà.

Di do í dake bèè kpéí.

¹² Sòoténè kéndòari denitinònkperε ke beeti yebakè,
 di duó ndè òimàà nè di bíkémbénti,
 kè de naati di pété mucóntimu, kè de yie ndí kpenke.

¹³ Di òu bèè borè tipāāti bè borε?

Bèε katení ké dí teennè,

bembe bèè bòú ntiwetì ke wéí siwāā,

ke náá ntìi dò nkétuakení bá wèè tànku.

¹⁴ Di sàāténè timúkpetì nti kè muhāā nyóó di cóuté.

Di í yóó na kéyenténè de kó muhāā.

Mù í yó ntú musámòpmù bè pūūnè mù pēē,

yoo bè òò tòtìinne mù kedekè kényiiri.

¹⁵ Tii yóó tuakení di kó benitinòmbè di òu bèè borè
 nè di bíkémbénti.

Bè yóó cíétému bemàà bemàà,

be kòò mòu í yóó na ké di deeté.

48

Ti Yiè nKuyie nhōō nákému kè ti né na kédòò

¹ Díndi Sakòbu yaàbí kenténè,

díndi bèè pòtìnnè bè bo ndi túmè Isidayεεribe,

díndi Sudaa kó feyanfè kòbe díndi bèè pàrikunè ti Yiè
 nKuyie nkó diyètìrì,

ke yu Kuyie nkùu te Isidayεεribe ku yètìrì.

Dè né í tú nè timóm̄m̄nti nè m̄wetímmè miεke.

² Díndi bèè pòtìnnè bè bo ndi yumè ke tú diheì sààrì
 kòbe,

díndi bèè dàrìnè dimàà Kuyie nke tú Isidayεεribe kó
Kuyie nkuù yètìrì tu Mπακεδαα.

³ Ti ketiti tìi yóó dṵṵ n tì nàké nè dimònnì ndi,
ti yènní mî nùù, mî tì béi ke pânke tì ta mudṵṵrìmù
ke tì dṵṵ.

⁴ N di yému nè dimònnì kè di tú kubotí kùù í yíé
ntìmatì,
kè di fṵṵnì do nkumátidṵṵ kè di to kpeñnì.

⁵ N tì ndi nàkému nè dimònnì, di tì kèèmu kè tì né na
ke tṵṵkení,
kè dè bo yie nkè di báá yí di bṵṵkè yeè dè dṵṵ,
kè di yèmmè bá ndò sibṵṵtenkaanì siì te kè dè dṵṵ.

⁶ Di tì kèèmu ke yà tì dṵṵmè,
di í dṵṵ nkè tì nàkàà?

N di náá ntì di mmònnì tì tu tipàntì nti,
tì sòrimu di mu nyí tì yé.

⁷ Tì buoté bàmbà nwe, tì do í bo nè dimònnì,
di mu nyí tì kèè kè dè í tú yíé,
kè dè bo yie nkè di báá yí di do tì yé nè dimònnì.

⁸ Di me nyí kèè tìmatì di í banté tìmatì,
nè dimònnì tìmatì í taà di to,
n di yému kè di tú benitidṵṵnibè ke yetírí n kpeti nè
bè di peiténímè.

⁹ Nè n yètìrì kpéi nke m bónkùnnemè m miεke,
nè n sānni kpéi nke n kpaá ke di mṵṵkenèmè
meminnímè deè te kè n yí di deite.

¹⁰ N di tíi mmuhǎá mmu dè né í tú n dṵṵ kécṵṵte
mṵṵmamù
n di tanné mefṵṵtímè kó muhǎá mmu
ke bo di yááké.

¹¹ N yètìrì kpéi nte kè m pī mmutṵmmù,

ke yé n yí dómè n yètìrì caàrè, n yí dó n toté nè òmòu
n sãnni.

Kuyie n tããtémè Siduusi ke bo ò p̄h̄nè mutōmmú

¹² Díndi Sakòbu yaàbí kenténè,
díndi Isidayεeribe n yu bè,
m̄i tu oketiwè ke tú osɔnwe.

¹³ M̄i d̄ò k̄etenkè nè n n̄ùtè,
kè m̄i pité tiweti,
kè n dè yu dè k̄òrinímu m̄εcãã.

¹⁴ Tíinnè dim̄ɔu kékeè, on̄tì n dó wè,
wèè yóó d̄ò Babid̄onni k̄obe n dómè,
ò bo c̄ε̄εε Kandee k̄obe.
Di miεke we ntì n̄aké nè dim̄onni.

¹⁵ M̄i móm̄muɔ ntì b̄éi,
m̄i ò yúní, m̄i duó nkòò k̄atení,
o t̄ōmmú yóó yiémmu.

¹⁶ T̄ónn̄enní m borè kékeè,
nè dè ketémè kè n n̄ámmu,
kè dè t̄ùàkení ke n s̄h̄tè.

Tū mbanténè ke do ti Yiè nKuyie nkuù n t̄ōnní
kè ku Yaá nni mbonè.

*Kè Isidayεeribe do nyié nKuyie nkpeti dè na mbè
d̄ōmmè*

¹⁷ Nt̄enè di Yiè nKuyie ndi kóo donti,
wèè d̄ò mpáí páí ke di te díndi Isidayεeribe ò tu mù,
mí ndi Yiè nKuyie m m̄i di te ke di tiè nt̄i yóó di
d̄ò m̄εsàà,
m̄i di ni kuce di k̄erí kùù miεke.

¹⁸ Áú! Kè di do yie nkékénté n tannò,
di na mm̄k̄emu diwèl kè di mp̄ũ k̄ukó nk̄ōme,

kè di kó timóm̄m̄nti mpíéké menie ndòm̄m̄è
dàm̄éèrì.

19 Kè di kó f̄eyanf̄e sũ mubirímú dòm̄m̄è,
kè di yaábí kó kusũkù ndònnè ibirí dòm̄m̄è dàm̄éèrì
nùù,

b̄e yètìrì báá kpánné,
kè b̄e yètìrì mbo n yìkè sáà.

Kuyie nyēm̄m̄è b̄e yè Babid̄onni

20 Yennè Babid̄onni,
cokénè k̄éȳe Kandee k̄obe cuokè,
p̄īék̄énè tì, yeènè tì tip̄ūtì tim̄ou,
k̄e n̄áké tì Yìè nKuyie ndontém̄è Sak̄abu yaábí.

21 Kuù do ni ku n̄it̄ib̄è dikp̄àà ted̄ontè k̄peri mīeke,
bá sin̄éȳī í mb̄e p̄ī, kuù do duó nkè menie nyenní
dip̄èrì,
kuù do yaté dip̄èrì kè menie ncóúnní.

22 Ti Yìè nKuyie mb̄éim̄mu k̄e tú diw̄èì í bo b̄eȳeibe
kp̄éí.

49

Kuyie nt̄āāt̄ém̄è ku kóo t̄ōnti

1 Kè Kuyie mp̄āān̄āant̄i n̄āant̄o b̄eì n̄ke d̄ò:
D̄índi k̄etenk̄è k̄èè soké dàm̄éèrì cuokè k̄e k̄obe
k̄énténè,

d̄índi yeh̄ek̄è d̄étiȳè k̄obe keènè.
N̄è n ȳō p̄outi mīeke n̄ke tì Yìè nKuyie nni nt̄āāt̄ém̄è,
n yet̄in̄í d̄iì m̄on̄n̄i ndi kù n yúm̄è,

2 K̄e n duó ntin̄āant̄i t̄iì d̄ò ndisiè,
k̄e n k̄ānk̄é ku n̄òut̄è
k̄e n duó nku n̄āant̄i t̄iì d̄ò nkupie,
k̄e nh ānné ku doò mīeke.

3 K̄e n n̄áké k̄e ȳī:

fǔ̀ tu nkóo tǔntì.
 Fǔ̀ nyIsidayεeri n tāāté wè kàa bo bεnke n kó tikpetì.
 4 Mí nhEsaii kè mí n yèmmè né dò nh òu detetirè,
 ke càke n wērímú fààrè
 ke yé ba kè n Yiè nKuyie nyému n kpéi,
 ke n cuuti bo ku borè.
 5 Di mmònnì n Yiè nKuyie nkuù búi kunku kùù m
 pùité n yǒ pǔuti miεke,
 kè m bo ntú ku kóo tǔntì.
 Ke ténnéni Sakǒbu yaàbí ku borè,
 kè bè ntíkú ku borè.
 N Yiè nKuyie nkúu n dàò mesàà nke n yu,
 kuù tu n kó muwērímú.
 6 Kù n nàkému ke yí:
 A bo ntúmè n kóo tǔntì,
 kéi nSakǒbu yaàbí máà dè í sannè
 n da tāāté kàa bo ntú kutenkù kó kuwenniku nku,
 kè dèe yie nkè medεetímèe pité kétuεke itemmànke
 imou.

Isidayεeribe bèè ciété bè yóó wéte kékūūmmè

7 Mεmme kè Kuyie mbúi nké dò:
 Nte mí nha Yiè nKuyie n tú mù
 mí nwèè dò mpái pái,
 mí nwèè tu fǔ̀ nyIsidayεeri a kóo donti,
 nte n da náá nti fǔ̀ mbè sènkèrì wè,
 fǔ̀ nkutenkù wùó nwè kè dè kù mǎke isíé,
 fǔ̀ mbèè baké bè dàò wè bε kó kudaakù
 bεkpààtìbè yóó da yàmu ke íté kécómmú
 ké sikpààtìbí da yà ke nínkú a ùkè
 n dǒrimu m búi ntì
 kè dò mpái pái mí nwèè da tāāté fǔ̀ nyIsidayεeri.
 8 Ke yí ke búi nké dò:
 N kèèmu a báammì dimònnì sààrì ke ì cǔuté,

ke da teennè n dó ké da deeté dìi mònni.
 Mii da piítè ke da deeté kàa bo dòò metaummè
 mí nnè benitibè ti cuokè,
 ke íi ndihèi, kè benitibèè kari ketenkè kèè do duóo.
 9 Kàa kpeté bèè bo yekpetintuo ke bèè yè
 bèè bo dicuri kè bèè yènní dedaatirè.
 De mònni bè bo ndònnè ipe ìi cènti ke diiti yetārè
 ĩnkè ìi dómè.
 10 Dikònni báá bè pĩ
 sinéyēi me mbáá bè poté ketenkè báá tonkè ké bè tũo.
 Diyiè me mbáá bè cóu nke yé wèè bè ni ò bè
 màkenèmè mesémmè ke yó mbè kòrìnè
 menésààmè borè.
 11 M bo dòò yetārè kè yèe naá nyice,
 m bo ìĩtí yefòtè ice.
 12 Nte be ke kéréni bè iténi dedétirè nde kè bèmabè
 boní kubakù yóu,
 kè betòbè boní diyiè taà kèè bíékè,
 kè betòbè boní Esibiti.

13 Fó nkeĩnkè dè nda naati,
 fó nketenkè kàa nyānku,
 díndi yetārè kè di nyíú
 ke yé mí ndi Yiè nKuyie m bàntèmè n nitibè,
 n kuómmu besénnibè mesémmè.

Kuyie ntumè kù í yóó yè nku kabè

14 Kè Kuyie mbéi nke dò:
 Sedisadèmmu nàá nke tú:
 Ti Yiè nKuyie nni mbòntóomu
 kù n yèmmu.
 15 Onitipòkù bo yè nho biraà?
 Mesémmè òó í ndè nhò bonàà?
 Bá kòò nitipòkù bo yè nho bire mí m báá da yè.

16 N da wàrimu n n̄ou miεke,
n n̄onfè í iiti a èi kó iduotí ñnkè.

17 Nte bèè yóó maá f̄́ nSedisadεmmu èi ke cootíní.
Bèè do da p̄̀onte kédéíté bè yìèmu ke cokù.

18 F̄́ nSedisadεmmu èi, éu nha yuu kéwénté a fitímè,
a bí im̄ou tikumu ke k̄aríní a borè.
Mí nKuyie m bomu kè m̄i béi.

Ì yó ndo ntisātì nti a k̄réi, kàa mbè yì fenaàk̄ñfè
k̄ōme.

19 Sedisadεmmu a do d̄ounkomu ke naá ntidobontì
benitibè né w̄ēti ke bo êkém̄u a miεke.
Bèè do da p̄̀onte kè bèe dété.

20 A n̄itibè a do p̄̀aà bè,
bè w̄ēti ke bo da náké ke d̄ò:
Ti êkém̄u tí p̄̀a m̄ēfiè nkè ti kari.

21 A bo mbékú am̄áà ke tú:
We m̄peité bè nn̄itibè n do p̄̀aamu ibí
kéndò nteh̄āũntε kè bè n yetε,
we nné bè pií, n do bo m m̄áà kè bè borε?

22 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke d̄ò:
Mí nha Yiè nKuyie n yóó youte n n̄ùtè nte.
Yεbotè bíékè kè yèe yà n cannimè,
bè bo nhúúkú initidabí ke t̄ũōké initipòì ke k̄ūntíní
a borè.

23 Bekp̄̀aāt̄isap̄̀ambè bo ntú a kó bebíyuār̄ibè,
kè bekp̄̀aāt̄ibè tu bèè ì tiè,
bè bo nn̄ínkú a ìkè ke s̄ĩnko ke déú a nacèt̄áá.
De m̄on̄n̄i kàa banté dè ã̄ í ndimè bèè duó mbem̄áà
mí ndi Yiè nKuyie.

24 Okp̄̀ar̄inūnti do éi dè bè bo dè fièt̄aà?
Okp̄̀aāt̄iyonkuwe do kpetí bè bè bo bè kpet̄áà?

25 Okpàrìnuònti do εί δὲ βὲ bo δὲ fiètemu
kékpeté okpààtìyonkuwe do kpetí bè.
Mí nKuyie mmî b́í.

Mî mómumu nyóó dokénè a dootitòbè kédεεté a bí.

26 Bèè do da fěũnko m bo duó nkè bèè cááké be kòntì
bè bo yã bè yĩ nkémuó mmenaà nkõme,
kè benitìbè bemouu banté mî tumè a Yiè nKuyie, a
δεετίwè, a donti.

50

Kuyie nyí yete Isidayεeribe

1 Mεm̄me kè ti Yiè nKuyie mb́í nke d̀:

Kè di yē n yetemu Sedisademmu wèè tu di yã,
yé dipátiri meyatimè kperi?

Kè m me ndi fitému ke bo yietí m bàà,
yénè de kó dipátiri?

Di yei mmè te kè n di fité,

di caàrìmè mēè te kè n yete Sedisademmu wèè tu di
yã.

2 N kòtenímu, dè yĩme kè n yí yà òmòu,
n yumu, ba nte kòò m̀òu í yíé?

Di yèmmè dò m bakù kũpúrìmu ke báá na ke dí
δεετάà?

Di yèmmè dò n kpamu muwērímú m bo di
δεετέm̀àà?

Mî ãã b́í nkè dà mè̀èrì kũũ,

mî ãã duó nkè ikó nkpeí,

kè siyĩ m̀ónté mēnie nkékú kēpããke.

3 Mî ãã duó nkè dibìnnì dátínné kēĩnkè,

mî ãã kè dátínné kuyaas̀òkù wèè k̀ari mukũũ nho
kõme.

Kuyie nkóo t̀nti d̀ómè ké nkù kèmmú

4 Ti Yiè nKuyie nni ntiémmu detancóumbire kōme n
do nkénáké tì,

kè n yé tináaṅtì tìi bo teennè bèè òu,

bá dìi kũnweñni ò ñ nh entemu kè nní ndó m bo nhò
kèmmúmè,

detancóumbire ñ nkémmúmè wèè dè tiè.

5 Ti Yiè nKuyie nkuù n duó meyèmmè m bo kù
kènténè mè, m me nyí yete, n yí wète n
fñnkúò.

6 M benkemu m può bèè m puotì,

n yí yetenè n kúònni bèè fñũ n deñfè,

n yí yetenè n yìikè bèè n sǎǎ ke n suu tinóntōũtì.

7 Ti Yiè nKuyie mme nni nteénnèmu, deè te kè n
kònti í yārike,

kè n fiíkú teii,

n yému ke dò n yí yóó di ifei.

8 N kóo patiwe tòkému, kè wèè n dónè tináaṅtì, wèè
kòtení kè ti máá.

Wèè dó tí beké de yiè nkéténí.

9 Ti Yiè nKuyie nyó n teennèmu,

we nné yóó yí n yí naati?

N dootitòbè yóó kērímu tiyààtì kōme ke n cóú kè ibié
bè càáké.

Kuyie nkóo tǎnti tumè bèè ò kènté

10 Di miéke we ndé ti Yiè nKuyie,

we nkèmmú ku kóo tǎnti tu mù?

Wèè kèrí dibìnni miéke kè kuwenniku í bo

de yiè n duó nhomáa Kuyie ké nku mbúó.

11 Díndi bèè tùtì muhǎǎ ke baàtì mependòmmè díi
mómmbembe tati mu miéke.

Di pendòmmè yóó tǎǎ dímbè,

Ti Yiè nKuyie nkuù yé deè di tùòkení,

di yóó kú meféũtímè miεε nκε.

51

Kuyie nyεmmè kù yóó δεετέ Abarahammu yaàbí

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nκε dò:

Díndi bèè wanti μεδεετίμè kénténè,
díndi bèè wanti mí ndi Yiè nKuyie,
wénténè dipèrì bè di yarí dìi miεε,
totínè di yèmmè difõtìrì bè di dènnení dì.

² Wénténè di yààrì Abarahammu,
nè Sadaa bèè di pié,
n do yóó yú Abarahammu kòò í mακε δεbire,
kè nh ò dòò mesàà kòo pié.

³ Mí ndi Yiè nKuyie n wúó nSiyõõ kè mesémmè μεè
m bo,

Siyõõ kó yedobuò nkπεε,
ndònnè mesémmè mμε,
Siyõõ εì naá ntedòntè nτε,
kè m bo di dòò τεpútè
δε kó tedònkpetè bo naánnè
kupúú sààkù Edenni
diwèi nè kuyèhnaatí dè bo ànné δεborè.
Bè bo ndiè nyεsã nκε bie ndεbéménnè.

⁴ Díndi bèè tu n kαβε kénténè
díndi n kó kuwuα nκεèñè.

Mî yóó di duó nyikuó ìì yó ntú yebotè kó kuwen-
niku.

⁵ N kó μεδεετίμè tóónnímu,
mè duunnímu kè m bo bekénè yebotè,
kè yehekè détiyè kαβε m bóúté
kémbaa m bo yè δεετέmè.

6 Βούτένè κεϊνκè κέγà,
 κέσϊννέ κέwénté κетенκè,
 κεϊνκè yóo pēētému kuyukú kōme,
 κέ κетенκèε κērí tiyaàcítì kōme,
 bèè bo κетенκè ïnkè κέ bèε kú
 isēĩ kōme κέ n kó μεδεετίμè mbo sǎǎ
 mè í yóo mməke kumàнку.

7 Díndi bèè yé dèè wenni ke síe kénténè kékeè!
 Díndi bèè tū n kó ikuó di bá nyĩèkù benìtibè kó
 yesáambè.

Di bá ndé bè bo di senkèrìmè.

8 Imambié yóo bè càákému kukònkù kōme
 ibié bo bè càáké tipecítì kó kuyààkù tēmè.
 N kó μεδεετίμè í yóo mməke kumàнку.

Mii yó mbaké sǎǎ.

*Kuyie mpǎānǎāntì nǎāntò dómè Kuyie nyoute ku
 bakù*

9 Kè Kuyie mpǎānǎāntì nǎāntòo béi nke dò:

Áú! Ti Yiè nKuyie nyoute a bakù,
 benke a wērí mú!

Íté kécómmú a do dòmmè nè dimònnì.

Dè í tú fǎǎ do pònte Esibitáà?

Dè í tú fǎǎ do kùə Esibiti kó musĩmmàà?

10 Fǎǎ do duó nkè dàméèrìi kũũ

kufòtikù diekù kó menédiemè.

Fǎǎ do keuté kuce dàméèrì mieke
 kàa kəbe a deeté bèε kété.

11 Mèè botí nku ti Yiè nKuyie ndonté bè yóo konnìmè
 Sedisademmu,

bè bo nkũntiní ke dentì nè diwèi be namè,
 be wèi í yóo mməke kumàнку,

kuyeñnaatí bo mbè piéké nè diwèi mediè.
Meyeñcaàrìmè nè yedabùò kè dèe dété.

Kuyie nyàúkùnnemè ku kabε kǎnti

12 Kè Kuyie mbéi nke dǎ:

Mí ndi Yiè nKuyie mmî yàúkùnko di kǎnti.

Onitì tu we kè di ò yǐèkù

ò tu onitì nwe ke yóó kú, onitì í cáǎnnè timútì.

13 Di yèmmu mí ndi Yiè nKuyie nkùù di dǎdǎ?

Di yèmmu mí nwèè pité tiwetì ke fíi nketenkǎ?

Di yèmmu n kpéi nkè di kǎmbùòtì duò,

kè di kǎnti au ke dò mbèè di fǐũnko bè yóó di kuǎ?

Bèè di fǐũnko be kó kemieke bo di dǎdǎ ba?

14 Bè kpetí bè yekpetíntuo mieke bè yètimu bàmbà,
bè í yóó kú ye mieke bè í yóó mǎnté mudii.

15 Mî tu di Yiè nKuyie,

mî nampú dàméèrì ke ínko yenéfinfirè

mî yètìrì tu Mpakedaa.

16 Mî ãnné tiwetì kè mî fíi nketenkè.

Sedisadεmmu, a tú n kou nwe

mî ãnné n náàntì a nùù mieke

mî da kǎnké n nòutè kó medéè.

Kuyie nkònnémè ku kabε

17 Kè Kuyie mbéi nke dǎ:

Íté fǐ nSedisadεmmu.

Ente! N do da nì m mieke kó febòòfè nfe

kàa fè yǎ kékúótóo,

kàa ìlkèe fité.

18 A bí a pié ì dèmarè í bo dèè bo da dete.

A píi ì bí dèmarè í bo dèè bo da benke kuce.

19 A né yóó beé nwe tì me nda tùòkení tidé?

Bè mè nda pòntemè ke eí a kperε

kè mudoò tanní nè dikònnì
we nné yóó da bántè?

²⁰ Sedisademmum a kó bedapàmbè yĩ̀̀kemu ke duó
kéduó duó ice miẽke
bá bè í nampú, timátì òõ pĩ ntehontè kè tè ndòmmè.
Mí ndi Yiè nKuyie m miẽke kèè di do.
Mí ndi Yiè nKuyie mmũ di kpannè.

²¹ F́ nSedisademmum kénté kékeè!

A kperere n dò mmesémmè mme

a muómmum dè né í tú menaà.

²² Sedisademmum nte mí nha Yiè nKuyie n tú mù
mí nwèè bo a f̀̀nkúò
n yóó còutèmmum m miẽke kó febòòfè fèè firì a ìkè,
a ténke báá fè yà.

²³ N yóó fè pii mbèè do da f̀̀ũnko bè mbè

bèè do òõ da péi nke dò:

Kúútí kè ti nnaù ke p̀̀nkù,

bèè do dòò a ìnkè kuce kénnaù.

52

Sedisademmum èi yóó wẽte kémaámè

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Ente f́ Sedisademmum èi,

ítè m̀̀cãã f́ nSiyòò èi, íté kécómmú kétéĩ,

ãnnè a banyààtì

bekpákpàribè itayéi yembè bè í tatiní a tenkè ténke.

² Sedisademmum íté képeité amáà mutáá,

kari a kàrì,

Siyòò pítè a f̀̀nńí kuhõũ, f́ nkudaakù.

³ Ti Yiè nKuyie ntu:

Bè di fité ke í còuté tiyeti,

kè kù yóó di donté ke báá yietí.

⁴ Kè ti Yiè nKuyie yíe kébéi nke dò:

N nìtìbè do kòte Esibiti ke bo nkarimu,

kè dè né mboní kè Asidii kòbe mbè fěũnko detetìrè.

⁵ Di mmònni n né bo yĩme?

Mí ndi Yiè nKuyie ndi bekemu.

Bè me mpĩrmè n nìtìbè detetìrè ke kònnè,

de kó benitidònnibè buò nsiyí nsi,

ke n sáá, mí ndi Yiè nKuyie mmí béei.

⁶ Dèè te kè n tu n nìtìbè yóó bantému n tú wè,

de yiè bè bo banté mí bè nàánnèmè,

n tũòkenímu.

Bè nàkémè Kuyie nkó medeetímè kpéi

⁷ Kàa yà wèè náanteni tináaṅsààti

yetàrè ìnkè dè ò nda naatimu.

Wèè nàá ndiwèi kó tináaṅti,

medeetímè kpèti ke náá nSiyòò kòbe ke tú:

Kuyie ndi tũ nkù kuù tu okpààti.

⁸ Kénté bèè baà a èi,

bè pĩèkùmu bè iúmu nè diwèi,

ke yé bè yàmè nè be nuò nti Yiè nKuyie nwětiniímè

Siyòò èi.

⁹ Díndi Sedisademmu dobontì kòbe uunè kéii,

ti Yiè nKuyie mbántèmu ku nìtìbè,

kù dontému Sedisademmu èi kòbe.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nyòutemu ku nòutè

ke bo benke yebotè yemòu kù dòmmè pái pái,

tìtèntì timòu kòbe yóó yàmù Kuyie nti tũ nkù

dèerímè.

Kuyie ntumè ku kòbèè yè Babidònni

¹¹ Yènnè! Yènnè! Íténè Babidònni,

díndi bèè tò mí nKuyie n cǐtètè kuó nenti,

di báá kááké dèmarè dèè sī, dí nyetì ke wenni.

¹² Bá nyetìnè ke deití,

di bá nyetì ke cooti, mí ndi Yiè nKuyie n nimu di ìkè,

mí nKuyie ndíndi Isidayεeribe di tū nkù m bomu di fñkúò.

Kuyie nkóo tǎnti fěũtémè

¹³ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Nte n kóo tǎnti ò yó ndéúkúmu,

kòo yetìrìi feité,

kòò baatè ò yó ntú onitidiεwè nwe.

¹⁴ Kusũkù do ò yàu kè be kǎmbùàtì duòmu

ke yé o ìkè do càkemè ke ténke í ndò nkenitikake,

o kǎntì ténke do í dò ntinitikpeti.

¹⁵ Yεbotè yóó ò yàmu kè dèε yè di,

bekpààtìbè bo pi be nǎ o kpéi,

ke yé bè yàmè bè í bè benke tì diyie mari

ke kèè bè í kèè tì diyie mari.

53

¹ N Yiè nKuyie, we nyie nha náàntì ti náá nti?

We mbanté a wεrímú a benke mù?

² Ò yènní ditepànni kǎmε mme ti Yiè nKuyie nyìkè, ditepànni ãã yèmè ketenkperíkè.

O dòmmè do í cáá nke miεti

ke do nha ò yà kénwúó

o kǎntì do í cáánnè betǎbè kpeti.

³ Ò do tú bè senkèrì wè nwe kóò yetε,

kòo fěũté kémanténè kuyonku,

kédontenè onitì bè ãã yà wè kékǎá nkeyìkè.

Ti do ò sènkèrìmu ke í ndake o kpeti.

4 Ò né do tɔ tî kó mɛfɛũtímè,
ò do cɔuté tî kó tikɔ̀nyonkuti,
kè tɪnti yèmmè né ndò Kuyie nkuù ò poté,
koò poté kè bo ò dií nyifei.

5 Kε yé ba! Kè ti kó mɛyɛi mmɛɛ te kè bè ò kòute,
ti kó mɛcaàrìmè kó tiyɛ̀iti nti ò tɔmè kè ti ò yònte,
weè cɔuté tiyɛ̀iti kè ti pèté diwèi,
bè we nkòute kè ti miété.

6 Ti do áantɛmu timɔu tipìèti kɔ̀mɛ,
bá wè kòo tũ nhò dɔ̀ kùù cɛ,
kè ti Yiè nKuyie nhò tou timɔu kó mɛyɛi.

7 Kè bèè ò fɛũ nkòo yie nkékékùnnɛ omáà,
bá ò í àate o nùù,
ò do dònnè fɛpìèfɛ̀ bè kàrinè fè nfe mukòù,
bè kɛ̀i fɛ̀è cìti,
kɛ nɛ́fɛ̀kè ò í àate o nùù.

8 Bè ò pĩ́rɪmu kóò bekénè kóò kùò,
o kó kutɔ̀nkù kɔ̀bɛ òmòù í ndakɛ o kɛti,
òmòù í mbékú mùù te kè bè ò dèite kutenkù.
O botí kɔ̀bɛ kó mɛyɛi nkó tiyɛ̀iti nti bè ò puotímè.

9 Koò wɛ̀nnénè benitikòùbè kɛ kũnné,
kòo fɔ̀ti wɛ̀nnè tikpàti yɛmbè,
bá ò í mɛ nɛààrèmè mùmamù,
ò mɛ nyí nàké̀ tìmatì tìi tu siyáàbìsí.

10 Ti Yiè nKuyie nkuù do ò tããté kɛ bo ò tou
mmɛfɛũtímè,
kòò duó nho fòmму kè bè ò kùò,
kòò ùtè benitibè yei,
ò yóó mɔ̀otɛmu o yaàbí kòo fòmму sɔ̀oté kémɔ̀nte,
nè weè borè ndɛ Kuyie nyóó dɔ̀òmè kù dómè.

11 O fěũtímè kó difǎnkúò benìtìbè bo ò yǐtè kè dèè ò
 duó
 ndiwèi kè meborimεε ò narikε,
 Kuyie nkóo tǎntì sààwè bo nte kè kùu wénté benìtìbè
 bèè wetí,
 weè yóó tǒ be yei.

12 Dεè kpéi nte kè kù yóó ò wěnnénè bediebè
 nè bekpérìbè bè bo wěnné kétotí be éi dè.
 Ke yé ò duómme ò máà kè bè ò kùò,
 koò wěnnénè benitiyeibe.
 Bá nè ò me ntómè kusũkù kó meyei
 nke deeté benitikòùbè.

54

*Kuyie nyóó wēte kétaunnèmè kumáà Isidayεeribe
 ké bè duó ndiwèi*

1 Sedisadεmmu εi, fǎ ntehǎũnte,
 fǎ nwèè í peí, ñyǎnku nè diwèi,
 tiitè teyũtè, fǎ nwèè í peitè,
 ke yé bè yetε wèè nitipòkù kó ibí yóó sũũnnèmè
 wèè ye nho kpεyi.

2 Pěkũnne a yààtì kó kutouku yóó cónné dè,
 pĩnte a touku kó tiyààtì kěpěkũnne,
 tuuté iwēi ke bá nyĩkù,
 baaké ibaaké mesàà.

3 A nìtìbè yóó sũũmmu kėpíε ntipũtì timou
 kėfietε yehekè yèè da tókénè,
 a nìtìbè bo wēte kėpíε nyehékè yèè do dǎũnko.

4 A bá nyĩkù a í yóó di ifei,
 dè báá da di ke yé bè ténke í yó nda sǎámmè,
 a yóó yèmmu a do di ìi fei a sapàntì mǎnni,

a ténke báá dentení bè do da sáá nyèè sáámmè a tú
dìi mònni okúpokù.

⁵ Ke yé wèè da dòò weè tumè a dòu weè yetìrì tu
Mpakεdaa,

weè dò mpáí páí ke te Isidayεεribε weè tu a donti,
weè yetìrì tu Kuyie nkùù te ketenkè.

⁶ Sedisadεmmu! A dònne onitipòkù bè yetε wè nwe,
kòò bo meyeñcaàrìmè miεke,

kè Kuyie nda yu, kuù béi nke tú:

M bo yíme kédootóo m pokù n tããté wè,
n kpaá cεntí dìi mònni?

⁷ N do da dootóomu dimònni sám̀pòrì miεke,

kè mesémmè m pĩ mmediè, kè n dó kέwεte kέ da túóté

⁸ M miεke kεè do da yè mediè bá n ténke í ndó kέ nda
wúó dimònni sám̀pòrì miεke.

N né me nda dómè kè dè í mεke kumànku,

dεè te kè mesémmè wεte ke m pĩ nnè f́,

mí nha Yiè nKuyie nha donti míi me n yε.

⁹ N do pàrikè mèè botí Nowee kó dimònni ke dò:

N ténke báá yóu kè fetaafè diéfè kuε benitìbè,

memme m pàrikèmè ke tú:

M miεke ténke í yóó da yè kè n da kpannè.

¹⁰ Bá kè yetārè bo tote ye córè, bá kè sitáá bo sántè.

N da dó mèè dókùmè báá ceete, diwèi kó metaummè
n da dònèmmè mè í yóó ceete,

mí nha Yiè nKuyie nkùù da kuó mmesémmè,

míi béi.

Kuyie nyóó wεte kεmaámè Sedisadεmmu

¹¹ Áú Sedisadεmmu εì! A kpeεε dò mmesémmè
mme,

menie mmeè píε nha εì ke da kuòtì

òmòu με nyí bo wèè bo da bántè.
 N yóó wēte κε da maámu nè yetásààyè yebotí yebotí,
 κε da pũýténè yetásààyè
 yèè dò nyewetè.

¹² M bo maá a dèrè nè yetásààyè yèè dò nfetònfè,
 kémaá a bòrè nè yetásààyè yèè dò ndoii
 kédari a duotí nè yetásààyè.

¹³ A bí imòu bo naá ti Yiè nKuyie nkó betũmbè
 kè be wèi ndeu mediè.

¹⁴ De mǎnni kàa nfiíkú timóm̄m̄nti miεε,
 òmòu ténke bá nda fẽũnko,
 kufõwaá nténke bá nda tókénè.

¹⁵ Bá kè bè bo da do mudoò dè í yó mbonní m borè,
 kè wèè da dèke weè doti.

¹⁶ Mũ dǎò omáátì kòò fuutí timád̄outì,
 κε máátì kukpàr̄inenkù ò dómè,
 m με n né dǎomu ocaàr̄iwè wèè bo kù càke.

¹⁷ Tikpàr̄inenti bè màátì ti a kpéi ntì báá na ké dá dǎò
 dèmarè,
 kòò mòu da yu tibeéntì
 deè ò kǎre kǎre ò báá yà ò da yu mùu kpéi,
 n duó ndènde n kó betũmbè, m bè dǎò dè dò m bè dǎò
 mèmme.

Mí mbe Yiè nKuyie mmũ béi!

55

Bè í do mmedeetímè

¹ Áú! Díndi sinéyẽ bo bè k̄tenení menie mborè,
 bá nè bèè í m̄ke idíítì k̄tenení,
 k̄tenení kéc̄outé kédi,
 k̄tenení kéc̄outé menaà nnè menaamiè
 bá kè di í m̄ke idíítì,
 di í yóó yietí dèmarè.

2 Ba nkprí nte kè di bo ndennínko di díítí di yóo di
 dè kè í nsànnè de kprí?
 Ba nkprí, kè di òù dèè í diè nde kprí?
 Keènè n kpeti ke di desààrè,
 mekùò nkperε bo ntú di kó mudii.
 3 Kénténè n kpeti kékatení m borè,
 keènè n kpeti kè dèe yie nkè dí ríòù.

Kè n dí dòònnè metaummè mèè yó mbo sáà,
 ke dí dòò n do yè n yó ndòori mèè sàà nDafiti
 4 N do we ntāāté kòò bo nnáánnè ibotí n kprí,
 n do we ndòò okpààti kòo mbaké ibotí.
 5 Díndi Isidayεeri di níí bo yú bepòòbè ibotí tɛi kòbe,
 ibotí tɛi ì ì í di yé ì bo ncokùní di borè mí ndi Yiè
 nKuyie n kprí,
 mí nwèè dò mpáí páí ke di te díndi Isidayεeribe ke
 di déúkùko.

Kuyie nkó dinùù í duò ketenkè

6 Wammúnè ti Yiè nKuyie nkù kpaá feí dìì mònnì.
 Yúnè ku kè kù kpaá tóké.
 7 Onitiyiwee yóu kuce ò tũ nkù,
 kè meyi ndòòrìwèe yóu meyèmmè yeiime
 kέwēténí ti Yiè nKuyie mborè,
 kè kùu ò cǐé, Kuyie nti tũ nkù sémmè deumu kè ku
 cǐénko.

8 Kè Kuyie mbéi nke dò:
 Di kó iyèntotí cáámmu kè n kpeyi cáá,
 di kó ice cáámmu kè n kpeyi cáá.
 9 Tiwèti yòutenèmmè ketenkè
 n kó ice me nyòutenè di kpeyi
 n kó iyèntotí me mpèēté di kpeyi.

10 Fetaafè òò í ncùténí nè yemátárè ke kpénté kédeke
ke í nyòòre ketenkè,
kè tidiiti nè titieti kè dèe yè,
képeité kè benitibèe péte kébuotí képéte kédi.

11 N náànti kperere me ndò, ntì òò í nwètení m borè ke
í pĩ mmutõmmú,
ke í dòò n dó tì, kè í dòò n tì dènnò ke yè ntii pĩ mmù.

12 Di yetìmu Babidõnni nè diwèi,
di kũntimu di cie nè diwèi,
yetārè nè sitāá kè dè bo nyíú,
kè dikpáà kó titieti ti tipíètì.

13 Detie mbè tu dè sipèrésì dè bo yè di tenkè tipotì do
borè.
Kè bè tu tii tieti mírì kufòòku kpeti,
ke tii yè mumesatõtìmmù do borè.
Dè bo ntú ti Yiè nKuyie nkó disānni,
kè de kó mecannimè mbo sáà ke báá deite.

56

Kuyie nyoo còutémè benitibè bémou

1 Memème kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Ndòòrinè dèè sié,
ntũnnè n kuó n yóó di deetèmu bàmbà
kè benitibèe yà n dòòrimè m béi ntì,

2 Dè nnaati onitì wèè bo ndòòri m béi ntì
kénfííkkú ti mièke, kèndake teonòpùtè kó diyìe kpéi
ke báá dì sãũ,
kémenténè omáà meyei mmemou.

3 Wèè í tú Sifu kòò n taunnè mí ndi Yiè nKuyie
ò báá yĩ n yóó ò cànnénè Isidayeeribe.

Bè fònte wè koò pĩhéné tekprààticĩètè mièke
mutõmmú

ò báá yĩ ò dònne mutie mùù kpeí.

⁴ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú:

Kè de yiè ntũ nteom̀pùtè kó ikuó

ke d̄ari ì yē mmù

kòò d̄ari n yē n k̄obe nd̄arimè.

⁵ De yiè m bo soó mmefiè n cĩètè mièke

kéw̄ari o yètìrì me mièke, deè wenni o kpéi ke p̄ēté
initidabí nè initipobí.

De yiè nyètìrì bo mbo s̄ã, m báá dì ùté.

⁶ Bèè í tú Sifube kè bè n taunnè mí ndi Yiè nKuyie,

ke pĩ n t̄ommú, ke n déúk̀unko,

ke n d́, ke tú n kó bet̄ombè ke tũ nteom̀pùtè kó ikuó,

ke í ì s̄ã,

ke d̄ari n yē n k̄obe nd̄arimè,

⁷ De yembè m bo bè k̄atenè n t̄asàrì ñkè kéduó nkè
bè nyãnkunè diwèì,

n cĩètè mubáammu kpete mièke,

kéc̄outé be wũ ò bè n feu ì ke t̀ò diwũ̀òt̀nnì ñkè,

ke yé bè yó n yumè n cĩètè ke tú mubáammu kpete

yebotè yem̄ou yó mbáá ndè.

⁸ Yebotè yem̄ou yóó tínnímu bet̄obè bèè kraá be borè,
n yóó yíé k̄etíimmu bet̄obè.

Kè bèè w̄ennénè n t̄i mbè ke deè.

Mí ndi Yiè nKuyie m̄i béi.

Kuyie nkprannèmè beniùbè yeibe

⁹ Mem̄me kè Kuyie mbéi nke d̀:

Díndi tikpas̄inti k̄atenèní k̄édi

Titúútì kó des̄innè k̄atenèní k̄édi dibanni.

10 Bèè bàa Isidayeeribe bè tu tiyũðntì nti bemaou,
 bè í yau dèmarè bè tu yemawũð nye
 yèè í nɔ nke óú, bè nɔnnè mudammú mmu ke dɔ
 inuɔ.

Bè í iiti be dúð ñnkè.

11 Bè nɔnnè mudii mmu simɔɔ kɔme,
 bè ɔɔ í ndi kénsànnè.

Bèè nu nné baa Isidayeeribe, bè í yé dèmarè,

Bá wè kòò wanti mucóntimu.

12 Ke náá mbe tɔbè ke tú kɔtenèní kè ti yà menaà
 kémuɔ mmenaà nkperímè, nè nankoo mè í yóó deè,
 mè í sénní ti yó nyɔmmu.

57

1 Bèè wetí beè kɔ mbá òmòú í dake,
 kè benitibè mómmɔmbe duò kè bè bùútóo,
 besàábè kɔ mbá òmòú í dake.

2 Bè tatimu diwèi mièke,
 bèè tũ timómmanti bè yóó duómu kéomèpè.

Kuyie nkpannèmè bèè feu yebakè

3 Díndi onitipòkù wèè náá nKuyie mpããnáãntì o kó
 ibí kɔtenèní diè,

díndi feyanfè fèè n yóu ke tũntì tũntì yebakè.

4 Wenni nwe di daúmè?

We nkperí nke di entímè?

Di pérímúnè we inóndie?

Di mènke tú itookperí yembè mbeà?

Siyáábìsí yembè kó feyanfàà?

5 Díndi bèè dounè ditɔbè detie dierè yɔ,

díndi bèè kàtì debɔotie nkó medéè,

díndi bèè feu ibí tidúótì mièke,

díndi bèè feu ibí titãdèntì mièke.

6 Ke tóú ikó nkó yetáanniyè, ke dɔori yebakè,

ke yè cou menaà ke yè pãã ntidiiti kó yepãrè,
dèndè bo n narikaà?

⁷ Ditãdièrì ìnkè nke di waàmme di dúò ke dounè
ditòbè,

ke de ndekù ke feu iwũõ.

⁸ Ke nuu ndi bøkè di bòrè ke diri yeteyè di ánnùduotí,
ke m bùtínné ke deì di yààti ke dekù ke pèkùngo di
dúò,

kè bè di dounè ke péu mucóntimu, kè di dó bè ndi
dounè

kè di yau be fei.

⁹ Ke tou mekùò mpéu ke kòtenè okpààti diewè * borè,
ke kpèè mekùò nfõõme ke tou mbenitibè ke bè tònne
dèdétirè,

ke bè tanné kudònkù.

¹⁰ Di túnne de kó ice ke òu di me nyí banté dè tumè
detetirè,

ke kraá mòke muwèrímú, bá di í òu.

¹¹ Di do yĩkù we? Di do yòte we kénáké siyáàbìsí,
bá di ténke í dèntení n kpéí, bá di í dààte n kpéí?

N do nyuo nwe, n cĩéké kè dè mòntemu dèè te kè di
í n dé.

¹² Di yèmmè dò ndi í càkemu, kè n né yóó di daá,
nkè di tòmú naá detetirè.

¹³ Di bo kuó ndii mònni,
di bøkè yèè di murí yè bo di deetáà?

Kuyaakù kuù yóó yè neinè yemou,

m bo yè fùùte muaá,

bèè n dúò mbemáà bèè yóó tieke dihei,

* **57:9 okpààti diewè:** Bè nàà nwèè kpéí ndie mbo na kéntú dibòò dièrì bè tu di Mòdòki nè Ebedeebe kó tináànti diyètiri dimáà ndi ke né cáá mmuyúù.

bèè yóó kari n tāsààrì.

Kuyie nyóó bántèmè bèè tu ku kòbe

14 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Ènnenè kuce, tũntenè ku,
deitenè mebétímè memou n nìtibè kó kuce mièke.

15 Nte Kuyie nkùù baké kèĩnkè nè ketenkè ke bo sãã,
kùù yètìrì tu kpa meyei nhò tu mù:

N kàrì bo kèĩnkè nke kè n dò mpáí páí,
ke né bonè wèè bo meyeñcaàrimè mièke,
kòo yèmmè cààrè m mè cáttinne,

ke nárìkũnne wèè bo meháàrimè mièke o kōme.

16 N yí yó nhã ke di séí, m mièke í yó nhã ke di cósú,
kè dè í dò mmemme yenitiwẽrè bo kú, bembè n dðð
bè.

17 Isidayeribe kó meyetímè meè do te
kè m mièkeè bè yè dimònnì sámpòrì mièke,
kè m bè poté ké bè bùtinné

kè bè me mbaa ncĩéké kékpénkũnne be to,
kèntũ bè dó ì cè.

18 M bantému be cè imou,
n né yóó bè mièkũnnemu, ké mbè ni,
n yóó bè bántému bembè nè bè bè wè ndidabònnì,

19 ké bè duó nyenò bè bo nni nsántínè yè,
bèè bo medétimè nè metóommè kè bèè pété
medeetímè.

N yóó di mièkũnnemu mí ndi Yiè nKuyie mmũ béi.

20 Benitiyeibe bie dònne dàméèrì dòmmè mme,
bè ãã í nyĩ só dimònnì marì,
yénéfĩnrè ð nyiitimu ke kónnì,
ke uutoo tiyontì dèè tu desĩnnè.

21 Ti Yiè nKuyie mbéimmu ke tú:
diwèì í mbo benitiyeibe kpéí.

58

Menùboúmmè Kuyie ndó mè

¹ Kè ti Yìè nKuyie mbéi nke dò:

Pĩèké! Kàa tammèe yè ditāteheù kōme,

kàa náké Isidayeeriibe be yei,

bembe Sakabu yaàbí be caàrìmè.

² Yewe yemau bè n waammu ke dó kényĩté n kó ice,

ke dò mbè nu ndó kédòò dèè sìé,

ke dōari ke do mbè yó ntũ n kuó mí nKuyie,

ke m békú ikuó ìì wenni,

ke dó nní mbè bonè.

³ Kè m békú ke tú: Ti bou ba nkpréi dinùù,

kàa í dake ti kpréi?

Ti fěũnko ba nkpréi ntimáà bá a í ti wúó.

Kè m bè tēnné ke dò:

Bè ãò bou ndinùù ke né ntũnni be kpeti nti,

ke fěũnko be kó betōmbè.

⁴ Bè ãò bou yenò kēmpièti nè betōbè mbe ke kra nke

dukù betōbè,

bè í dōari menùboúmmè n dómè.

Bè ãò í mboú dinùù dè bo yiènnèmè kè n cōuté be

báammì.

⁵ Mí nKuyie n dó mèè nùboúmmè botáà?

A bo fěũmmè a kōnti kékōnné dipènni kōmáà?

Kè dáátí kufòòtōnkù kēpũ mmutápeínáà?

Bè de ntú menùboúmmè mí mbe Yìè nKuyie

ndómáà?

⁶ Mí nKuyie ndó mèè nùboúmmè di mè yému mèè tu:

Di miēke bá mpèi benitibè,

di touté yetuò cěéyè bè tō yè,

kédeeté bè fěũnko bè, ké bè touté be tuò yemau,

7 Kétoténè a dii dikònni bo wè
kédéé nha cǐtètè bèè kpa bè bo díéké dè.
Kòo nìti bo o tetìri a ò dàtínné tiyààti
ke bá mbúútóo a nititòu kpreí.

8 Kàa dòòri mεmμε dè bo nda wenni diwennécànni
kōme,
a mōnne báá ɔɔte dè bo miestémè
kè mēdeetímè mbo a yeti dii bòri,
mí nha Yiè nKuyie nkè n kó tikpeti nda baa.

9 Kè nsà kàa yóu a bo nfěũkomè benitibè,
ke bè fieti inómbí, a níi bo n yú mí nha Yiè nKuyie
nkè n yie,
kàa n kuónnè n keè kékoteni.

10 Kè nsà kàa totírínè a kó mudii dikònni bo wè,
kè wèè kpa mudii a ò pã kòo di.
De mōnni a bo ndò mmenáà dibìnni miεke,
kè dibìnni naánko dè ð ndòmme diyie còmú dii
mōnni yeγo.

11 Kàa Yiè nKuyie nní ntú a kóo cēnti,
bá kàa bo dikpáà tedòntè kperi a báá mónté mudii,
kù bo nduò nha tùoti muwērímu
kàa mbitírí kupaku bè yóòri kù kōme,
kùu bo kupúú meniε nyí kũ dè.

12 Fǒò yóó fíi dimōnni kó tidobonti,
kéwēte képũtè yehekè do borè nè dimōnni ke duó,
kè bè da yú ke dò wèè ìiti iyie,
wèè tũnni icε ìi bo nte kè benitibèe wēte kékari dihei.

Kuyie ndó teomputè ndòmme

13 Kè di níi yóu mutōmmú teomputè yie,
ke yóu di bo túótémè n kó diyie tu di,
kéntũnninè di kpeti.
Kè di wúó n kó diyie, diyie disààri

kè di wúó nde kó diyìè kè di cǎǎ nke deu.
 Kè di dì dèùkùnkò ke í dì tòú ke kàrinè di kó ice,
 kè di í dì tòú ke tūnninè di kpeti kè di í náá nsóntíke
 kó tináaǎtì,

¹⁴ De mǎnnì mǎi yó ntú a kó diwèi ké nda tǎ,
 ke da dee ndihèi dèiitírè kàa baaté,
 kémbo dihèi n do duó ndi a yààrì Sakǎbu,
 kè nni nda piú,
 mí nha Yiè nKuyie mmǎi béi.

59

Kuperí kùù bo tínti nè Kuyie nti cuokè

¹ Kénténè! Di Yiè nKuyie nnòutè í kǔpùrì,
 ke do nkù bo yǐèke kù bo di dèetémè,
 kù me nyí ò ke bo yǐèke kù bo keèmè di báammìi.
² Di kó meyei mmeè náá nkuperí díndi nè ku di
 cuokè,
 di caàrìmè meè te kè kù di bùtínné.
 Kù í na ke bo di kénté.
³ Ke yé di nǎu sù mùòtimè menitiyǎ,
 kè di nómbí kǎù,
 kè di nǎnnè siyáàbìsì,
 kè di nóndié ndó tináanyèiti.

⁴ Di yu ditǎbè tìi beénti í tú tisààtì,
 òmǎù í bekùnè otǎù timómmǎnti,
 di pí nti tu tibénti nti, tì í mǎke tì co kè.
 Di òò púó mmeyei mme kè mèe pèitè mecaàrìmè.

⁵ Di ukú yèè yiè ntu yedautiyiè nyè,
 kè wèè maá ndi dǎú nyèè yiè nhò kúmu,
 kàa wèété òimáà kutāmònkù kuè yènnì.
 Di duòkù tìi yààtì í cáánnè tinátì.

⁶ Di duòkù tìi yààtì bè í tì daati.

Di yàtì í tú tì daati.
 Di tōmmú tú meyei nkōmu mmu.
 Mudōnnētōmmú mmu di pīmmè
 7 Kè di naàcèi kerì meyei nkó ice máà,
 kè di ò ndó mēcāā nke bo kuò bèè í cààrè mùmamù.
 Kè di toti meyei nkó iyentotí máà,
 kè di pēēté dè dè dōúnkomu,
 ke naá ntidobontì.
 8 Di í yé diwèi kó kuce,
 di kerì ìi ce í dò nsei,
 di tū nyice kónkóntíyì nyi.
 Wèè tū nde kó kuce ò báá yà diwèi.

Kuyie nkòbe bantémè be yetímè

9 Dèè te kè Kuyie nhòtí kù bo ti deeténèmè ti
 dootitòbè,
 deè te kè kù í cārike ke bo ti deeté,
 kè ti baa kuwenniku bo yènnímè kè dibiinnì máà né
 bo.
 Kè ti dó kuwenniku bo míitémè bá kù í míí,
 kè ti bo dibiinnì miēke.
 10 Ke áānte kuyū̀̀nkù ò nháámmè kuduotí borè,
 ke firì bèè nuò nyí wúó mbe kōme,
 ke bétírí kuyie ncuokè ke duò ke dò ndè tu keyènkè,
 kè ti kòntì naati kè ti né do mbecírìbè.
 11 Kè ti kuò mmukpasīmmù kōme,
 ke kuò yekpetìnónkperε tēmè, bá ti í om̄pu,
 ke kēmmú Kuyie mbo ti patemè,
 kè dè dò nyúóó,
 kè ti baa medeetímè bá mē í tuòkùnì.

12 Kuyie nti caàrìmè mēè sūũ nha ììkè,
 ti yei mmēè nàké ti kpéí,
 ti yei mbo ti yò ìnkè nke,

ti bantému ti caàrìmè.

13 Ti í yie nha kpeti, ti da soutému,

ti da bùtínnému, f́ nKuyie nkùù ti te.

Ti yèmmè dó tì tu: Ti bo nfěũnkomè betòbè,

nè ti bo yetemè a kpeti.

Ti yeñtotí ìì bo ti yèmmè ì tu siyáàbìsí nsi.

14 Ti yóumu ti bo mbekùmè kè dè wenni,

ti ténke í dɔɔri dèè sîé,

kè benitibè kàri dè bè bá nnáá ntimóm̄m̄nti.

Benitimóm̄m̄m̄be í bo.

15 Òm̄òu ténke í náá ntimóm̄m̄nti,

Wèè dó kemp̄i ntimóm̄m̄nti bè ò nfekù weè kperε

sáà.

Kuyie nteém̄m̄ ku kɔbe

Ti Yiè nKuyie nyàmu timóm̄m̄nti í kraámè,

kù me nyí dè pénsirì.

16 Kè kù ns̄ò nhòm̄òu í buò tìmatì kè dèe kù di,

kù yàmè òm̄òu í b̄otimè besénnibè kpeti,

kè kùu youte ku nòutè ke bo bè deeté,

kè kù wetímè meè nte kè kùu na,

17 Kè ku wetímè nkù dàátí

ke dò ndimátìyaàbòrì d̄i p̄i dic̄inc̄innì,

kè kù òké dip̄i d̄i tu medeetímè,

kè ku yaàbòrì kù dàátí d̄i tu m̄ep̄eitimè,

kè ku kó kuyaàdándátínkù tu diyantidùò,

kù kpànnè d̄i ku kɔbe kpéí.

18 Kù bo yietí bá wè o t̄ámmú dòmmè,

ku dootitòbè bo yà ku mieke dòmmè,

ku dootitòbè bo c̄outé ku yē̄ti,

bèè bo medétimè bè í yóó m̄ónté be kó tiyeti.

19 De m̄ònnì diyìè taà kèè bíékè kɔbe bo ȳte ti Yiè

nKuyie.

Kè dì yèní kèè bíékè kàbèe yà ku kpetì,
 be dootitabè yó nkéríní ke dò mmenie nhõõ tamè
 mme kukó nnè muwèrímú,
 kè Kuyie nYaá mbè bèti kéfūū.
²⁰ Odεετίwè kèrínímu Siyõõ tārì,
 ke bo dεεté Sakabu yaàbí ìì bo yóu i yei.
 Mí ndi Yiè nKuyie mmî búi.

²¹ Dεyembè kpéi m béimmu ke tú m bè taunnèmu,
 kè n kó muyaá mbo be ìnkè ke túóté yíe nnè bè bo
 mbomè, m bè duómmu n náànti kè tì yó mbo be nò
 miεke nè be yaàbíó, nè be yaàbí kó iyaàbíó sáà.

60

*Sedisadεmmu εì yóó wēte kémaámè kè ti Yiè nKuyie
 nkpetì mbo di miεke*

¹ Sedisadεmmu εì, íté kécómmú kémiété,
 dè tùðkemu a bo mííté dè a wenniku,
 Kuyie nkó tikpetì bomu a ìnkè.

² Dibìinnì dii dàtínné kutenkù dè urikemu benìtìbè,
 kè ti Yiè nKuyie nné da mîíté ku kó kuwenniku,
 ke da benke ku kó tikpetì bomè a ìnkè.

³ Yεbotè bo ntū nha kó kuwenniku,
 kè bekpààtìbè wùó nha wennécànni kó menáà ké
 nda tū.

⁴ Sedisadεmmu wénni a εì fitímè, a bí ìténímu tipîti
 tímou,
 ke tîi nke kūntiní a borè.
 A dapàmbè ìténímu dedétirè,
 kè bè uukuní a sapàmbè ke kpēnnìnkóní a borè.
⁵ A yóó dè yà kè diwèi dii da pī nkè kuyènaatí da
 ku,

ke yé tikpàtì tìi bo dà mè è rì tì kà rì nì m è a bor è
 kutenkù kó tikpàtì yó ndà kùnì ke cuuti a bor è nde,
 6 Kè benì tì b è nyiitin è nì yò yób è titōntì titōntì,
 Mandiyā kó kutempē nkà b e n è Efa kà ku kà b e n è
 Sabaa kó kutempē nkuməu kà b e

kè b è nkà rì nì ke təunì m ə s ə n n è tihúúntì
 ke pīēkù ke sántì tì Yì è nKuyie.

7 Kedaa èi kó iwūš iməu yóó tímmu a bor è.

A yóó tiekemu Nəbayəti èi kó yepedakè kè di n yè nni
 nfeu,
 mí nKuyie n wūštənnì ñnkè dipānnì ndi dii kó
 kufšōku n naati.

De mənni kè n cīē è n kpetì bo t è y è tì rì ndeu.

8 Ōmb e m b e b è è p ù t i k e d o n y e w e t è ?

Ōmb e m b e k e p u t i n i y e k p e t i n ó n k p e r e ð m p u t i m è k e
 kūnti ye weñní?

9 Yehékè détiyè kà b e b u ó m i n w e ,

Tadisi èi kóo b à t ó ò b è b e è y ó n t ú b e k e t i b è
 kékpēnnéní,

a bí n è t i m á t i p é i t i m ə s ə n b è b o d é ú k u n n e m è

mí ndi Yì è nKuyie n y è t i r i ,

mí nwèè dò mpáíí, ke di te díndi Isidayeεrib e ke di
 déúkunko.

10 Bepòòb è b e è y ó o m a á f š n S e d i s a d e m m u è i k ó
 iduotí,

kè b e k ó b e k p à à t i b è m p i n h a t ə m m ú .

Mí ndi Yì è nKuyie mmû b é i .

M mieke kèè do di y è k è n d i p o t é ,

nè n s à m è è k p r é i n y ó o d i k u ó m m u m m ə s é m m è .

11 A èi kó yebòrè yó nfeíomu sáà kuyie nnè keyènkè,

bá yè báá kpetínné kè dèe yie nkè yebotè ntouní ye
kpàtì a mièke
kè ye kpààtìbè nkərìní a èi.

12 Yebotè nè yekpààtìyò yèè bo yete yè bo mpĩmmè
a tōmmú yè í yó nkpaá bè bo yè kùò páíí.

13 De m̀nni Dimaa t̀úkú kó tikpàtì timəu,
ideí bè tu ì s̀p̀érésì nè bè tu ì pinni nè bè tu ì bisi,
kè dèe kətení kéntú n c̀f̀ètè kó tisātì,
kè n déúk̀nnè n c̀f̀ètè m bo tè ỳt̀ìrì.

14 A dootitəbè bèè do da f̀éũnko
be bí kərínimu ke bo s̀ínné a ìk̀è.
Bèè do da senku beməu bè yóó da búútəmu,
bè bo nda yu ke tú ti Yiè nKuyie nkó dihèi Siyōō,
Kuyie nkùù dò páíí ke te Isidayεeribe ku èi.

15 Bè do da dootóomu ké nda níí,
bá òməù í mp̀enkù a borè.
N né yóó duó nkè bè nda pətìnəmu s̀áà,
benìtìbè yèmmè bo nda naatinè nè be yaàbíó s̀áà.

16 De m̀nni f̀ōó yóó di yebotè m̀ke dè
késũōte bekpààtìbè,
kébanté ke dò mmí nha Yiè nKuyie m̀i tu a dεetíwè
kébanté ke dò mmí nKuyie Sakəbu do tũ nkù
n kpeñ̀nìmu kè m̀i da donté.

17 De m̀nni kè bè nda təuo disəwũō kó dif̀t̀ìrì
mεsəə
timátì kó dif̀t̀ìrì timátì péítì,
ideí kó dif̀t̀ìrì disəwũō,
yetárè kó dif̀t̀ìrì timátì.

18 A eì miεke òmòù ténke bá nfěũnko otòù,
òmòù ténke báá pante otòù kòo eì naá ntidobonti
kédóúnko,
a tenkè kemòu duómè.

A eì kó iduotí yètìrì bo ntú medeetímè,
kè di bòrè kpeye ntú mí nKuyie nkó disānni.

19 Diyiè kó menáà mmèè ténke í yó nda mí nkuyie
mmònnì,
otānkù wèè me nyí yóó nda duò nkuwenniku
keyènkè.

Ti Yiè nKuyie nkuù yó ntú a kó menáà sǎà kéntú a
kó tisātì.

20 Yekúdabùò nténke bá nkpaá a eì miεke.

Mí nha Yiè nKuyie mui yó ntú a kó menáà nsǎà,
mè í yóó deè diyiè dèumè yoo otānkù kōmmè.

21 Kè benitisààbè beè máà mbo a eì kè beè ndi baké
sǎà,

dihèi n dòò dì.

Bè bo nkótírì titieti n fiíkú tì deboore ti kōme
kéndéúkù n yètìrì.

22 A nìtìbè miεke wèè kó kunaàmùnkù kēñnì
kuù yó mbo sikou sikou

wèè kó kuwuò nyí tú kùmakù kè kù ntú kuwuò
nkperíkù,

mí ndi Yiè nKuyie n yóó dè dòòmu mecāā nde mònnì
bo tuεke dii mònnì.

61

Kuyie ntāāté wè koò tōnnè ku náàntì

1 Ti Yiè nKuyie nkó muyaá mmuù bo ny ìnkè,
ti Yiè nKuyie nni ncòúmmu mekùò ke n tǎ,
kè m bo náké tináànsààtì besénnìbè,

kéduó ndiwèi bèè yèmmè cààrè,
 kékpeté tikpetíntì,
 kápíté iwěĩ tidaaṣi,

² kénáké benìtibè ti Yiè nKuyie nkó mesàà mbenni
 tùòkénímè,

kè ti Yiè nKuyie nyóó kpa nti kpànnì,
 kébántè bèè bo meyeñcaàrìmè miεε.

³ Siyṣṣ kàβε kuàmmu kè m me nyóó bè bántè,

bè pũ mβε yṣ nye mutápeí,

kè m me nyóó bè ìnné iyítòòdá,

bè kàmmú yekúdabùò nye

kè m me nyóó bè waare mekàfṣṣme,

ké bè dàté tiyṣṣṣtì kó tiyààtì,

ké bè dàtínné tibanyaàtì,

kè bè mbè yu ke tú:

Detedierè mewetímmè kpeεε,

Ti Yiè nKuyie nfíi ndè ke bo déúkùnnè ku yètìrì.

⁴ Bεε yóó wēte kέíi nyedobuò ndimònnì kpeyε,

kémaá sicéĩ sù pùò nnè dimònnì,

kéwēte kέíi nyεhekè kótè,

kékūté yedobonkótè.

⁵ Bεpòòbè bo ndi cεmmù di wũṣ,

bεkpákparìbè bo ndi kuuti di paa

nnè detie mbè tu dè fínyĩ de kó de paa.

⁶ Díndi biε bè bo ndi yu ke tú:

Ti Yiè nKuyie nkuó niùbè,

bè bo ndi tú ti Yiè nKuyie nkùù ti te ku kó betōmbè,

di bo di yεbotè kó tikpàtì,

kénsārì bε kó tisātì.

⁷ Dε yiè ifei ténke í yó ndi bo,

di yóó pété ticuuti nti kuce mèdémè,

mēdētímè kó kuwenniku bo míitémè dihããtĩnni
tēmè.

² Kè yebotè yemou yà a wetímè,
bekpààtìbè bemou bo yà a kpetì,
ke da yu diyètìpànnì ti Yiè nKuyie nyóó da keuté dì.

³ Kè ti Yiè nKuyie nni nda pikú ku nùtè dikotipì
kōme,
ké nda ceú dikpààtìpì tēmè.

⁴ Bè ténke bá nda yu ke tú dihèi bè dootóo dì.
Bè ténke bá nyu a tenkè ke tú ketenkè kèè dàúnko,
bè bo nda yu ke tú mí nha Yiè nKuyie n càà,
bè bo nda yu ke tú m pokù
ke yé mí nKuyie n yèmmè da naatinèmè,
kàa tenkè n ye.

⁵ Odapàà nhõõ túótémè osapàà nképuoke,
mèè botí nku a nìtìbè yóó da yenkemè
diwèi ò mbomè odapàà nho pocènnì kpéí,
Kuyie nyèmmè yó nda naatinè mèè botí.

⁶ Sedisadèmmu n cònné bebàrìbè mbe a duotí,
bè í dò nkécíéké keyènkè nè kuyie.
Díndi bebàrìbè,
bèè dó ti Yiè nKuyie mbo dentenímè Sedisadèmmu
kpéí,
di í dò nkésakì, n náánnè o kpéí.

⁷ Di báá pã Kuyie mmefiè,
kénkémúnè kù bo wēte kētũntemè Sedisadèmmu
kòo naá nkutenkù kumou yó nsántí wè.

⁸ Ti Yiè nKuyie nyòutemu ku nùtè ke poté ketenkè,
ke béi nke pàrikè ke yí:
Fó nSedisadèmmu a dootitabè ténke í yóó di a diiti,

bekpàkpàribè kó ibí báá yà a naà mpàmme a fěũté ke
pèté mè.

⁹ Bèè kùúti tidiiti beè yó nti yo
nke déúkunko mí ndi Yiè nKuyie n yètìrì,
bèè tǔũ fínyĩ be ke dǎori menaà

mbèè yó mmè yǎ n cǐtèè dánkù mièke.

¹⁰ Díndi Sedisademma kǎbe yènnè,
piennè kuce bèè kũntiní be kpéí,
kéĩtinné kuce kó yefǎtè képie nyetǎrè
kécónné mecannimè kè yebotèe yà.

¹¹ Di Yiè nKuyie mpǐèkùmu itemmànke imou ke tú:
Nákénè Siyǎǎ èi ke dǎ: A deetíwè kéroomu
ke bo tíi nhò deeté bè,
bèè tu o tǎmmú kó tiyeti.

¹² Bè bo mbè yu ke tú: Bèè cǎá nke tú Kuyie nkǎbe,
bè bo mbè tu ti Yiè nKuyie ndonté bè.
Fǎ nSedisademma bè bo nda yu ke tú:
Dihèi bè dǎ dǎ, bè í bǎntóo dǎ.

63

Kuyie nyóó potémè yebotè képeite ku kǎbe bànni

¹ Wenni nwe yie nwèè itiní Edõmmu tenkè,
we nyitiní diheidiè Bosedaa kòo yààti tò mmewũǎ?
We nkèríní ke dáátí o yààti ke yiéó,
ke tá o wǎrímú.

Ti Yiè nKuyie nkuù kǎtení ke bo bekénè yebotè,
kédeeté ku nìtibè.

² Ba nte kǎa yààti tǎi mmènitiyĩ?

Ba nte kè tì dǎnnè wèè nàù nfínyĩ kó yebe diyetitudo?

³ Kuyie nnáá nke tú: N do bo m máà ndi diyetitudo
ke nàù,

n kəbe kóò mǎu í n teennè,
 m miεke keè do bè yè kè nní mbè nàu ke be ũtírí,
 kè be yĩ nsèrì n yààtì.
 Kè m mùəti n yààtì timəu.

⁴ N do yěmu nè n yèmmè miεke ke dò ndiyiè marì m
 bo peite n nìtìbè bànnì.

Dimònnì tùòkemu m bo deεté dì n nìtìbè,

⁵ Kè n wènté ke sǎ nhòmǎu í buò de kpɛti,
 kè dè n di n yàmè òmǎu í bomè n fǎnkúò,
 mεmme kè n yòute m bakù m miεke còuté mèè kpéí,
 kè dè n duó mmuwērimú.

⁶ Mεmme m miεke yémè yεbotè kè n yè nànte
 ke yè yəure m miεke ye yè mèè kpéí.
 Kè be yĩ ncóu nkɛtenkè.

Bè nàkémè Kuyie nsémmè kpéí

⁷ N yó nsántímu ti Yiè nKuyie nku sàà nkpréí,
 kù ti dǎò mèè sàà nkpréí, m bo ndéúkunko ku yètìrì,
 ku nìtì tii deu Isidayεεribe kpéí,
 ku sémmè mεè te kè kù bè dǎò de kó mesàà ndiemè.

⁸ Kuù béi nke tú: Isidayεεribe tu n nìtìbè mbe,
 m bí nyi, ì í yó n souté.

Mεmme kè kùu bè deεté.

⁹ Bè do bo dii mǎnni mεyεncààrìmè miεke
 kù í tǎnní ku kóo tǎntì mǎu,
 yoo ku tǎnni marì ku mómmənkku kuù bè deεté.
 Kù bè dǎmu kè mesémmè kù mbè bonè
 deè te kè kù bè donté.

Kuù do bè ùúkú ke bè yùàri,
 be borime mεməu miεke.

¹⁰ Bè mε nyí nyie nku kpɛti,
 kéncaàrè Muyaánsààmú yèmmè,
 kè kùu kónté kénaá mbe dootitǎu,

ké bè ta mudoò.

11 Mèmmè bè dèntenímè dimònnì kótìrì
dè do dòmmè Mòyiisi kó dimònnì,
kè bè mbékú bεmáà κε tú wèè do bè sée
dàméèrì ò borè?

Wèè kó muyaá ndo bo bε cuokè dε yiè nkòte κε?

12 Wèè do bonè Mòyiisi kóò duó mmuwèrímú,
wèè bakú do kpeñnì kòò kèété kukó nkó meniε mbe
ìikè,

képeté diyetidierì kè di bo sáà.

13 Wèè do bè nì kè bèε keté dàméèrì miεke
tesántè ò nkérímè mutencatímu bá bè í mbèté bá
sám pó.

14 Ti Yiè nKuyie nkuù kó Muyaá ndo bè kpàake κε
kòrinè μεοñpùmè borè,
kupecènku ò nkérímè κε cuti kubiriku.

Mèmmè ti Yiè nKuyie ndo nimè ku nìtìbè,
κε fei ku yetidierì.

Kuyie mpāānāāntì náāntò kuónnèmè Kuyie

15 Áú! N Yiè nKuyie á mbo κεĩnkè

α cēsààtè dεĩnkè,
kéwénténì káyà dè ti dòmmè.

Dè yĩme kàa ténke í ti dós?

Ba nte kàa ténke í ti kuò mesémme?

16 Fṣṣ tu ti cice!

Ti yààrì Abarahammu í ti yé,

ti yààrì Sakòbu ti yèmmu.

Ti Yiè nKuyie nfṣṣ tu ti cice.

Nè dimònnì fṣṣ tu ti kóo dεεtíwè.

17 Ti Yiè nKuyie, ba nte kàa yóu kè ti mònté α cε?

Dè dòmmè kàa yóu kè ti áá nke ti to kpenke,

bá ti ténke í da dé?
Wēēteni ti bíékè, a dó mèè kpéi ntínti a kó betōmbè.

Tínti a kó benìtìbè, fṣṣ ti te.

¹⁸ Yemòrè sánpó miéke nke a nìtìbè tínti ti tiekemè
dihèi,

kè ti dootitòbè kàteni ke pònte a cēsààtè tēè dò mpáíí.

¹⁹ Dè yīme kàa ti dōori ke dò nha í ti baaté diyìè marì?
Dè dōmme kàa ti dōori ke dò nti í tō a yètìrì nè ti
bomè?

Ba nte kàa báá kēté tiwetì kécúténí
yetārè na nda yà kēsānte.

64

¹ Ti Yiè nKuyie nti da báámmu,

ncutíní ke dò mmuhāá nkécóuté idéí
ncutíní ke dò nkehāādekè kè dēe fānte
kàa dootitòbèe banté a tú wè,
kè yebotèe kpeute a ìkè.

² A do dōò tidietì kè dè ti déétému,
a na ncúténí kè yetārèe sānte a ìkè.

³ Ti mu nyí tì kèè diyìè marì,

tì í ta òmòù kó ditòò,

ti me mmu nyí yà dibòò marì dòòmè mebotí bèè di
bùó be kpéi,

nkè dè í tú fṣ nKuyie.

⁴ A ṣṣ cōuténè diwèi ndi wèè dōòri a dómè

bèè dēnníní a kpéi ke tū nha kó kuce,

ti cààrēmu kàa miéke ti peike

kè ti tūnne ice ti do tū nyì nè dimònnì,

a yóó ti dēetému.

⁵ Timōu ti sāū ntimáà ndi,

kè ti tōmmú mùù tu musààmù kè mù náá tiyaàcítì,

ke kpeí tifāàkpetì kōme,

kè ti caàrìmè ti tɔ kuyaakù ð ntɔmè tifãàkpetì.

⁶ Òmòù í bo wèè yu a yètìrì,
òmòù í dààte ke bo da taunnè omáà,
ke yé a ti bùtínnémè kè ti yei nti tieke.

⁷ Bá nè mεmmε ti Yiè nKuyie fṣṣ tu ti cice,
ti tú tiyaatì nti kàa tu oyaamarì a nɔu sù ti dṣṣ.

⁸ Áú! Ti Yiè nKuyie a miεke báá ti yè kέtonté,
bá nhã ke yé ti caàrìmè,
a ti wénté fenɔnsààfè ti tú a kó benìtìbè mbe timɔu.

⁹ A ekè sààyè dɔ̀únkomu ke naá ndikpáà,
Siyṣṣ naá ndikpáà ndi kè Sedisadεmmu feítóo.

¹⁰ A cēdiētè, a cēsààtè,
ti yembè do déúkunko tēè miεke a yètìrì
tè còuté muhãá mmu,
desààrè ti yèmmè do naatinè dè kè dè càke.

¹¹ Ti Yiè nKuyie a bo na kénwúó ndεndε kó dimàà
ke búútóòà?

A bo nti wúónko ke ti yo nyifei dieyi sãã?

65

*Kuyie nyóó bekénèmè bèè kù bùtínné ke feu iwũṣ
yebàkè*

¹ Mεm̄mε kè Kuyie mbéi nke dṣṣ:
Bèè í n waà n duó nkè beè m bekù be kpeti.

Bèè do n waà n duó nkè bè n yàmu.
M benkemu m máà kubotí kùù do í yu n yètìrì
ke yí: Ntenè mí, ntenè mí.

² N dièkù n nòùtè nte yeuwe yemɔu kuwuɔ nkùù í yie
n kpeti ku bíkè,
kè bè tũ nkuce yeiku,
ke dɔ̀ari be yèmmè dómè.

3 De kó kuwuə nkəbe n wěnnìmu ke dè feío ke feu
iwũđ depénnè kó yetòrè

ke cóunko tihúúntì titátì kó yedombie nyĩnkè,

4 ke ã ifōti mieke ke wentí titādèntì mieke,

ke cáá nyefònkè

ke ãã tidiiti tìi sī mbe bə mieke * mieke nke ke
náánnè becíribè ke waà mmeteemmè, ke yo
ntibəədiiti, Kuyie ndo yē nyIsidayeeri be bá
ndəəri dè.

5 Bèè ò nnáá mbenitibè təbè ke tú:

A bá n tóónnè a bá n tóónnè,

n yí dò nkékááké kàa n kàáké a tuəti ice nyi.

Mí nKuyie m mieke keè pèi de yembè mediè

dè còú m mieke nke sáá.

6 N wàrimu be də̀rìmè n yí yó mbè wùónko,

n yóó bè yietímu be də̀rìmè weti weti.

7 N yóó bè yietímu be yei nnè be yembè kōme,

bè do caəri mí nwe bè cóunko dii məǹnì tihúúntì
yetòrè yetàrè ìnkè.

N yóó bè yietímu meyei mbè n d̀̀̀̀ mè.

Mí nKuyie mmũ̀ b́i.

8 Fínyĩ kó kubakù kù̀̀̀ pèitè,

bè ɔ̀̀̀ í nkù̀̀̀ bié bè ɔ̀̀̀̀ kù̀̀̀̀ soómmu,

meè botí nku n yóó də̀̀̀̀mè n nìtibè,

n yí yóó bè kù̀̀̀ beṃəu.

Mí nKuyie mmũ̀ b́i.

9 M bo ãnnè Sakəbu yaəbí kuwuə,

beṃbe Sudaa kó kuwuə nkəbe beè yóó tieke n
tāsà̀̀̀rì,

beṃbe n tããtè bè.

Beṃbe n kó beṭə̀̀̀mbè.

* 65:4 De kó benitibè do ò nkə̀̀̀rì ifōti

Bèè yóó dì tieke kémbo.

¹⁰ Bèè bo n wammú bèè yó ncēm̀m̀u
ipe nè sibáó Saṇáó biriku
kè Akáó káku ntú dinaacēnhò.

¹¹ Díndi bèè né n dootóo mí ndi Yiè nKuyie
ke yē n tāsààrì kpéí ke pāā ndibáò Kati tidiiti
ke waà nyeyunatè ke cou menaà dibáò bè tu dì Menii.

¹² N yóó duó nkè bè di kuᵛ mudoò miēke nke,
di bo nnínkú di núu kè bè di feu,
ke yē n di yumè kè di cǐéké, kè n náá mbá di í ncóú.
N yē ndèè í wenni di né de ndáari.

N yē n yí dó dè di de ntāāté.

¹³ Dèè kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie kè n tú
n tǎmbè bo nyo nkè dè sànnè,
kè dikònni né di bo,
n tǎmbè bo nyè mbè dómè,
kè sinéyēĩ né di káú.

N tǎmbè bo nyānkunè diwèi,
kè ifei né di bo.

¹⁴ Diwèi bo mbo n kó betǎmbè kè bè nyíú,
kè meyeñcaàrimè né di bo kè di kuᵛ.

¹⁵ N yóó di kuᵛmu, kè di yètèe naá ndibenkèrì
kè n kó benitìbè n tāāté bè níí yè yu képarikè ke d̀:
Ti Yiè nKuyie nni nkuᵛ kù kùᵛ mèè botí de kó
benitìbè.

¹⁶ Wèè níí bo ndó n kó mesàà ò níí yó n yú ke d̀:
nè Kuyie ntimóm̀m̀anti káku,
ké mè pèté.

Kè wèè d́o képarikè, ò níí yóó parikènè n yètìrì ndi.

Kuyie nyóó d̀d̀m̀e ketenkè pànkè nè keĩnkè

kè m bè duómumu bè dọ dè.
Kè bè nkpaá ke í búi kè n kèè.

²⁵ Dimannì nè fepièfè dè bo nwè nke diiti timúti.
Dicirírìrì nè fenàáfè kè dè nwè nke diiti timúti
kè fèwàáfè kó mudii ntú mmutáá,
dèmarè ténke báá dọ̀ dèterè meyei.
Dèmarè báá caàrè dèterè n tāsààrì ìnkè
Mí ndi Yìè nKuyie mmí búi.

66

Kuyie ndó ku cīētè ntú tètè botí

¹ Kè ti Yìè nKuyie mbúi nke dọ̀:

Kè ìnkè tu n kpààtikàrì ndi,
kè ketenkè tu n nacèdaànnì.
Di yó m maá ònte cīētè?

Ɔndi bòrì ndi n ní yóó om̀pèmè?

² Di wúó ndèè kó dimàà m̀í dè dọ̀,
dèè kó dimàà bo m̀í te ke dè yènní.

Mí nwúó nwe tu ocīrì, osénniwè, wèè yèmmè caàrè,
wèè kemmu n náàntì nè kufōwaá nke n dé.

³ Wèè n fèúté fenàáfè ke kùò onìtì,
wèè n kùò fepièfè ke kèété temòtè f̀nńí,
wèè m pã ntidiiti kó yepãrè, ke n kòu yef̀nkè,
wèè n t̀ùò ntihúúntì ke wète ke feu yebokè,
bembè kó dimàà bè tãátému de kó kuce,
kè dè bè naatinè de kó isàke.

⁴ N tãátému ke bo duó nkè bèè yà meyei,
be kãm̀b̀ù̀t̀ì duò dè n yóó de mbè b̀onté,
n yu ke yumu òm̀òu me nyí c̀úté,
kè m búi nhòm̀òu me nyí n t̀è́nè,
ke né dọ̀ m baa yè n yí dọ̀ dè,
n yete dè bè né de ntãáté.

Kuyie nyóó dentε kέteemmè ku kabε

⁵ Díndi bèè kōmbùòti duò ti Yiè nKuyie nnáaàntì, keènè kù tu mù: Di kabε bèè di níí nke di yetírí di yu mèè kpéí n yètìrì.

Bè di daúmu ke tú:

Ti Yiè nKuyie mbenke ku kpetì kè ti yà di kó diwèì, de yembè bèè mómmōmbe yóó di ifei.

⁶ Kénténè di bo keè kutoweku kùù dàátí dihei.

De kó metammmè yìèní Kuyie ncfètè nte.

Ti Yiè nKuyie nkó metammmè mme,

kù yietì ku dootitòbè mbè bè mànnè tìì yeti.

⁷ Siyōō èì í kuó ntipòuti ke né na ke peité,

di kraá ke tú di bo kuó ntipòuti ke pânke peité denitidabire,

⁸ We nkèè tìì mbotí diyìè marì?

We nyà diè mbotí nè tí bomè?

Dihei òò í nhānné diyìè òimáà,

kubotí òò í nhānné òimònnì òimáà,

Siyōō yie kperε né me ndòò,

ò í kuó ntipòuti ke pânke peiténí initidabí.

⁹ Mí ndi Yiè nKuyie m bo nte kòò nitipòkù pòuti bi kòò né báá peitáà?

Mí nwèè ò nte kè debireε yènní, mî bo dè òitínnáà?

Mí nKuyie nkùù di te mî ti ndi beke.

¹⁰ Díndi bèè dó Sedisadεmmu dí nhò wēínè ke yānku,

dè ndi naatinè o kpéí.

Díndi bèè do kuò nSedisadεmmu kũũ tiiténè tihautì.

¹¹ Di yóó yāámu o me kénsànnè kè dè di bántè.

Di yóó sōmu o miεεrè di dómè.

12 Kè ti Yiè nKuyie nsɔɔté kébéi nke dò:
 N yóó tɔní diwèi ndi Sedisademmu kè di mpũḽ
 nkukó nkɔme,
 meniè nhḽḽ ta kukó nképiemmè,
 kutenkù kó tikpàti yóó me nhò píe.
 Bè bo ndi pĩèke ke di yããnko,
 ké ndi úúkú ke di wáàri.
 13 Onitipòkù ḽ mbáá mmèè botí o birè,
 n yóó di bántè meè botí Sedisademmu mièke.
 14 Di yóó dè yàmu kè di yèmmèè narike,
 kè dí bité fèĩnkèmbóntaafè ḽḽ dúóté kè timútii
 dɔ̀òmè.

Ti Yiè nKuyie nyóó benkemu kù nìtìbè kù kpeń̀nìmè,
 kè ku dootitɔ̀bèè yà ku mièke dòmme.

15 Ti Yiè nKuyie nkèrínímu muhãã mmièke,
 kè ku kpàrinaasẽĩ fimmú fefòdónfè kɔ̀me.
 Ke bo peite ku pèi nè kemieke, kètuo mbenitìbè
 fehããdeènfe.

16 Ti Yiè nKuyie bekùnè muhãã mmu
 nè dikpàrisiè ndi kù tièmmè benitìbè.
 Kù bo kuɔ benitìbè kutenkù kè bè nsũ.

17 Bèè wèń̀kùnko bemáà kécánnìnko ke kòri depénnè
 kó yebòkè borè,
 ke tũũ nhobɔ̀oyiè nfɔ̀nkúò,
 ke cáá nyefònkè, nè yetìrè, Kuyie nyete dè.
 De yembè yóó kúmu dimònni dimáà.
 Mí ndi Yiè nKuyie mĩ bèi.

18 N yému be dɔ̀òrìmè nè be yeń̀totí.

Kuyie nyóó tímmè ku kɔ̀be

Kè Kuyie mbéi nke dò: N kéroomu ke bo tí nyibotí
 imou kɔ̀be, kè bèè yà n kó tikpeti.

19 M bo dɔ̀dɔ̀ mɛbɛnkùmɛ yɛbotɛ cuokɛ, kɛ yɛ kɔbɛ bɛ̀ɛ yɛntɛnɛ m beɛnti m bo bɛ tɔ nyibotí tɛi miɛkɛ, Tadisisi nɛ Puti kɛri nɛ Dudi kɛri, bɛmbɛ bɛ̀ɛ tu bɛtãntãũbɛ, m bo bɛ tɔ nyɛhekɛ dɛ́tiyɛ, Tubaadi nɛ Yafãã. Bɛ̀ɛ í kɛ̀ɛ bɛ̀ nãammɛ n kɛ́í, bɛ̀ mu nyí yà dɛ̀ n kɛtɛi. Dɛ kó bɛnìtìbɛ bo náké n kɛtɛi ibotí tɛi.

20 Kɛ̀ n tɔ mbɛ̀ ntɔ̀uní di tebiì sù bo ibotí imɔu miɛkɛ. Bɛ̀ bo mbɛ̀ tɔ̀uní nɛ sisɛ́í nɛ sikpàrìnaasɛ́í, nɛ sisɛ́í tɛsì sù mùmmu. Kɛ̀ bɛtɔ̀bɛ̀ ndɛkɛ yɛsãmmarìnnarɛ̀ nɛ yòyóbɛ̀. Kɛ̀ kũũnnɛnní n tã̀sà̀arì Sedisadɛmmu kɛ̀ n duò. Isidayɛɛribe ò nni mpãã mmɛ̀ɛ botí yɛpãrɛ̀, kɛ̀ ãã yɛbɔ̀ sà̀ayɛ̀ miɛkɛ kɛ̀ tɔ̀uní n cɛ̀ɛ̀tɛ̀ miɛkɛ. Mí ndi Yiɛ̀ nKuyie mmũ̀ mɛ nyɛ̀.

21 Bɛ̀ miɛkɛ m bo tãnkɛ̀ ikuó niùbɛ̀ nɛ Defiibe mí ndi Yiɛ̀ nKuyie mũ̀ bɛ́i.

22 Kɛ́ĩnkɛ̀ pãnkɛ̀ nɛ kɛtenkɛ̀ pãnkɛ̀ n dɔ̀dɔ̀ kɛ̀ bo mɛ̀ɛ̀ botí, di kó kuwuɔ̀ yó mɛ̀ mbo nɛ̀ di kó diyètiri.

23 Dɛ̀ mɔ̀nni bɛnìtìbɛ̀ bɛmɔu bo nkɔ̀rìní m borɛ̀ bá wɛ̀ɛ̀ tãnkù, bá tɛ̀ɛ̀ om̀pùtɛ̀ kɛ̀ ninku n yìlkɛ̀ mí ndi Yiɛ̀ nKuyie mũ̀ bɛ́i.

24 Dɛ̀ mɔ̀nni bɛnìtìbɛ̀ bɛ̀ɛ̀ yɛtɛ̀ n kɛtɛi bɛ̀ bo kú kɛ̀nduó kɛ̀ bɛnìtìbɛ̀ kɔ̀rìní kɛ̀ bɛ̀ yàu. Yɛbiɛ̀ yɛ̀ɛ̀ càá mɛ̀ kɛ̀nti yɛ̀ í yóó kú, muhãã mmù̀ bɛ̀ tùd mmù̀ í yóó kú, bɛ̀ kɛrɛ̀ bo ndò nyisɔ̀kɛ̀ bɛnìtìbɛ̀ bɛmɔu kɛ́í.

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16